

Mesztegyő Község Önkormányzat
Polgármesterétől
8716 Mesztegyő, Szabadság tér 6.
Tel.: 85/329-147,

Előterjesztés
Mesztegyő Községi Önkormányzat Képviselő-testületének
2023. december 4. napján tartandó nyílt, soros képviselőtestületi ülésére
a Magyar Falu Program keretében „Kommunális eszköz beszerzés” elnevezésű pályázat
benyújtásához

Tisztelt Képviselő-testület!

A Miniszterelnökséget vezető miniszter pályázatot hirdet a Magyar Falu Program keretében a Magyarország területén működő 5000 fő, és ez alatti lakosságszámú települések önkormányzatai számára kommunális eszközök beszerzésére.

A támogatás célja olyan új eszközök, gépek, munkagépek beszerzése, amelyek hozzájárulnak a belterületi közterületek megfelelő karbantartásához, a településtisztasági és a köztisztasági szolgáltatásokhoz.

A projekt keretében önállóan támogatható tevékenységek:

- Belterületi közterületek kezelését, karbantartását, rendszeres felújítását, településtisztasági szolgáltatást biztosító eszközök, gépek, munkagépek beszerzése
 - gépek, erőgépek, munkagépek
 - kisgépek, eszközök
 - települési hulladék gyűjtésére, szállítására, kezelésére alkalmas gépek, eszközök
 - nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz kezelésére, gyűjtésére, szállítására alkalmas gépek, eszközök
 - hó és síkosság-mentesítésére alkalmas gépek, eszközök

Jelen kiírásra pályázatot nyújthatnak be:

- Helyi önkormányzati költségvetési irányító és költségvetési szervek (GFO 321) esetén: azok a települések, ahol a lakónépesség száma 5000 fő, vagy ez alatti, a 2022. január 1. napján a Belügyminisztérium által kezelt adatok alapján.

Jelen kiírás keretében a pályázatok benyújtására 2023. december 13. és 2024. január 12. között van lehetőség.

A Magyar Falu Program keretében nyújtott támogatás vissza nem térítendő, 100%-os támogatási intenzitású hazai támogatásnak minősül.

A projekt maximálisan igényelhető támogatási összege maximum 15 000 000 forint.

A Támogató a támogatott projektek esetében 100%-os mértékű támogatási előleget biztosít.

Javaslom, hogy nyújtsunk be pályázatot a Kommunális eszköz beszerzésére.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztés megtárgyalását.

Határozati javaslat:

Mesztegyő Község Önkormányzat Képviselő-testülete az előterjesztést megtárgyalta és úgy határoz, hogy támogatási kérelmet nyújt be a Magyar Falu Program keretében „Kommunális eszköz beszerzése” elnevezésű pályázati felhívásra maximum 15 000 000 Ft összegre.

Felelős: Nagy László Péter polgármester

Határidő: azonnal

Mesztegyő, 2023. december 1.

Nagy László Péter
polgármester

Előterjesztés

**Mesztegyő Község Önkormányzat Képviselő-testületének
2023. december 04. napján tartandó nyílt, soros képviselő-testületi ülésére
a TOP Plusz 1.2.1-21 Élhető települések elnevezésű projekt kapcsán elkészült Mesztegyő
Község Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv elfogadásához**

Tisztelt Képviselő-testület!

Mesztegyő Község Önkormányzata pályázatot nyújtott be a TOP Plusz 1.2.1-21 Élhető települések elnevezésű projekt felhívásra. A pályázat pozitív elbírálásban részesült. A beruházás megkezdéséhez és az engedélyek kiadásához szükségessé vált Mesztegyő Község Integrált Települési Vízgazdálkodási Tervének elkészítése és ennek elfogadása. A tanulmány 2023. szeptember 30-án elkészült és az Önkormányzat részére megküldésre került.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztés megtárgyalására, és a határozati javaslat elfogadására.

Határozati javaslat:

Mesztegyő Község Önkormányzat Képviselő-testülete a TOP Plusz 1.2.1-21 Élhető települések elnevezésű projekt megvalósítása kapcsán az elkészült Mesztegyő Község Integrált Települési Vízgazdálkodási Tervét elfogadja.

Felelős: Nagy László Péter polgármester
Határidő: azonnal

Mesztegyő, 2023. december 1.

Nagy László Péter
polgármester

MESZTEGNYŐ KÖZSÉG INTEGRÁLT TELEPÜLÉSI VÍZGAZDÁLKODÁSI TERVE

Munkaszám: HZS-MESZTEGNYŐ-ITVT-1/2023.

Projektfelelős:

Hering Zsuzsanna

Vezető szakértő:

Presits Zoltán

vízgazdálkodási szakértő
árvíz- és belvízvédelmi szakmérnök
hulladékgazdálkodási szakértő
víz- és földtani közeg védelem szakértő

Oroszlány, 2023. szeptember hó 30.

**Az Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv Hering Zsuzsanna EV. szellemi tulajdona, védelmét jogszabály
biztosítja**

Mesztegnvő Község Önkormányzat Képviselő Testületének elfogadó határozat száma:

.....

Az Integrált Települési Vízgazdálkodási Tervet jóváhagyom:

.....

Nagy László Péter
Mesztegnyő Község polgármestere

TARTALOMJEGYZÉK

ELŐZMÉNYEK, FELADATMEGHATÁROZÁS	5
1. MEGLÉVŐ ÁLLAPOT ISMERTETÉSE	7
1.1. A település általános bemutatása, vízgazdálkodási környezete.....	7
1.1.1. A település általános bemutatása, intézményi és társadalom földrajzi ismertetése	7
1.1.2. A település elhelyezkedése a vízgyűjtőn, vízrajzi leírása	14
1.1.3. A település meteorológiai, hidrometeorológiai adottságai	23
1.2. A településhez tartozó monitoring rendszer elemek, ezekhez tartozó adatbázisok.....	24
1.2.1. Hidrometeorológiai mérőállomások	24
1.2.2. Felszíni vizek – mérőállomások.....	25
1.2.3. Felszín közeli és felszín alatti vizek – mérőállomások.....	25
1.2.4. Aszály monitoring.....	25
1.3. A település vízgazdálkodási elemei	26
1.3.1. Ivóvízbázis, vízbázis védelem	26
1.3.2. Szennyvízelvezetés és tisztítás.....	31
1.3.3. Települési csapadékvíz-gazdálkodás, helyi vízkárelhárítás.....	32
1.3.4. Termál és fürdővíz gazdálkodás, rekreációs vízfelületek	34
1.3.5. Árvívédelem	34
1.3.6. Dombvidéki, síkvidéki vízrendezés	34
1.3.7. Területi vízvi sszatartás, tógazdálkodás	37
1.3.8. Mezőgazdasági vízgazdálkodás, belvízgazdálkodás, aszálykár elhárítás.....	41
1.3.9. Vízminőség, vizekkel kapcsolatos élőhelyek védelme.....	41
1.3.10. Folyók menti települések és a folyók vízgazdálkodási és rekreációs kapcsolatai	48
1.4. Intézmények, partnerség.....	48
1.4.1. Vízügyi Hatóság.....	48
1.4.2. Illetékes Vízügyi Igazgatási Szerv.....	48
1.4.3. Víziközmű szolgáltató	49
1.4.4. Önkormányzat vízgazdálkodással összefüggő feladatai és hatáskörei	49
2. SZABÁLYOZÁSI KÖRNYEZET, KÖVETELMÉNYEK ÉS KÖTELEZETTSÉGEK	50
2.1. Területrendezési és fejlesztési tervek.....	50
2.1.1. Országos Területrendezési Terv (OTrT).....	50
2.1.2. Somogy Vármegye Területrendezési Terve	53
2.1.3. Település fejlesztési tervek.....	57
2.1.4. Egyéb a település vízgazdálkodását érintő szakpolitikai kötelezettségek.....	58
2.1.4.1. Települési környezetvédelmi program	58
2.1.4.2. Települési klímaakció terv	58
2.1.4.3. Közlekedésfejlesztési – Mobilitási terv	58

2.1.4.4. Tájképvédelmi terv – tájrendezési terv, tájrendezési program.....	58
2.2. A település érintettsége a vízgazdálkodási tervekben	59
2.2.1. KJT	59
2.2.2. Vízyűjtő-gazdálkodási Terv (VGT)	59
2.2.3. Nagyvízi mederkezelési terv	61
2.2.4. Árvízi kockázatkezelési terv (ÁKK)	61
2.2.5. Települési vízkárelhárítási terv	62
2.2.6. Önkormányzati vízkárelhárítás szervezet.....	65
2.2.7. Polgármesteri feladatok a felkészülési időszakban.....	68
2.3. Klímaváltozás, klímaalkalmazkodás	68
2.3.1. A klímaváltozás várható területi hatásai.....	69
2.3.2. A terület klímaalkalmazkodással összefüggő kötelezettségei	72
3. A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSHEZ KAPCSOLÓDÓ VÍZGAZDÁLKODÁSI CÉLOK, STRATÉGIA, FELADATOK MEGHATÁROZÁSA.....	73
3.1. A település vízgazdálkodási állapotának értékelése	73
3.2. A település vízgazdálkodásának jövője	76
3.2.1. A település vízgazdálkodási céljainak meghatározása	76
3.2.2. Fejlesztési, fejlesztendő területek, ehhez kapcsolódó feladatok beazonosítása	76
3.2.3. A település előkészítés alatt lévő programjai	78
3.3. A település integrált vízgazdálkodásával összefüggő feladatok	78
3.3.1. A közös vízyűjtő területen elhelyezkedő települések koordinációja	79
3.3.2. Az ITVT megvalósításának nyomon követése, módosítás, felülvizsgálat.....	79
KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETEK	80
1. számú melléklet – ELLENŐRZŐ LISTA A VÉDELEMVEZETŐ (POLGÁRMESTER) RÉSZÉRE	80
2. számú melléklet – TELEPÜLÉSI VÍZKÁRELHÁRÍTÁSI SZERVEZET FELÉPÍTÉSE (FOLYAMATÁBRA) – saját szerkesztés.....	83
3. számú melléklet – AZ ÖNKORMÁNYZATI VÉDELMI SZERVEZETBEN RÉSZTVEVŐK ÉS FELADATAIK – javasolt felépítés.....	84
4. számú melléklet – A VÉDELMI NAPLÓ VEZETÉSÉNEK ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI	86
FELHASZNÁLT FORRÁSOK.....	87
ÁBRAJEGYZÉK.....	88
TÁBLÁZATJEGYZÉK.....	89
MŰSZAKI MELLÉKLETEK.....	90

ELŐZMÉNYEK, FELADATMEGHATÁROZÁS

A vízgazdálkodás a természet vízháztartásának a társadalom szükségleteivel való optimális összehangolására irányuló műszaki, gazdasági és igazgatási tevékenység. A fenti tevékenységek során a természet és a környezet megóvását állandóan szem előtt kell tartani, figyelemmel az ide vonatkozó hazai és nemzetközi előírásokra.

(Online Vízügyi Szótár szerinti definíció)

„Az integrált vízgazdálkodás lényegét tekintve koordináció, Arra irányul, hogy minden olyan tervet, tevékenységet térben és időben összehangoljanak, amelyek kapcsolatba kerülnek a természet vízháztartásával”

(Orlóczy 2007)

A hazai vízgazdálkodás egyik legkomolyabb feladata és egyben kihívása a települési vízgazdálkodás hatékonyságának fejlesztése annak érdekében, hogy a települések felkészülhessenek a környezeti és társadalmi változásokra. A települési vízgazdálkodás egy olyan komplex több tényezős rendszer (a környezetvédelem, az ipar és mezőgazdaság, valamint a meglévő és új infrastruktúra fejlesztés összehangolása), melynek sikeressége a településen társadalmi konszenzuson alapul és közösségileg kialakított megoldásokon múlik. Fontos továbbá, hogy egységes szemléletű koherens tevékenységcsoportként, a műszaki, intézményi, szabályozási és finanszírozási, valamint a környezeti és a fenntarthatósági szempontok együttesen legyenek figyelembe véve.

Az integrált települési vízgazdálkodás a hazai vízgazdálkodás legelmaradottabb területe. A főbb vízgazdálkodási területek, mint a vízellátás, szennyvízelvezetés, csapadékvíz elvezetés, tározás, talajvíz kérdése nincs egységes, komplex, integrált rendszerbe foglalva.

Annak ellenére, hogy a hazai vízellátás, szennyvízelvezetés gyakorlatilag teljes körű, a létesítmények egyre romló állapota, az elmaradó rekonstrukciók, korszerűsítés hiánya egyre súlyosbodó működési, működtetési zavarokkal fenyeget. A klímaváltozás várható hatásait a települések rugalmatlan víziközmű rendszerei nem tudják kezelni. A településen belüli vízmegtartások, a használt és szürkevizek hasznosítása jelenleg nincs megoldva, a települési vízgazdálkodási művek rendkívül kitettek a klímaváltozásnak.

A fenti példák is megerősítik és szükségessé teszik az integrált szemléletet és az érdekelték aktív bevonásának a fontosságát a döntéshozatalba. Mindenképpen el kell érni, hogy ne egyes területek eltérő és egyéni érdekei, hanem a közösségi érdek lehető leghatékonyabb érvényesítése legyen a cél. Ehhez viszont szükséges egy olyan alapidokumentum (ITVT), amely egységes szerkezetben tárgyalja és értékeli a különböző vízgazdálkodási elemeket és szoros kapcsolatban áll a településfejlesztési elképzelésekkel.

Az ITVT a település környezeti, társadalmi és szociális, a vízzel és víz állapotokkal kapcsolatos igényeit kielégítő olyan (digitális alapon is működőképes) vízgazdálkodási alapidokumentum, mely gazdaság- és környezettámogató, fenntartható vízgazdálkodási feladatokat és azok alapjait egységes, működtethető rendszerbe foglalja.

Hatóköre a település közigazgatási területe, időhorizontja középtávú (legalább 4, legfeljebb 10 éves időtáv), Mesztegyő Község fejlesztési stratégiájának időhorizontjához pontosan illeszthető.

Az ITVT integrálja, és biztosítja a kapcsolatot:

- a település napi működése és a település vízgazdálkodási elemei között,
- a települési vízgazdálkodási elemek között,
- a településfejlesztési elemek és a település vízgazdálkodási elemei között.

Cél, hogy az ITVT-n keresztül a települési vízgazdálkodás elemei és ezzel kapcsolatos teendők, kötelezettségek beépüljenek a település napi működési ügymentébe és fejlesztési terveibe, ezáltal biztosítva a település hatékony működtetését és a vízgazdálkodással összefüggő szakmai feladatok, kötelezettségek ellátását.

1. MEGLÉVŐ ÁLLAPOT ISMERTETÉSE

1.1. A település általános bemutatása, vízgazdálkodási környezete

1.1.1. A település általános bemutatása, intézményi és társadalom földrajzi ismertetése

Mesztegyő (koordináták: 46.50021, 17.43727) Somogy vármegyében fekszik, a Marcali járásban, Marcali településtől 8 km-re, délre. A település területe 30,62 km². A település gyönyörű természeti adottságokkal rendelkezik. Határának több, mint a fele erdő, a patakokon halastavak létesültek.

A település földrajzi elhelyezkedése

Mesztegyő területe Somogy vármegye középső tájegységében, a Belső-Somogy középtájon, a Dunántúli-dombvidék nyugati határán fekszik, egy része a Boronka-melléki Tájvédelmi Körzet területén található.

1. ábra: Mesztegyő település ortofotója

Növényzet, talajtakaró

A területen a lápoktól a száraz homoki gyepekig a legkülönbözőbb növénytakarások képviselve vannak. Mindez a homoktalajok sajátos vízgazdálkodási viszonyaival magyarázható. A pangóvízes mélyedésekben láprétek, fűz- és égerlápok találhatók. A mozgó vizű területeket ezzel szemben égerligetek, helyenként, tölgy-kőris-szil ligeterdők kísérik. Az üde vízgazdálkodású talajokon gyertyános-tölgyesek húzódnak, ezeket néhol szigetszerű bükkösök tarkítják. A legmagasabb, legszárazabb termőhelyeket cseres-tölgyesek borítják, míg ezek irtásain másodlagosan száraz homoki gyepek – elsősorban legelők – jöttek létre. A tájvédelmi körzet legjellemzőbb tájképi elemei a vízfolyások felduzzasztásával létesített halastavak láncolata, amelyeket üde erdők szegélyeznek. Területén eddig közel 50 védett növényfajt mutattak ki. Közülük a legfigyelemreméltóbbak az állóvizek hínárnövényei között a békaliliom és a fehér tündérrózsa. Az égerlápok aljnövényzetében helyenként tömeges a

tavaszi tőzike, az üde gyertyános-tölgyesekben és a telepített erdei fenyvesekben a karéjos és díszes vesepáfrány, a mocsárrétek szélein a sárga sásliliom, a cseres tölgyesekben a kakasmandikó.

Tájszerkezet

A terepfelszín enyhén hullámos, szél formálta észak-déli irányú homokbuckák között észak-déli irányú vízfolyások vezetik a vizet észak felé, a Balatonba.

A Boronka-mellék homokhátságát az évezredek folyamán erre járó folyók – legjelentősebb mértékben az Duna – által lerakott hordalék alakította, amiből az északi szél általában észak-déli irányú kis, alig kiemelkedő dombokat formált, közöttük a mai napig kisebb-nagyobb vízfolyások járnak (legjelentősebb Boronka- és az Aranyos-patak). A patakok a dombok között ki-kiszélesednek, a lefolyástalan területeken tavacskákat, mocsárréteket, lápos területeket, égerlápokat alkotva. A terület víztartalékait tovább növeli, hogy a Boronka-patak visszaduzzasztásával több halastavat is kialakítottak.

Tájtörténet

Mesztegyő nevét az 1332-1337 évi pápai tizedjegyzék említette először, tehát már ekkor egyházas hely volt. Plébániájáról egy 1359-ben kelt oklevél is megemlékezik.

1408 előtt Mesztegyei Szerecsen Mihály birtoka volt, akitől Zsigmond király, hűtlensége miatt birtokait elvette és cserében némely Körös megyei birtokokért, Gordovai Fancs Lászlónak adományozta. 1424-ben Gordovai Fancs fiai osztozkodtak itteni birtokaikon. 1464-ben Battyáni Alapi András itteni zálogjogon bírt birtokait, visszaadta Gordovai Fancsi Gáspárnak. Mesztegyő vásárait egy 1466-ban kelt oklevél említette. 1498-ban még a Fancs család birtoka, 1550-ben már Nowak Jánost írták birtokosául. Az 1583 évi adólajstrom szerint mindössze 1 portáját említette. 1703 körül Zankó Miklós és Boldizsár volt a település birtokosa. Pár évvel később; 1715-ben 11 háztartást írtak össze benne. 1726-ban a gróf Harrach, 1733-ban a Hunyady család, 1767-ben báró Hunyady János birtoka volt, és a 20. század elején is gróf Hunyady József volt a nagyobb birtokosa.

A közigazgatási területtel határos települések ismertetése

Mesztegyőt északról Gadány, Kelevíz, Marcali, Hosszúvíz és Libickozma, keletről Nagybjom, délről Nagybjom és Böhönye, nyugatról pedig Szenyér község határolja.

komplex mutató szerint a kistáj Mesztegyő, ill. Kaposfő környékének kivételével elmaradottnak minősül. Libickozma és Hosszúvíz elnéptelenedése nehezen visszafordítható szakaszba lépett.

A kistáj földhasználatát jelző CORINE foltok átlagos nagysága $1,58 \text{ km}^2$, ami az ország önálló-, hegylábi- és medencedombságaira jellemző középtértekhez képest ($1,36 \text{ km}^2$) kevésbé mozaikos tájat jelez. A Shannon-diverzitás, vagyis a tájhasználati sokszínűséget mutató számérték 1,49, közel van az országos átlaghoz 1,41.

3. ábra: a Kelet-Belső-Somogy kistáj elhelyezkedése

A természeti jelenségek általi veszélyeztetettség jelenleg kismértékű, a szélerozió okozhat károkat. 1931 és 2015 között a súlyosan ($\text{PAI} > 6$) aszályos évek száma 15-20, Nagybjomtól D-re alacsony 12-14 volt. Az éghajlat prognosztizált megváltozása esetén közepesnek becsülhető a jelenlegi tájhasználat átstrukturálódása.

Marcali-hát kistáj jellemzése

A Kis-Balaton és a Nagyberék közé beékelődő, enyhén tagolt, D-felé lealacsonyodó, dombsági jellegű löszös hát és lejtői. Az eróziós-deráziós dombsági hátságon agyagbemosódásos és Ramann-féle barna erdőtalaj képződött, amelyen tölgyerdők és szántóföldek vannak.

A kistáj területhasználatát mutató CORINE foltok átlagos nagysága $1,71 \text{ km}^2$, ami magasabb az ország önálló-, hegylábi-, ill. medencedombságaira jellemző középtérteknél ($1,43 \text{ km}^2$). A Marcali-hát tájmintázatát tehát a dombságoknál megszokottnál nagyobb foltok alkotják. A Shannon-diverzitás, vagyis a tájhasználati változatosságot kifejező számérték közepes: 1,57, valamivel magasabb, mint az országos átlag (1,41).

A természeti jelenségek közül az aszály okozhat közepes fokú károkat. 1931 és 2015 között csak 14-18 súlyosan aszályos (PAI>6) év volt. Az éghajlat előrejelzett megváltozása esetén mérsékelt nagyságú lehet a jelenlegi tájhasználat átalakulása.

Közlekedési létesítmények

Mesztegyő a Balatontól 24 km távolságra, Marcali városától pedig 8 km-re fekszik, a Somogyszob-Balatonszentgyörgy vasútvonal és a 68-as főközlekedési út mentén fekszik, 50 km-re a vármegye székhelyétől, Kaposvártól. A 68. sz. országos, nagy forgalmú főút széles területen halad, de így is jelentős terhelés a falunak.

Intézményekkel való ellátottság

Közüntézmények	
Mesztegyő Község Önkormányzata	8716 Mesztegyő, Szabadság tér 6.
Mesztegyői Közös Önkormányzati Hivatal	8716 Mesztegyő, Szabadság tér 6.
Oktatási intézmények – Óvodák, Általános iskolák	
Mesztegyői Óvoda	8716 Mesztegyő, Kossuth Lajos u. 35.
Mesztegyői Szociális és Gyermekjóléti Intézmény	8716 Mesztegyő, Vörösmarty Mihály u. 26.
Ladi János Általános Iskola	8716 Mesztegyő, Kossuth L. utca 33.
Erdei Iskola	8716 Mesztegyő, Ladi János u. 55.
Kulturális intézmények	
Faluház	8716 Mesztegyő, Ladi János u. 55.
Helytörténeti Gyűjtemény	8716 Mesztegyő, Ladi János u. 55.
Egészségügyi szolgáltatások, intézmények	
Háziorvosi Szolgálat	8716 Mesztegyő, Vörösmarty M. u. 105.
Védőnői Szolgálat	8716 Mesztegyő, Vörösmarty u. 27.
Fogászati Rendelés	8700 Marcali, Rákóczi u. 6-10.
Civil szervezetek	
Iskolánkért Közalapítvány	8716 Mesztegyő, Széchenyi István u. 28.
Honismereti és Természetvédő Közhasznú Egyesület	8716 Mesztegyő, Ladi János u. 55.
Mesztegyői Óvodáért Egyesület	8716 Mesztegyő, Kossuth Lajos u. 35.
Mesztegyő Fejlődéséért Egyesület	8716 Mesztegyő, Vörösmarty u. 26.
Mesztegyő Körzeti Sportegyesület	8716 Mesztegyő, Vörösmarty u. 51.
Mesztegyői Polgárőr Egyesület	8761 Mesztegyő, Szabadság tér 6.
Mesztegyői Sport Horgász Egyesület	8716 Mesztegyő, Vörösmarty u. 94.

1. táblázat: Mesztegyő település intézményi környezete

Közművek

Mesztegyő területén a vezetékes ivóvíz szolgáltatás, a gázellátás, a villamos energia ellátás és a vezetékes hírközlés kiépített. Közműves szennyvízelvezetés és tisztítás a település területén nincs kiépítve.

Az ivóvíz szolgáltatást a Délzalai Víz- és Csatornamű ZRt. (8800 Nagykanizsa, Kisfaludy utca 15., tel.: +36 93 509 540, e-mail: dzviz@dzviz.hu) végzi.

A gázellátást az E.ON Közép-dunántúli Gázhálózati Zrt. (8800 Nagykanizsa, Zrínyi M. u. 32., hibabejelentés: +36 80 301 301). végzi.

A villamos energia hálózat üzemeltetője az E.ON Dél-dunántúli Áramhálózati Zrt. (7626 Pécs, Búza tér 8/A., hibabejelentés: +36 80 20 50 20).

A vezetékes hírközlést a Magyar Telekom NyRt. (1097 Budapest, Könyves Kálmán körút 36., tel.: +36 1 458 0000) látja el.

A település népességi adatai, területi adatok

A település népessége a 2022. évi KSH adatok alapján 1349 fő. A lakások száma 565 db. Tíz évre visszatekintő adatok elemzése alapján a népesség csökkenő, a lakások számában enyhén növekvő tendencia mutatkozik.

Év	Népességi adatok		Terület nagysága (ha)
	Népesség szám (fő)	Lakás szám (db)	
2002	1473	551	4471
2007	1433	558	4471
2012	1384	561	4471
2017	1349	565	4471
2022	1349	565	4471

2. táblázat: Mesztegnyő település főbb statisztikai adatai

A település területe mindösszesen 4471 ha, ebből:

- a belterület 233 ha,
- a külterület 4091 ha,
- a zártkert pedig 147 ha.

Művelési ágak ismertetése

Művelési ág	Fölldrészletek száma	Alrészletek száma	Összes terület (m2)
Erdő	161	193	25182903
Fásított terület	66	86	362464
Gyümölcsös	28	34	135599
Kivett	1116	1121	3962483
Legelő	28	32	412603
Rét	271	304	1118746
Szántó	510	635	11686966
Kert	73	80	79808
Szőlő	120	130	111647
Halastó	33	33	1601924
Nádas	12	12	53015

3. táblázat: művelési ágak Mesztegnyő település területén

1.1.2. A település elhelyezkedése a vízgyűjtőn, vízrajzi leírása

Vízgyűjtő gazdálkodási terv szerinti besorolás

A vízgyűjtő-gazdálkodási terv (VGT) az ország egész területére, ezen belül a Duna közvetlen, a Tisza, a Dráva, valamint a Balaton részvízgyűjtőre, továbbá ezeken belül összesen negyvenkét vízgyűjtő-gazdálkodási tervezési alegységre készült el. A VKI végrehajtásának első lépéseként Magyarország első vízgyűjtő-gazdálkodási terve (VGT1) 2010 áprilisában készült el. A VKI előírásai szerint a vízgyűjtő-gazdálkodási terveket 6 évente felül kell vizsgálni. 2015. év végére készült el a VGT1 első korszerűsített, felülvizsgált változata, a VGT2, majd 2021 végére a VGT3, amely vizeink terheléseit, állapotértékelését, a jó állapot eléréséhez szükséges előrehaladást foglalja össze, a környezeti célkitűzéseket és ezek alapján a 2021-2027 közötti időszakra vonatkozó intézkedési programot határozza meg.

A település közigazgatási területét az alábbi vízgyűjtő területek érintik:

- A DNy-i közigazgatási határt kis mértékben érinti a Balaton részvízgyűjtő, Balaton-közvetlen tervezési alegység (VGT 4-2), Sári-csatorna felső vízgyűjtője;
- a Ny-i területrészeket érinti a Balaton részvízgyűjtő, Balaton-közvetlen tervezési alegység (VGT 4-2), Mesztegnyői-halastórendszer vízgyűjtője;
- Az ÉNy-i területrész érinti a Balaton részvízgyűjtő, Balaton-közvetlen tervezési alegység (VGT 4-2), Sári-csatorna középső vízgyűjtője;
- A közigazgatási terület középső részét érinti a Balaton részvízgyűjtő, Balaton-közvetlen tervezési alegység (VGT 4-2), Nádas-ér vízgyűjtője;
- A közigazgatási terület középső részét érinti a Balaton részvízgyűjtő, Balaton-közvetlen tervezési alegység (VGT 4-2), Boronkai vízfolyás vízgyűjtője;
- A Boronkai-patak vízgyűjtőjétől K- i irányba húzódik a Balaton részvízgyűjtő, Balaton-közvetlen tervezési alegység (VGT 4-2), Lencsen-búsvári vízfolyás vízgyűjtője;
- A közigazgatási terület ÉK-i részét kis mértékben érinti a Balaton részvízgyűjtő, Balaton-közvetlen tervezési alegység (VGT 4-2), Gyótai vízfolyás vízgyűjtője;
- A közigazgatási terület K-i részét érinti a Balaton részvízgyűjtő, Balaton-közvetlen tervezési alegység (VGT 4-2), Csákánytói-árok vízgyűjtője;
- A közigazgatási terület K-i részét érinti a Balaton részvízgyűjtő, Balaton-közvetlen tervezési alegység (VGT 4-2), Aranyos-patak vízgyűjtője.

A Balaton részvízgyűjtő rövid ismertetése

A Balaton részvízgyűjtő területe 5 765 km², amelyen összesen 107 víztest (82 vízfolyás, 10 állóvíz és 15 felszín alatti) található.

A Balaton részvízgyűjtő domborzata viszonylag egyöntetű, területének jelentős része dombvidék a Balaton medencéje kivételével. Legmagasabb pontja a Kab-hegy (599 m).

Éghajlata mérsékelt meleg, mérsékelt csapadékos, a napsütéses órák száma magas, évi 1950-2000. A Balaton régió évi középhőmérséklete néhány tizeddel 10°C fölötti, ezzel hazánk melegebb tájai közé tartozik. Az évi közepes hőingadozás 20,5 -22,0°C közötti. A csapadék évi átlagos mennyisége alapján hazai viszonylatban közepes csapadék ellátottságú terület (600-700 mm/év). A részvízgyűjtőn mért évi átlagos szélsősebesség az országos átlagnak megfelelő, 2-4 m/s. Az uralkodó szélirány az É-Ény-i, ami az utóbbi években megváltozóban van, gyakoribb

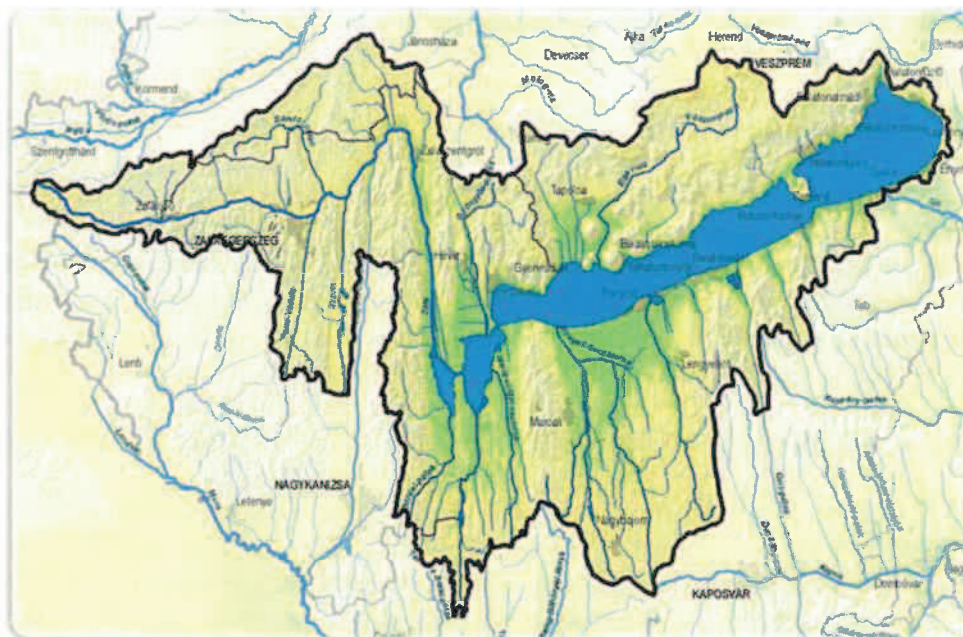
lett a D-DK-i széljárás, ami az épített és természetes partszakaszok szempontjából figyelembe veendő.

A Balaton mikroklímája speciális. A mindössze 3 méter átlagos mélységű tó elnyeli a ráeső sugárzás majd 90%-át. Nyáron, a nappali órákban a tó hidegebb, mint környezete, ez a felhőzet csökkenésében is megnyilvánul. Ennek köszönhető, hogy nyáron a Balaton térsége csak kevéssel marad el az ország napfényben leggazdagabb tájaitól. A tó nagy hőtároló képessége miatt kiegyenlítettebb a hőmérséklet évi és napi járása. A tavi cirkuláció és a Bakonyból lezúduló főnszerű vázsonyi szél fontos alakítója a helyi áramlási képnek. A tó azonban csak a parti néhány kilométeres sáv éghajlatára van hatással. A Zala folyó menti területek, az Alpok közelsége miatt alapvetően csapadékosabbak, borultabbak.

A Balaton részvízgyűjtő déli részén húzódik keresztül az eurázsiai és az afrikai kőzetlemez elválasztó vonal.

A terület legidősebb kőzetei a Balaton medencéjét délkelet felől övező gránit és a Balaton-felvidéken föl-fölbukkanó óidei palák (Alsóörs, Révfülöp), ill. a vörös homokkő. Az északi part mentén magmás kőzeteket találunk. A Dunántúli-középhegység jelentős részét (Keszthelyi-hegység, Balaton-felvidék, Bakony) alkotó mészkő és dolomit a triászban jött létre. A pliocénben működő bazaltvulkánosság eredményei a Ság, a Somló, a Kab-hegy, az Agár-tető és a Tapolcai-medence tanúhegyei, mely utóbbiakat a pannon üledékekre ömlő bazaltláva védett meg a lepusztulástól.

A részvízgyűjtő névadója a Balaton, amely Közép-Európa legnagyobb természetes sekély tava, nyíltvizének területe: 589 km². A Balaton fő táplálója a Zala, a fölös vizeket a Sió vezeti le a Dunába. A gyorsan felmelegedő tó medencéje árkos vetődéssel keletkezett kb. 15-20 ezer éve, tehát a tó fiatal negyedidőszaki képződmény. Hosszúsága északkelet-délnyugati irányban 78 km, szélessége 5-12 km (a Tihanyi szorosban kb. 2 km), átlagos mélysége 3,3 méter, legmélyebb pontja a Tihanyi-kútnál (11 méter). Vízutánpótlását főleg a csapadék, a beömlő Zala-folyó és kisebb patakok adják. A *Kis-Balaton* a tó nyugati részén, a Zala-folyó által feltöltött, delta-jellegű elmocsarasodott öböl, amely nélkül a Zala-folyó hordaléka a Keszthelyi-öbölben ülepedne le. A Balaton és a Kis-Balaton is természetvédelmi értékei miatt védett terület. A Balaton egyik legjelentősebb turisztikai értékünk. Vízfárása szabályozott, vízminősége ma már kiváló. Ez annak az átfogó vízminőség-védelmi stratégiának köszönhető, melynek megvalósított elemei – jelentős beruházások árán – közel 50%-kal csökkentették a tó tápanyag-terhelését.

5. ábra: a Balaton részvízgyűjtő áttekintő térképe

A Balaton-közvetlen alegység (VGT 4-2) ismertetése

Az alegység nevét a Balatonról kapta, amely Közép-Európa legnagyobb sekély tava. A tó kialakulását az újabb kutatások 15-17 ezer évvel ezelőttre teszik. A Balaton fő táplálója a Zala, a fölös vizeket a Sió vezeti le a Dunába. A tervezési alegység területe 3170,86 km², amelyből a Balaton nyíltvizének területe: 589 km², átlagmélysége 3,36 m.

6. ábra: a tervezési alegység elhelyezkedése

A Balaton közvetlen tervezési alegység vízgyűjtőjét részben 300-400 méter magas tetőkön haladó (Mencs, Rába vízgyűjtő), részben 180-300 méter magas dombhátak gerincén húzódó (Rába, Mura, Kapos, Sió vízgyűjtő) vízválasztók választják el a szomszédos vízgyűjtőktől. A

vízgyűjtőterület erősen felszabdalt. Az északi vízgyűjtő domborzati és vízrajzi szempontból több önálló egységre bontható, ún. a Keszthelyi-hegység, a Déli-Bakony és a Balaton-felvidék. A hegységi vízválasztó északon a lapos veszprémi fennsíkon át a Déli-Bakony gerincén és csúcsain fut végig, és a Kabhegy bazaltcsúcsán éri el a legnagyobb magasságot (600 m).

A tó déli vízgyűjtője a Somogyi-dombság egy részének vizeit gyűjti össze. A somogyi vízválasztó lapos, 180-250 m magas meridionális dombhátakat és alacsony völgyföket keresztez. K-i része a Külső-Somogy, Ny-i része a Belső-Somogy tájegység, míg parti sávja a Balaton-medence része.

Az évi átlagos csapadék mennyiség 750–600 mm között változik, nyugatról kelet felé haladva csökken. A WMO ajánlása szerinti bázisidőszakban (1971-2000) a teljes vízgyűjtőre számított évi csapadékösszeg átlagosan 658 mm/év. A vízgyűjtőn (a Balaton vízfelülete nélkül) a potenciális evapotranspiráció éves átlaga 750–850 mm között változik úgy, hogy az értékek Ny-ról K felé növekednek. A tényleges párolgás éves átlaga 550–650 mm között van. A tavon az állójeges napok száma átlagosan 57 nap. A tavon mért jégvastagság átlaga 24 cm. A vízgyűjtőn az uralkodó szélirány az északi, a Balaton környezetében helyi szélrendszer alakul ki. A vízgyűjtőn gyakoriak a felhőszakadások. A hótakarós napok száma az északi vízgyűjtőn 40–50 nap, a déli vízgyűjtőn 30–35 nap.

A Balaton közvetlen tervezési alegység legjelentősebb állóvize maga a tó. Nyíltvizének területe 589 km², átlagmélysége 3,36 m. Vízgyűjtőterülete patakokkal, kisvízfolyásokkal erősen felszabdalt.

A déli vízgyűjtő vízfolyásaira jellemző, hogy a Balaton előtti, esetenként több km-es alsó szakaszuk berekterületen húzódik, ami eredetéből adódóan belvizes terület. Ez Zamárdi esetében is megfigyelhető, a közigazgatási terület DK-i részén a Zamárdi-Tóközi, míg nyugati közigazgatási határán a Brettyó és Szántódi berek található. A berek igen kis esésű, míg felső szakaszuk nagy esésű, mélyülő jellegű és mikro vízgyűjtőkkel szabdalt, erózióra hajlamos dombvidéki vízgyűjtővel rendelkezik. A déli vízgyűjtő jellegzetessége a vízfolyásokra telepített nagyszámú halastavak megléte.

A település domborzati adottságai és vízrajza

A község a Marcali-hát keleti oldalának lankás dombjaira települt. Tengerszint feletti fekvése 130-140 m Bf.-i. A település nyugati határában elhelyezkedő, közepes, illetve helyenként magas lejtőtartományba tartozó mezőgazdasági művelt területek találhatók.

Földtani és talajtani adottságok tekintetében a kistáj különböző mértékben megsüllyedt és feltöltött medencék együttese. A zömében homok- és agyagrétegekből álló pannóniai üledéksor Mesztegnyő térségében 5-15 m mélyen helyezkedik el a felszín alatt. Ennek megfelelő vastagságú a folyóvízi hordalék vastagsága, mely jellemzően kavicsos-murvás. A nagy területre kiterjedő futóhomok vastagsága átlagosan 5-8 m, helyenként ennél több is lehet. A mesztegnyői homok vakoláshoz alkalmas nyersanyag. Mesztegnyő közigazgatási területének nyugati felén jellemzően löszös üledék, míg a keleti felén glaciális és alluviális üledék a jellemző talajképző kőzet, melyen túlnyomórészt agyagbemosódásos barna erdőtalajok illetve réti talajok és réti öntéstalajok képződtek.

Vízrajz szempontjából a település és környéke a Balaton vízgyűjtő területéhez tartozik, azon belül is a 4.2. Balaton közvetlen alegységhez. A közigazgatási területről a vízfolyások a Balaton irányába folynak. A település legfontosabb vízfolyásai a Boronkai vízfolyás, a Sári-csatorna és

a Papréti vízfolyás. A Boronkai vízfolyás és a Sári-csatorna a települést D-É-i irányban elhagyva a Nyugati övcsatornába, majd onnan Balatonkeresztúrnál a Balatonba ömlik.

Mesztegyő állóvizekben gazdag. A települést nyugati oldalról, félkör alakban a Sári-csatorna felduzzasztásával kialakított mesterséges tórendszer öleli körbe. A településtől keletre a tájvédelmi körzet területén találhatóak a Boronkai-vízfolyás és mellékágai vízhozamának felhasználásával, gátak építésével létrehozott halastavak. A tavak elsősorban haltenyésztésre szolgálnak, magánkézben vannak.

A talajvíz általában 2-4 méter között van, a homokháton viszont helyenként 10 m-nél is mélyebben. Mennyisége csak a völgyekben jelentős. Kémiaailag jellemzően kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos. A rétegvizek mennyisége 1-1,5 l/s.km² körüli, az ártézi kutak száma nem sok, átlagos mélységük meghaladja a 100 métert. Vízhozamuk mérsékelt, nagyrészüik magas vastartalmú.

Vízgyűjtők a település közigazgatási területén

- A DNy-i közigazgatási határt kis mértékben érinti a Balaton részvízgyűjtő, Balaton-közvetlen tervezési alegység (VGT 4-2), Sári-csatorna felső vízgyűjtője;
- a Ny-i területrészeket érinti a Balaton részvízgyűjtő, Balaton-közvetlen tervezési alegység (VGT 4-2), Mesztegyői-halastórendszer vízgyűjtője;
- Az ÉNy-i területrészt érinti a Balaton részvízgyűjtő, Balaton-közvetlen tervezési alegység (VGT 4-2), Sári-csatorna középső vízgyűjtője;
- A közigazgatási terület középső részét érinti a Balaton részvízgyűjtő, Balaton-közvetlen tervezési alegység (VGT 4-2), Nádas-ér vízgyűjtője;
- A közigazgatási terület középső részét érinti a Balaton részvízgyűjtő, Balaton-közvetlen tervezési alegység (VGT 4-2), Boronkai vízfolyás vízgyűjtője;
- A Boronkai-patak vízgyűjtőjétől K- i irányba húzódik a Balaton részvízgyűjtő, Balaton-közvetlen tervezési alegység (VGT 4-2), Lencsen-búsvári vízfolyás vízgyűjtője;
- A közigazgatási terület ÉK-i részét kis mértékben érinti a Balaton részvízgyűjtő, Balaton-közvetlen tervezési alegység (VGT 4-2), Gyótai vízfolyás vízgyűjtője;
- A közigazgatási terület K-i részét érinti a Balaton részvízgyűjtő, Balaton-közvetlen tervezési alegység (VGT 4-2), Csákánytói-árok vízgyűjtője;
- A közigazgatási terület K-i részét érinti a Balaton részvízgyűjtő, Balaton-közvetlen tervezési alegység (VGT 4-2), Aranyos-patak vízgyűjtője.

Vízgyűjtőterületek nagysága a közigazgatási területen:

Vízgyűjtőterület jele	Vízgyűjtőterület megnevezése	Vízgyűjtőterület nagysága (km ²)
F1	Sári-csatorna felső	0,018
F2	Mesztegyői-halastórendszer	12,693
F3	Sári-csatorna középső	2,515
F4	Nádas-ér	3,672
F5	Boronkai vízfolyás és mellékvízfolyásai (Boronkai-patak)	13,706
F6	Boronkai vízfolyás és mellékvízfolyásai (Lencsenbúsvári vízfolyás)	5,084
F7	Gyótai vízfolyás	0,205
F8	Csákánytói-árok	4,376
F9	Aranyos-patak	2,445

A vízgyűjtőterületek az *Áttekintő helyszínrajzon* (1. sz. műszaki melléklet) kerültek ábrázolásra.

A település vízfolyásai

Sári-csatorna

A VGT3 az alábbiak szerint értékeli a Sári-csatorna felső szakaszát:

Víztest kód:	AOC849
Mesterséges víztest:	nem
Erősen módosított víztest:	igen
Típus kódja:	3S (dombvidéki – közepes esésű – meszes – durva és közepes-finom mederanyagú – kicsi vízgyűjtőjű)
Összetett víztest:	nem
Vízfolyás-hossz:	5,1 km
Teljes vízgyűjtő méret:	21,5 km ²
Vízhozam:	állandó vízszállítású
Funkció:	vízvezetés, vízellátás, tározás
Vízgazdálkodási besorolás:	természetes vízfolyás

4. táblázat: Sári-csatorna felső szakaszának VGT3 szerinti értékelése

A VGT3 az alábbiak szerint értékeli a Sári-csatorna középső szakaszát:

Víztest kód:	AOC850
Mesterséges víztest:	nem
Erősen módosított víztest:	igen
Típus kódja:	6M (síkidéki – kis esésű – meszes – közepes-finom mederanyagú – közepes vízgyűjtőjű)
Összetett víztest:	nem
Vízfolyás-hossz:	11,9 km
Teljes vízgyűjtő méret:	34,3 km ²
Vízhozam:	vízlevonás miatt időszakos
Időszakosság kiegészítő információ:	felső szakaszból átvett hiány
Funkció:	vízvezetés, vízellátás
Vízgazdálkodási besorolás:	természetes vízfolyás

5. táblázat: Sári-csatorna középső szakaszának VGT3 szerinti értékelése

Névtelen-3347 vízfolyás

A vízfolyás a Sári-csatorna bal parti vízfolyása.

Kutlaci-árok

A vízfolyás a Sári-csatorna bal parti vízfolyása.

Alsójárasi-patak

A vízfolyás a Sári-csatorna jobb parti vízfolyása.

Papréti-árok

A vízfolyás a Boronkai vízfolyás bal parti mellékárka.

Boronkai vízfolyás

A VGT3 az alábbiak szerint értékeli a Boronkai vízfolyás felső és mellékvízfolyásai szakaszát:

Víztest kód:	AOH641
Mesterséges víztest:	nem
Erősen módosított víztest:	nem
Típuskódja:	3S (dombvidéki – közepes esésű – meszes – durva és közepes-finom mederanyagú – kicsi vízgyűjtőjű)
Összetett víztest:	igen
Vízfolyás-hossz:	34,3 km
Teljes vízgyűjtő méret:	96,3 km ²
Vízhozam:	vízelvonás miatt időszakos
Időszakosság kiegészítő információ:	halastavi vízhasználatok
Funkció:	vízvezetés, vízellátás, tározás
Vízgazdálkodási besorolás:	természetes vízfolyás

6. táblázat: Boronkai vízfolyás felső és mellékvízfolyásai VGT3 szerinti értékelése

Hosszúvízi-patak

A vízfolyás a Boronkai vízfolyás bal parti mellékárka.

Nádas-ér

A vízfolyás a Boronkai vízfolyás bal parti mellékárka.

Nádas-mellékág

A vízfolyás a Nádas-ér bal parti mellékárka.

Lencsen-búsvári vízfolyás

A vízfolyás a Boronkai vízfolyás jobb parti mellékárka.

Csákánytói-árok

A vízfolyás az Aranyos-patak bal parti mellékárka.

Névtelen-3350 vízfolyás

A vízfolyás a Csákánytói-árok jobb parti mellékárka.

Aranyos-patak

A vízfolyás a Koroknai vízfolyás bal parti mellékárka.

A VGT az alábbiak szerint értékeli az Aranyos-patak és Csákánytói-árkot:

Víztest kód:	AEP282
Mesterséges víztest:	nem
Erősen módosított víztest:	nem
Típuskódja:	3S (dombvidéki – közepes esésű – meszes – durva és közepes-finom mederanyagú – kicsi vízgyűjtőjű)
Összetett víztest:	igen
Vízfolyás-hossz:	24,2 km
Teljes vízgyűjtő méret:	70,9 km ²
Vízhozam:	állandó vízszállítású
Funkció:	vízvezetés, vízellátás
Vízgazdálkodási besorolás:	természetes vízfolyás

7. táblázat: Aranyos-patak és Csákánytói-árok VGT3 szerinti értékelése

Vékonyberek-i-árok

A vízfolyás az Aranyos-patak bal parti mellékárka.

A település vízfolyásainak főbb vízrajzi adatai

Sorszám	Vízfolyás megnevezése	Vízfolyás hossza (km)*	Vízgyűjtőterület nagysága (km ²)**	Vízgyűjtő jele helyszínrajzon
1.	Sári-csatorna középső szakasz	1,458	2,515	F3
2.	Névtelen-3347 vízfolyás	2,182	12,693	F2
3.	Kutlaci-árok	0,243		
4.	Alsójárasi-patak	2,929		
5.	Papréti-árok	4,058		
6.	Boronkai vízfolyás	6,779	13,706	F5
7.	Hosszúvízi-patak	0,992		
8.	Nádas-ér	3,637		
9.	Nádas-mellékág	1,228		
10.	Lencsen-búsvári vízfolyás	4,732	5,084	F6
11.	Csákánytói-árok	3,027	4,376	F8
12.	Névtelen-3350 vízfolyás	0,315		
13.	Aranyos-patak	2,957	2,445	F9
14.	Vékonyberek-i-árok	0,177		

8. táblázat: a település vízfolyásai

Megjegyzés:

*Mesztegyő település közigazgatási területét közvetlenül érintő vízfolyás-szakaszok;

** a közigazgatási területet közvetlenül érintő vízgyűjtő terület nagysága.

A vízfolyás szakaszok a *Település közigazgatási területét bemutató helyszínrajzon* (3. sz. műszaki melléklet) kerültek ábrázolásra.

A település állóvizei

Sorszám	Állóvíz megnevezése	Víztérfogat (m ³)	Vízfelület mérete (km ²)*	Meder 10 évnél nem régebbi felmérése van /nincs)
1.	Mesztegyő 0181/2 hrsz.-ú tó		0,023	nincs
2.	Mesztegyői halastavak 1. sz. tó	100.000	0,094	nincs
3.	Mesztegyői halastavak 1/a. sz. tó	130.000	0,078	nincs
4.	Mesztegyői halastavak 1/b. sz. tó	30.000	0,027	nincs
5.	Mesztegyői halastavak 1/c. sz. tó	150.000	0,117	nincs
6.	Mesztegyői halastavak 2. sz. tó	80.000	0,050	nincs
7.	Mesztegyői halastavak 3. sz. tó	130.000	0,082	nincs
8.	Mesztegyői halastavak 4. sz. tó	90.000	0,043	nincs
9.	Mesztegyői halastavak 5. sz. tó	50.000	0,028	nincs
10.	Mesztegyői halastavak 6. sz. tó	80.000	0,055	nincs
11.	Mesztegyői halastavak 7. sz. tó	30.000	0,027	nincs
12.	Mesztegyői halastavak 8. sz. tó	40.000	0,029	nincs
13.	Mesztegyői halastavak 9. sz. tó	20.000	0,011	nincs
14.	Mesztegyői halastavak 10. sz. tó	140.000	0,123	nincs
15.	Mesztegyői halastavak ivató tó		0,006	nincs
16.	Mesztegyői halastavak teleltetői (10 db)	1.840	0,003	nincs
17.	Mesztegyő, Búsvári halastó	300.000	0,293	nincs
18.	Mesztegyő, Hajmáslápi tavak Alsó tó		0,056	nincs

19.	Mesztegyő, Hajmáslápi tavak Felső tó		0,055	nincs
20.	Soponyai halastavak I. sz. halastó		0,033	nincs
21.	Soponyai halastavak II. sz. halastó		0,166	nincs
22.	Soponyai halastavak ívató tó		0,002	nincs
23.	Soponyai halastavak teleltetők (7 db)		0,002	nincs

9. táblázat: a település állóvizei

Az állóvizek a *Település közigazgatási területét bemutató helyszínrajzon* (3. sz. műszaki melléklet) kerültek ábrázolásra.

1.1.3. A település meteorológiai, hidrometeorológiai adottságai

Éghajlat

Éghajlata mérsékelt meleg-mérsékelt nedves. Az évi napfénytartam 2000 óra körüli, az évi középhőmérséklet 10 °C körüli. Az éves csapadékmennyiség 700-800 mm. Hótakarós napok száma 30-40. A leggyakoribb szélirány É-i, az átlagos szélsébség 3 m/s körüli.

A klímaváltozás érezhető hatásaként jelentkezik a csapadék intenzitás növekedése. Egyre gyakoribbá válnak a rövid idő alatt érkező jelentős mennyiségű csapadékok. Ezek következtében nagyobb valószínűséggel alakulnak ki helyi vízkáresemények is.

Az alábbi táblázatban kerülnek bemutatásra a település közigazgatási területéhez legközelebb eső meteorológiai állomás (Kaposvár, koordináták: 46.36 N; 17.87 E) csapadékintenzitás adatai.

Intenzitás (mm/h)	10 perces	20 perces	30 perces	60 perces
1 éves, 100%-os	36,72	31,24	23,98	12,19
2 éves, 50%-os	56,62	46,57	35,16	20,00
4 éves, 25%-os	71,98	58,99	45,77	26,96
5 éves, 20%-os	76,62	62,84	49,35	29,23
10 éves, 10%-os	90,89	74,98	61,52	36,73
20 éves, 5%-os	105,42	87,76	75,84	45,17
50 éves, 2%-os	125,51	106,14	99,18	58,27
100 éves, 1%-os	141,59	121,41	121,09	69,98

10. táblázat: csapadékinтензіtiási adatok - Kaposvár meteorológiai állomás (forrás: OMSZ)

1.2. A településhez tartozó monitoring rendszer elemek, ezekhez tartozó adatbázisok

1.2.1. Hidrometeorológiai mérőállomások

OMSZ mérőállomások

Üzemeltető:	Országos Meteorológiai Szolgálat
Mérőállomás megnevezése:	Mesztegyő
Mérőállomás száma:	27617
EOV koordináta:	X: 128702; Y: 525443
Észlelés kezdete:	2014.03.01.
Adatok elérhetősége:	Országos Meteorológiai Szolgálat
Megjegyzés:	hagyományos (R1, MR típus)
Mért paraméterek:	
r:	napi/havi csapadék adatok

11. táblázat: Mesztegyő településen üzemelő meteorológiai állomás

A hagyományos csapadékmérő állomások (R1, MR típus) adatai 2022. január 01-től az alábbi linken érhetők el:

https://odp.met.hu/climate/observations_hungary/daily_rain/recent/

A zip fájlok nevei az állomások számait tartalmazzák. Az állomásszámokhoz tartozó állomásnevek listája az alábbi oldalon fellelhető:

https://odp.met.hu/climate/observations_hungary/daily_rain/

A meteorológiai elemek rövidítésének magyarázatát itt találja:

https://odp.met.hu/climate/observations_hungary/daily_rain/recent/Leiras_napi_csapakekmer_o-HABP_IRD_akt-hu.pdf

2022. január 01. előtti adatokat az alábbi oldalon talál:

https://odp.met.hu/climate/observations_hungary/daily_rain/historical/

Mesztegyő település területén található állomás adatsorainak megtekintéséhez a 27617 számú állomás kiválasztása szükséges.

1.2.2. Felszíni vizek – mérőállomások

A közigazgatási területen a Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság felszíni állomással nem rendelkezik. A településhez a legközelebbi felszíni állomás a Sári-csatornán létesült, Marcali Város közigazgatási területén.

Üzemeltető:	Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság	
Mérőállomás megnevezése:	Marcali-Bize	
Vízfolyás neve:	Sári-csatorna	
Törzsszám:	150267	
Telepítés szelvénye:	12+600 km	
EOV koordináta:	X: 135423	Y: 526436
Adatok elérhetősége:	http://www.vizugy.hu/	
Vízmérce „0” pont:	114,190 m Bf.	
LNV (2010.06.16.)	110 cm	
LKV	nincs adat	

12. táblázat: Mesztegnyő településhez legközelebb eső felszíni mérőállomás

1.2.3. Felszín közeli és felszín alatti vizek – mérőállomások

Felszín közeli állomás

Mérőállomás megnevezése:	Hosszúvíz	
Felszín alatti víztest neve:	sp.4.3.1 Balaton déli vízgyűjtő	
Telepítés szelvénye:	nem releváns	
Üzemeltető:	Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság	
EOV koordináta:	X: 131611 m	Y: 526920 m
Telepítés időpontja:	1989.	
Adatok elérhetősége:	Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság	
Mért paraméterek:		
paraméter „a” megnevezése	vízszint (talajvíz)	

13. táblázat: felszín közeli állomás

Felszín alatti mérőállomás

Mérőállomás megnevezése:	Mesztegnyő K-6	
Felszín alatti víztest neve:	pt.3.1 Délnyugat-Dunántúl porózus és hasadékos termál	
Telepítés szelvénye:	nem releváns	
Üzemeltető:	Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság	
EOV koordináta:	X: 129872 m	Y: 529693 m
Telepítés időpontja:	1995.	
Adatok elérhetősége:	Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság	
Mért paraméterek:		
paraméter „a” megnevezése	vízszint (rétegvíz)	

14. táblázat: felszín alatti mérőállomás

1.2.4. Aszály monitoring

A település közigazgatási területéhez legközelebb eső aszály monitoring állomás Nagybajom település területén található.

Mérőállomás megnevezése:	Nagybajom	
Üzemeltető:	VIZITERV Environ Kft.	
Tulajdonos:	OVF	
EOV koordináta:	X: 117035	Y: 532653
Telepítés időpontja:	2020.09.28	
Adatok elérhetősége:	2020.09.28	
Megjegyzés:	Aszály monitoring állomás	
Mért paraméterek:		
paraméter „a” megnevezése	csapadék	
paraméter „b” megnevezése	léghőmérséklet	
paraméter „c” megnevezése	légnedvesség	
paraméter „d” megnevezése	talajhőmérséklet	
paraméter „e” megnevezése	levélnedvesség	

15. táblázat: Mesztegyő településhez legközelebb eső aszály monitoring állomás
(Nagybajom)

1.3. A település vízgazdálkodási elemei

1.3.1. Ivóvízbázis, vízbázis védelem

Mesztegyő település ivóvíz közműhálózatának üzemeltetője a Délzalai Víz- és Csatornamű ZRt. (székhely: 8800 Nagykanizsa, Kisfaludy utca 15/A., tel.: +36 93 509 540, e-mail: dzviz@dzviz.hu).

Alapadatok

Vízikönyvi szám:	S.VII/139.
Vízjogi engedély szám:	35200/2120-28/2016. ált. 35200/5707-7/2021. ált. (módosító határozat)
Vízjogi engedély érvényességi ideje:	2032. április 30.
Ellátott települések:	Mesztegyő Község Gadány Község Kelevíz Község Hosszúvíz Község
Ellátási forma:	komfortos, házi bekötéssel
Ellátott lakos szám:	1.318 fő (Mesztegyő településre vonatkozóan, 2022. évi adatok alapján)

Üzemeltetett létesítmények

Mélyfúrású kút:	2 db
Vízkezelés berendezései:	METANUL 601 típusú vas-, mangán és gáztalanító berendezés 100 m ³ - es acél víztorony

Nyomásfokozó berendezés:	100 m ³ -es vb. magaslati tározó medence
Ivóvíz hálózat hossza összesen:	5 db (ebből 3 db üzemben kívül)
	33273,56 fm (4 település vonatkozásában)

A vízmű műszaki adatai

A feltárt vízkészlet:

- Mennyisége: 1.450 m³/d
- Minősége: rétegvíz, II. osztályú

A vízellátó mű mértékadó kapacitása:

- Mértékadó kapacitás: 686 m³/d (az 1. sz. kút 22 órás üzeme alapján)

A vízhasználat adatai:

- Jellege: közcélú
- Átlagos mennyisége: 194 m³/d
- Csúcsidei mennyisége: 305 m³/d
- Évi összes vízmennyiség: 109.500 m³/év

Vízbeszerzés létesítményei

Mesztegyő település és térsége vízellátásának vízigényeit 2 db mélyfúrású kút biztosítja, a Kelevízen található kút figyelő kútként üzemel.

A vízbázist alkotó kutak a Mesztegyő 327 hrsz. és Kelevíz 031 hrsz.-ú területeken létesültek.

1. sz. kút legfontosabb adatai:

- Kataszteri szám: B-2/a.
- Létesült: 1969. (felújítás éve: 1992.)
- Helyrajzi szám: Mesztegyő 327 hrsz.
- EOVS koordináták:
 - X: 129 025 m
 - Y: 525 250 m
- Terepszint: 129,537 m Bf.
- Talpmélység: 248,06 m
- Nyugalmi vízszint: +0,2 m (129,737 m Bf.)
- Állandó üzemben kitermelhető: Q=340 L/min (-9,1 m leszívási szinten)
- Szivattyú típusa: EMU K 63-10
- Q= 300 L/min, 18 m³/h
- H= 45 m
- Kút védőterülete: szabálytalan sokszög alak, 40 x 22 m, összesen 880 m²

2. sz. (figyelő) kút legfontosabb adatai:

- Kataszteri szám: K-1
- Létesült: 1983.
- Helyrajzi szám: Kelevíz 031 hrsz.
- EOVS koordináták:
 - X: 132 295,86 m
 - Y: 524 107,09 m
- Kútfej magassága: 132,30 m Bf.
- Talpmélység: 270,00 m
- Nyugalmi vízszint: -4,3 m (128,00 m Bf.)
- Állandó üzemben kitermelhető: Q=660 L/min (-15,0 m leszívási szinten)
- Szivattyú típusa: nincs beszerelt szivattyú
- Kút védőterülete: vízművel közös négyzet alak, 20 x 20 m, összesen 400 m²

Vízelosztás létesítményei (Mesztegyő település)

NA 150 a.c.	832 fm
NA 110 a.c.	2777,95 fm
NA 90 a.c.	10,518,76 fm

Mindösszesen: 14.128,71 fm

Bekötések száma:	617 db
Tolózárszámok száma:	32 db
Tűzcsapok száma:	39 db

Hidroglóbusz

- Típusa: HG 100-30
- Anyaga: acél
- Hasznos térfogat (V_h): 100 m³
- Szár magasság: 30 m
- Max. üzemi vízszint: 171,10 m Bf.
- Fenékszint: 167,10 m Bf.
- Terepszint: 144,00 m Bf.
- Védőterület: kerítéssel elzárt, 30 x 30 m, összesen 900 m²

16. táblázat: A település ivóvízellátására vonatkozó főbb adatok (1)

ITVT készítését megelőző 5 év adatai	Település összes ingatlan száma (db)	Ivóvízhálózatba bekötött lakásszámok (db)	Településen szolgáltatott víz mennyisége (m ³ /év)	Háztartásoknak szolgáltatott víz mennyisége (m ³ /év)	Egyéb; intézményi, gazdasági célra szolgáltatott víz mennyisége (m ³ /év)	Üdülőknek szolgáltatott víz mennyisége (m ³ /év)
2018		556	36.793	32.919	3.874	
2019		556	35.131	32.354	2.777	
2020		558	36.352	34.147	2.205	
2021		557	28.944	27.126	1.808	
2022		558	40.314	37.304	3.010	

Adatforrás: üzemeltetői adatszolgáltatás

17. táblázat: a település ivóvízellátására vonatkozó főbb adatok (2)

	Termelt ivóvíz (m ³)		Számlázott ivóvíz (m ³)	
	éves átlag	napi átlag	éves átlag	napi átlag
2000	nincs adat			
2005	nincs adat			
2010	nincs adat			
2015	nincs adat			
2020	63.712	175	36.352	100
ITVT készítést megelőző év (2022)	71.765	197	40.314	110

Adatforrás: üzemeltetői adatszolgáltatás

18. táblázat: a település ivóvízellátására vonatkozó főbb adatok (3)

Maximum napi vízfogyasztás (m ³ /d)	293
Minimum napi vízfogyasztás (m ³ /d)	152

ITVT készítés megelőző év alapján megadva (2022. év).

19. táblázat: ipari fogyasztókra vonatkozó adatok

Fogyasztó megnevezése		Vízfogyasztás	
		*napi átlag (m ³ /d)	éves lekötött (m ³ /év)
Intézményi			
1.	Mesztegyői Óvoda	1,41	
2.	Siófoki Tankerületi Központ	1,38	
3.	Gyermekvédelmi Központ Somogy Vármegye	1,21	
4.	Mesztegyő Község Önkormányzata	1,14	
Ipari, termelői, egyéb nagyfogyasztó			
1.	Arbor '95 Kft.	0,43	
2.	Magyar Posta Zrt.	0,63	
3.	Remény Gyógyszertár Kft.	0,5	
4.	Zlatko Mendek	1,02	

* ITVT készítés megelőző év alapján megadva (2022. év)

Vízellátó rendszer állapotának értékelése

A vízellátó rendszerhez egy üzemelő kút tartozik. Tartalék kút fúrása szükséges. A termelt víz technológiai kezelésen az utófertőtlenítést leszámítva nem esik át, mert a kitermelt víz minősége megfelel a jelenleg hatályos rendeletben előírt vízminőségi paramétereknek, így az egyből a hálózatba bocsátható.

A vízellátó rendszer jellemző vezeték anyagminősége az AC fő és elosztóvezetékek acél bekötő vezetékekkel, amelyek a hálózaton található szerelvényekkel (tolózárak, tűzcsapok) együtt felújítást igényelnek.

7. ábra: Mesztegyő ivóvíz ellátó hálózata - átnézeti térkép

Kapcsolódó jogszabályi háttér

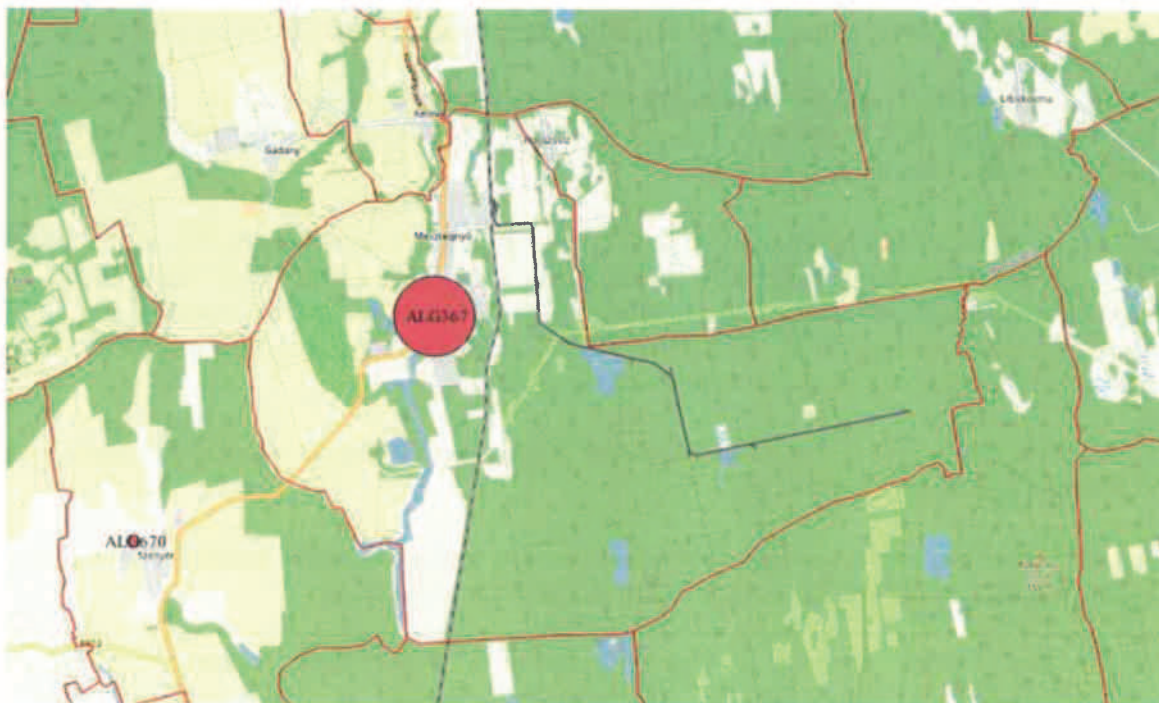
Az üzemeltető a termelt és hálózatba juttatott ivóvíz fizikai, kémiai, bakteriológiai vizsgálatát rendszeresen ellenőrzi, illetve ellenőrizteti a 16/2016 (V. 12.) BM rendeletben és a 201/2001 (X. 25.) Kormányrendeletben előírtaknak megfelelően.

A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelettel összhangban a felszín alatti víz szempontjából érzékeny területeken lévő települések besorolását a 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet tartalmazza.

A 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet a településeket a felszín alatti víz állapota szempontjából fokozottan érzékeny, érzékeny, kevésbé érzékeny illetve kiemelten érzékeny területeken levő településekre sorolja fel, amely alapján **Mesztegnő érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen lévő település.**

Ivóvízbázis védőövezet kijelölése

Vízbázis neve:	Mesztegnő
Vízbázis VOR kódja:	ALG367
Státusza:	üzemelő
Típuskódja:	R (rétegvíz)
Vízbázis sérülékenysége:	nem
Védendő termelése:	300 m ³ /nap
EOV koordináták:	X= 129025; Y= 525250
Víztest kódja:	p.4.3.1 Balaton déli vízgyűjtő rétegvíz

8. ábra: ivóvízbázis védőövezet

1.3.2. Szennyvízelvezetés és tisztítás

A település közigazgatási területén közműves szennyvízelvezetés nem épült ki.

A településen keletkező kommunális szennyvíz helyzete (Önkormányzati adatszolgáltatás alapján):

- szennyvízelhelyezés és gyűjtés helyzete a településen: közszolgáltatási szerződés keretében történik;
- szippantott szennyvíz gyűjtésének módja: szippantó gépjármű;
- ártalmatlanítás helye: Vése, szennyvíztisztító telep;
- tárgyévet megelőző 5 év szippantott szennyvíz mennyisége: 450 m³.

1.3.3. Települési csapadékvíz-gazdálkodás, helyi vízkárelhárítás

Belterületi csapadékvíz gazdálkodás ismertetése

Mesztegyő közigazgatási területén kiépített belterületi vízelvezető árkok üzemeltetője Mesztegyő Község Önkormányzata (8716 Mesztegyő, Szabadság tér 6., tel.: +36 85 329 147, e-mail: mesztegyo.onkormanyzat@t-online.hu). Kivételt képez ez alól a település területén É-D-i irányba keresztül húzódó 68. számú főút földárkai.

A településen többségben nyílt medrű elvezető árkok épültek, amelyek túlnyomó részben földmedrűek. A településen húzódó élővízfolyások a belterületi csapadékvíz elvezető árkok befogadóiként is üzemelnek.

Vörösmarty Mihály utcában (68. számú főút) kétoldali nagy szelvényméretű földárkok üzemelnek. A Szabadság tér környezetében a Vörösmarty utca K-i szakaszán egy oldali kis szelvényű utak találhatók.

A Szabadság utcában földmedrű útárkok találhatók, szikkasztó funkciót látnak el jelenleg.

A Jókai utca Ny-i oldalán földmedrű utak létesültek, a terület mikro hullámozásának köszönhetően az árkok fenékesése változó irányú. A 12. sz. épületnél K-i irányba földmedrű levezetés épült a Papréti-árok irányába.

Az Árpád utcában kétoldali földmedrű árok épült, a Jókai utca kereszteződésben az útburkolat alatti áteresztisztítása szükséges. A vasútállomás térségében az utárral nem rendelkező útszakasz esetében (1-8. számú épületek között) a zöldfelületen szikkad el a csapadékvíz, heves esőzés esetében az ingatlanok területét a felületi lefolyás veszélyeztetheti. A 8-16. számú épületek előtt szikkasztó funkciót betöltő utak találhatók.

A Malom köz erős lejtésű szakaszán földmedrű utak üzemelnek, a heves lefolyás erős hordalékot szállíthat a Sári-csatorna irányába.

A Lady János utcában ugyancsak földmedrű útárkok épültek mindkét oldalon. Az utca Ny-i végén burkolt parkoló épült, a parkoló alatti zárt szakasz tisztítandó.

A Táncsics Mihály utcában a földmedrű árkok a Papréti-árok irányába szállítják a csapadékvizeket. A Petőfi Sándor utca kereszteződésében az útburkolat alatti áteresztisztítandó.

Petőfi Sándor utca D-i oldalán a 32. számú ingatlantól K-i irányba épült utak, amelyek földmedrűek. Az utca Ny-i szakaszán nincs utak, a csapadékvíz helyben szikkad el.

A Dózsa György utca ÉNy-i szakaszán nem épült utak, a DK-i szakaszon kétoldali kis szelvényméretű utak szállítja a vizeket a Papréti-árok völgye felé.

A Kossuth Lajos utcában (68. számú főút) kétoldali utak épült ki.

A József Attila utcában nincs utak.

Az Ady Endre utcában a K-i oldalon van kiépített utak.

A Béke utcában csak helyenként fedezhető fel a korábban kiépített földmedrű utak szelvénye. Jelenleg a zöldfelület lát el szikkasztó funkciót.

A Hunyadi János utcában nyomokban található földmedrű utak, funkcióját nem tölti be.

Helyi vízkárelhárítási terv

Az Önkormányzat adatszolgáltatása alapján a település rendelkezik helyi vízkárelhárítási védelmi tervvel. Az alapidokumentáció a 2006. évben került összeállításra.

A települések ár-és belvíz veszélyeztetettség alapon történő besorolásáról szóló 18/2003 (XII.9.) KvVM-BM együttes rendelet **nem sorolja veszélyeztetettség kategóriába Mesztegnő települést.**

A település vonatkozásában helyi vízkár (a hirtelen lehulló, nagy intenzitású csapadék által okozott, belterületi csapadékvíz elvezető rendszereken kialakuló árhullám; valamint mély fekvésű, lefolyástalan és elvezető rendszerrel nem rendelkező területen összegyülekező vizek általi kártétel) események kialakulása fenyeget.

Helyi vízkáreseményeknek kitett területek felsorolása

Sorszám	Helyszín	Veszélyeztetettség meghatározása	Beavatkozási lehetőségek
1.	0205 hrsz.-ú út	Töltésszakadás következtében elöntés	Halastavak üzemrendjének betartása
2.	Malom köz	heves lefolyás következtében hordalékterhelés	vízvezető művek fenntartása
3.	Árpád utca 1-8. számú épületek között	Útburkolatról lefolyó koncentrált vízterhelés	Földmedrű utak kiépítése a Ny-i oldalon

20. táblázat: helyi vízkáreseményeknek kitett területek

Csapadékvíz gazdálkodás fejlesztési lehetőségei

Mesztegnő Község Önkormányzata TOP beruházás keretében tervezi megvalósítani az É-i és DNy-i településrészen elhelyezkedő alábbi utcák vízvezetésének korszerűsítését:

Szabadság utcában nyílt árok rendezése 350 fm hosszban. Zárt csatorna építése 350 fm hosszban.

Jókai utcában található nyílt árok rendezése 350 fm hosszban. Burkolt árok építése 450 fm hosszban.

Ady Endre utcában útárok rendezése 320 fm hosszban.

Hunyadi János utcában 830 fm hosszban árok rendezés, kialakítás.

Béke utcában árok rendezése 720 fm hosszban.

1.3.4. Termál és fürdővíz gazdálkodás, rekreációs vízfelületek

Mesztegyő közigazgatási területén a természetes fürdővizek minőségi követelményeiről, valamint a természetes fürdőhelyek kijelöléséről és üzemeltetéséről szóló 78/2008. (IV. 3.) Korm. rendelet szerint kijelölt és Magyarország második (felülvizsgált) vízgyűjtő-gazdálkodási tervében nyilvántartott természetes fürdőhelyek, illetve a kijelölés miatt védett vizek, víztestek nem találhatók.

1.3.5. Árvízvédelem

Árvízvédelmi töltés a településen nincsen, ezért jelen pont értékelése a város tekintetében nem releváns.

1.3.6. Dombvidéki, síkvidéki vízrendezés

A közigazgatási területet érintő vízfolyások állapotértékelése

Sári-csatorna

Vagyonkezelő: Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
7623 Pécs, Köztársaság tér 7.
Tel.: +36 72 506 300
e-mail: titkarsag@ddvizig.hu

A vízfolyás középső és felső szakasza érinti a település területét. A létesítményen épült ki a Mesztegyői-halastórendszer. A vízfolyás medre a halastórendszer alatti és feletti szakaszokon egyaránt fával benőtt.

Névtelen-3347 vízfolyás

A vízfolyás a Sári-csatorna bal parti vízfolyása. A vízfolyás medre fával benőtt, lakott településrészt nem érint. A közigazgatási területet összesen 2.182 fm hosszban érinti.

Kutlaci-árok

Vagyonkezelő: Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
7623 Pécs, Köztársaság tér 7.
Tel.: +36 72 506 300
e-mail: titkarsag@ddvizig.hu

A vízfolyás a Sári-csatorna bal parti vízfolyása. A létesítmény a DNY-i közigazgatási határ mentén húzódik, a település területét összesen 243 fm hosszban érinti. Medre erdősült.

Alsójárás-patak

A vízfolyás a Sári-csatorna jobb parti vízfolyása. A közigazgatási terület DNy-i részén helyezkedik el, beépített területet nem érint. Hossza 2.929 fm, medre fával benőtt.

Papréti-árok

Vagyonkezelő: Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
7623 Pécs, Köztársaság tér 7.
Tel.: +36 72 506 300
e-mail: titkarsag@ddvizig.hu

A vízfolyás befogadója a Boronkai vízfolyás 13+150 km szelvénye. Vízikönyvi száma S.VII/112, vízgyűjtő területe a torkolati szelvényben 3,1 km², kiépítési vízhozam 2 m³/s, teljes kiépített hossz 5700 fm.

A vízfolyás a Boronkai vízfolyás bal parti mellékárka. A közigazgatási területet összesen 4.058 fm hosszban érinti. A 2+240 km szelvényben völgyzárógátas sankoló került kiépítésre (Mesztegnyő 0181/2 hrsz.-ú tó).

A vízfolyás medre beépített területet érint, a Jókai utca és Árpád utca közötti településrészen húzódik, fával és cserjével benőtt.

Boronkai vízfolyás

Vagyonkezelő: Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
7623 Pécs, Köztársaság tér 7.
Tel.: +36 72 506 300
e-mail: titkarsag@ddvizig.hu

A vízfolyás a település középső területén, D-É-i irányba húzódik, összesen 6.779 fm hosszban. Medre erdősült. Beépített területet nem érint.

Hosszúvíz-patak

Vagyonkezelő: Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
7623 Pécs, Köztársaság tér 7.
Tel.: +36 72 506 300
e-mail: titkarsag@ddvizig.hu

A vízfolyás a Boronkai vízfolyás bal parti mellékárka. A település területét mindösszesen 992 fm hosszban érinti, Hosszúvíz település közigazgatási határa mentén. Medre fával benőtt.

Nádas-ér

A vízfolyás a Boronkai vízfolyás bal parti mellékárka. A település területén összesen 3.637 fm hosszúságú vízfolyás-szakasz található, a létesítmény végszelvénye Böhönye település közigazgatási területén található. Medre erdős területen húzódik.

Nádas-mellékág

A vízfolyás a Nádas-ér bal parti mellékárka. Hossza mindösszen 1.229 fm. Medre erdős területen húzódik.

Lencsen-búsvári vízfolyás

A vízfolyás a Boronkai vízfolyás jobb parti mellékárka. A település területét mindösszesen 4.732 fm hosszban érinti. Medre erdős területen húzódik, beépített területrészt nem érint.

Csákánytói-árok

Vagyonkezelő: Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
7623 Pécs, Köztársaság tér 7.
Tel.: +36 72 506 300
e-mail: titkarsag@ddvizig.hu

A vízfolyás az Aranyos-patak bal parti mellékárka. Beépített területrészt a létesítmény nem érint, medre erdős területen húzódik. Hossza a település területén 3.027 fm.

Névtelen-3350 vízfolyás

A vízfolyás a Csákánytói-árok jobb parti mellékárka. Hossza 315 fm. Medre erdős területen fekszik.

Aranyos-patak

Vagyonkezelő: Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
7623 Pécs, Köztársaság tér 7.
Tel.: +36 72 506 300
e-mail: titkarsag@ddvizig.hu

A vízfolyás a Koroknai vízfolyás bal parti mellékárka. A település K-i közigazgatási határa mentén húzódik, a község területén mindösszesen 2.957 fm hosszúságú szakasz található. Medre erdős területrészen húzódik.

Vékonyberek-árok

A vízfolyás az Aranyos-patak bal parti mellékárka. A települést mindösszesen 177 fm hosszúságú vízfolyás-szakasz érinti. A vízfolyás jelenlegi fenntartottságát tekintve erős benőtttség jellemzi.

Allami vízfolyások, művek	
Sári-csatorna	1.458 fm
Kutlaci-árok	243 fm
Boronkai vízfolyás	6.779 fm
Papréti-árok	4.058 fm
Hosszúvízi-patak	992 fm
Csákánytói-árok	3.027 fm
Aranyos-patak	2.957 fm
Önkormányzati és egyéb művek	
Névtelen-3347	2.182 fm
Alsójárasi-patak	2.934 fm
Nádas-ér	3.637 fm
Nádas-mellékág	1.228 fm
Lencsen-búsvári vízfolyás	4.732 fm
Névtelen-3350	315 fm
Vékonyberek-árok	177 fm
Állóvíz, tározók	tározási kapacitás (m³)
Mesztegyő 0181/2	
Mesztegyői halastavak 1. sz. tó	100.000
Mesztegyői halastavak 1/a. sz. tó	130.000
Mesztegyői halastavak 1/b. sz. tó	30.000
Mesztegyői halastavak 1/c. sz. tó	150.000
Mesztegyői halastavak 2. sz. tó	80.000
Mesztegyői halastavak 3. sz. tó	130.000
Mesztegyői halastavak 4. sz. tó	90.000
Mesztegyői halastavak 5. sz. tó	50.000
Mesztegyői halastavak 6. sz. tó	80.000
Mesztegyői halastavak 7. sz. tó	30.000
Mesztegyői halastavak 8. sz. tó	40.000
Mesztegyői halastavak 9. sz. tó	20.000
Mesztegyői halastavak 10. sz. tó	140.000
Mesztegyői halastavak ívató tó	
Mesztegyői halastavak teletetők (10 db)	1.840
Mesztegyő, Hajmáslápi tavak Alsó tó	
Búsvári halastó	300.000
Mesztegyő, Hajmáslápi tavak Felső tó	
Soponyai halastavak I. sz. halastó	
Soponyai halastavak II. sz. halastó	
Soponyai halastavak ívató tó	
Soponyai halastavak teletetők (7 db)	

21. táblázat: a település dombvidéki vízrendezésére vonatkozó főbb adatok

1.3.7. Területi vízviszatarítás, tógazdálkodás

Mesztegyő 0181/2 hrsz.-ú tó

Tavakkal érintett ingatlanok: Mesztegyő 0181/2, 0181/17, 0182, 0183/4 hrsz.

Tulajdonos/üzemeltető: Mesztegyői Sporthorgász Egyesület

8716 Mesztegnyő, Vörösmarty utca 94.

Kialakítása: sankoló, völgyzárógátas
Völgyzárógát hossza: 165,00 fm
Koronaszélessége: 3,0 m
Koronaszint: 128,12 m Bf.
Max. vízszint: 126,82 m Bf.
Terület max. vízszintnél: 4,86 ha
Árapasztó küszöbszintje: 126,82 m Bf.
Árapasztó nyílásmérete: 8,0 m

A Papréti vízfolyás rendezése során épült meg a 2+240 km szelvényben a sankoló völgyzárógátja, amely jelenleg jó állapotban van. Az üzemeltető a terület felett tulajdoni és halászati joggal rendelkezik, kivéve a Papréti-vízfolyás sankolót érintő mederszakaszát. A terület rendezett, karbantartott.

Mesztegnyői halastórendszer

Vízkönyvi szám: S.VII/10
Vízjogi engedély száma: 5340-4/1978. (alapengedély)
35200/1155-5/2019. ált. (módosító határozat)
Vízjogi engedély érvényessége: 2034. április 30.
Engedélyes/üzemeltető: Nagy László Péter
8716 Mesztegnyő, Malom köz 2.

A tavak jellemző adatai

Jele	Célja	Üzemi vízszint	Max vízszint	Terület (ha)	Térfogat (m ³)
6. sz.	halastó	129,50	130,00	5,0	80 000
5. sz.	halastó	130,50	130,90	3,0	50 000
4. sz.	halastó	130,50	130,90	5,0	90 000
3. sz.	halastó	131,30	131,70	9,0	130 000
2. sz.	halastó	132,10	132,50	5,0	80 000
1. sz.	halastó	132,60	133,10	8,0	100 000
1/a. sz.	halastó	134,00	134,50	11,0	130 000
1/b. sz.	halastó	134,20	134,50	3,0	30 000
1/c. sz.	halastó	134,40	135,00	12,0	150 000
7. sz.	halastó	131,60	132,00	2,0	30 000
8. sz.	halastó	133,10	133,50	3,0	40 000
9. sz.	halastó	134,00	134,40	2,0	20 000
10. sz.	halastó	137,50	137,50	11,0	140 000

22. táblázat: Mesztegnyői halastavak jellemző adatai (forrás: Üzemeltetési Szabályzat, 2022.)

Teletetők

Koronaszint: 129,40-129,70
Koronaszélesség: 2,0 m
Rézsűhajlás: 1:1

Ivatók

Koronasztint:	129,40-129,70
Koronaszélesség:	2,0 m
Rézsűhajlás:	1:1

Búsvári halastó

Engedélyes/üzemeltető:	Somogy Természetvédelmi Szervezet 8708 Somogyfajsz, Kossuth Lajos utca 62.
------------------------	---

A tó jellemző adatai

Központi koordináta:	527700, 182200
Vízosztó mű helye:	Boronkai vízfolyás 18+510 km szelvénye
Üzemvízszint:	123,83 m Bf.
Árvízszint:	124,33 m Bf.
Felülete üzemvízszinten:	29 ha
Térfogata üzemvízszinten:	300.000 m ³
Vízpótlásra engedélyezett:	175.000 m ³

A tó töltései

Völgyzáró gát

Anyaga:	földanyag, gyepesítéssel
Hossza:	1580 m
Koronaszélessége:	3,0 m
Koronasztint:	125,13 m Bf.
Rézsűhajlás vízoldalon:	1:1,5
Rézsűhajlás mentett oldalon:	1:1
Árapasztó anyaga:	beton
Árapasztó küszöbszint:	123,83 m Bf.
Árapasztó szabad nyílása:	2 x 1,50 m

Hossztöltés

Anyaga:	földanyag, gyepesítéssel
Hossza:	708 m
Koronaszélessége:	2,5 m
Koronasztint:	125,13 m Bf.
Rézsűhajlás vízoldalon:	1:1,5
Rézsűhajlás mentett oldalon:	1:1,5

A tó műtárgyai

Barátságzilip

Szelvény:	0+350
Küszöbszint:	121,83 m Bf.

Tetőszint: 125,13 m Bf.
Mérete: Ø60

Árapasztó

Szelvény: 0+080
Küszöbszint: 123,83 m Bf.
Tetőszint: 125,33 m Bf.
Mérete: 2 x 1,50 m

Duzzasztó

Szelvény: Boronkai vízfolyás 18+510 km szelvénye
Küszöbszint: 123,43 m Bf.
Tetőszint: 125,53 m Bf.
Mérete: 4 x 1,60 m

A területen található tavak száma (db)		23
Előbbiekből halászati és horgászati célú (db)		23
Tavak		
Tó megnevezése	Tározó térfogat (m3)	Tározó felülete (m2)
Mesztegyő 0181/2		23.000
Mesztegyői halastavak 1. sz. tó	100.000	94.000
Mesztegyői halastavak 1/a. sz. tó	130.000	78.000
Mesztegyői halastavak 1/b. sz. tó	30.000	27.000
Mesztegyői halastavak 1/c. sz. tó	150.000	117.000
Mesztegyői halastavak 2. sz. tó	80.000	50.000
Mesztegyői halastavak 3. sz. tó	130.000	82.000
Mesztegyői halastavak 4. sz. tó	90.000	43.000
Mesztegyői halastavak 5. sz. tó	50.000	28.000
Mesztegyői halastavak 6. sz. tó	80.000	55.000
Mesztegyői halastavak 7. sz. tó	30.000	27.000
Mesztegyői halastavak 8. sz. tó	40.000	29.000
Mesztegyői halastavak 9. sz. tó	20.000	11.000
Mesztegyői halastavak 10. sz. tó	140.000	13.000
Mesztegyői halastavak ívató tó		6.000
Mesztegyői halastavak teletetői (10 db)	1.840	3.000
Mesztegyő, Hajmáslápi tavak Alsó tó		56.000
Mesztegyő, Hajmáslápi tavak Felső tó		55.000
Búsvári halastó	300.000	290.000
Soponyai halastavak I. sz. halastó		33.000
Soponyai halastavak II. sz. halastó		166.000
Soponyai halastavak ívató tó		2.000
Soponyai halastavak teletetők (7 db)		2.000

23. táblázat: a település tógazdálkodására vonatkozó főbb adatok

1.3.8. Mezőgazdasági vízgazdálkodás, belvízgazdálkodás, aszálykár elhárítás

Mezőgazdasági vízgazdálkodás

Mesztegyő közigazgatási területén felszíni vízből történő öntözés nincs nyilvántartva.

Belvízgazdálkodás

Belvízöblözet a települést nem érint, így ezen fejezet a település vonatkozásában nem releváns.

Aszálykár elhárítás

Aszálykár elhárítás szempontjából az OVF által üzemeltetett aszály monitoring hálózat adatai alapján a legközelebbi monitoring állomás Nagybjom település közigazgatási területén található. A monitoring állomás adatait az 1.2.4. Aszály monitoring fejezetben szerepeltettük.

1.3.9. Vízhőminőség, vizekkel kapcsolatos élőhelyek védelme

A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet Felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területek besorolása című 2. számú melléklete, valamint a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet melléklete alapján, **Mesztegyő település közigazgatási területe a felszín alatti víz állapota szempontjából az érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen lévő település.**

A települési szennyvíztisztítás szempontjából érzékeny felszíni vizek és vízgyűjtőterületük kijelöléséről szóló 240/2000. (XII. 23.) Korm. rendelet 2. sz. melléklete alapján **Mesztegyő település kijelölt érzékeny felszíni víz (Balaton) vízgyűjtő területén található.**

E fenti(ek)ből adódóan a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól szóló 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet előírásait ennek megfelelően kell betartani.

Felszíni vizek vízminőségi besorolása (VGT3)

Sári-csatorna felső szakasza

Víztest kód:	AOC849
Mesterséges víztest:	nem
Erősen módosított víztest:	igen
Típuskódja:	3S (dombvidéki – közepes esésű – meszes – durva és közepes-finom mederanyagú – kicsi vízgyűjtőjű)
Összetett víztest:	nem
Vízfolyás-hossz:	5,1 km
Teljes vízgyűjtő méret:	21,5 km ²
Vízhozam:	állandó vízszállítású
Funkció:	vízvezetés, vízellátás, tározás
Vízgazdálkodási besorolás:	természetes vízfolyás
Biológiai elemek szerinti állapot:	gyenge
Fizikai-kémiai elemek szerinti állapot:	mérsékelt
Specifikus szennyezők szerinti állapot:	jó
Morfológiai minősítés:	jó
Átjárhatóság minősítés:	gyenge
Hidrológiai minősítés:	jó
Ökológiai minősítés:	gyenge
Ökológiai célkitűzés:	jó potenciál elérendő
Kémiai állapot:	jó
Kémiai célkitűzés:	jó állapot fenntartandó

24. táblázat: a Sári-csatorna felső szakaszának vízminőségi szempontú értékelése (VGT3)

Sári-csatorna középső szakasza

Víztest kód:	AOC850
Mesterséges víztest:	nem
Erősen módosított víztest:	igen
Típuskódja:	6M (síkidéki – kis esésű – meszes – közepes-finom mederanyagú – közepes vízgyűjtőjű)
Összetett víztest:	nem
Vízfolyás-hossz:	11,9 km
Teljes vízgyűjtő méret:	34,3 km ²
Vízhozam:	vízvonás miatt időszakos
Időszakosság kiegészítő információ:	felső szakaszból átvett hiány
Funkció:	vízvezetés, vízellátás
Vízgazdálkodási besorolás:	természetes vízfolyás
Biológiai elemek szerinti állapot:	mérsékelt
Fizikai-kémiai elemek szerinti állapot:	mérsékelt
Specifikus szennyezők szerinti állapot:	jó
Morfológiai minősítés:	mérsékelt
Átjárhatóság minősítés:	jó
Hidrológiai minősítés:	kiváló
Ökológiai minősítés:	mérsékelt
Ökológiai célkitűzés:	jó potenciál elérendő
Kémiai állapot:	nem jó
Kémiai célkitűzés:	jó állapot elérendő

25. táblázat: a Sári-csatorna középső szakaszának vízminőségi szempontú értékelése (VGT3)

Boronkai vízfolyás felső és mellékvízfolyásai

Víztest kód:	AOH641
Mesterséges víztest:	nem
Erősen módosított víztest:	nem
Típus kódja:	3S (dombvidéki – közepes esésű – meszes – durva és közepes-finom mederanyagú – kicsi vízgyűjtőű)
Összetett víztest:	igen
Vízfolyás-hossz:	34,3 km
Teljes vízgyűjtő méret:	96,3 km ²
Vízhozam:	vízlevonás miatt időszakos
Időszakosság kiegészítő információ:	halastavi vízhasználatok
Funkció:	vízvezetés, vízellátás, tározás
Vízgazdálkodási besorolás:	természetes vízfolyás
Biológiai elemek szerinti állapot:	jó
Fizikai-kémiai elemek szerinti állapot:	jó
Specifikus szennyezők szerinti állapot:	jó
Morfológiai minősítés:	kiváló
Átjárhatóság minősítés:	jó
Hidrológiai minősítés:	jó
Ökológiai minősítés:	jó
Ökológiai célkitűzés:	jó állapot fenntartandó
Kémiai állapot:	nem jó
Kémiai célkitűzés:	jó állapot elérendő

26. táblázat: a Boronkai vízfolyás felső és mellékvízfolyásainak vízminőségi szempontú értékelése (VGT3)

Aranyos-patak és Csákánytói-árok

Víztest kód:	AEP282
Mesterséges víztest:	nem
Erősen módosított víztest:	nem
Típus kódja:	3S (dombvidéki – közepes esésű – meszes – durva és közepes-finom mederanyagú – kicsi vízgyűjtőű)
Összetett víztest:	igen
Vízfolyás-hossz:	34,3 km
Teljes vízgyűjtő méret:	96,3 km ²
Vízhozam:	vízlevonás miatt időszakos
Időszakosság kiegészítő információ:	halastavi vízhasználatok
Funkció:	vízvezetés, vízellátás, tározás
Vízgazdálkodási besorolás:	természetes vízfolyás
Biológiai elemek szerinti állapot:	gyenge
Fizikai-kémiai elemek szerinti állapot:	jó
Specifikus szennyezők szerinti állapot:	jó
Morfológiai minősítés:	jó
Átjárhatóság minősítés:	kiváló
Hidrológiai minősítés:	kiváló
Ökológiai minősítés:	gyenge
Ökológiai célkitűzés:	jó állapot elérendő
Kémiai állapot:	nem jó
Kémiai célkitűzés:	jó állapot elérendő

27. táblázat: Aranyos-patak és Csákánytói-árok vízminőségi szempontú értékelése (VGT3)

Mesztegyői-halastórendszer

Víztest kód:	ANS531
Mesterséges víztest:	nem
Erősen módosított víztest:	igen
Típuskódja:	8 (Sík- vagy dombvidéki - meszes - kis vagy közepes felületű - sekély vagy nagyon sekély - időszakos vízborítottságú)
Összetett víztest:	igen
Állóvíz felülete:	0,6 km ²
Teljes vízgyűjtő méret:	41,3 km ²
Időszakosság:	üzemeltetéstől függően időszakos vízborítottság
Funkció:	halgazdálkodás, halászat, tározás
Vízgazdálkodási besorolás:	állóvíz
Biológiai elemek szerinti állapot:	mérsékelt
Fizikai-kémiai elemek szerinti állapot:	gyenge
Specifikus szennyezők szerinti állapot:	jó
Morfológiai minősítés:	jó
Átjárhatóság minősítés:	rossz
Hidrológiai minősítés:	mérsékelt
Ökológiai minősítés:	mérsékelt
Ökológiai célkitűzés:	jó potenciál elérendő
Kémiai állapot:	jó
Kémiai célkitűzés:	jó állapot fenntartandó

28. táblázat: Mesztegyői-halastórendszer vízminőségi szempontú értékelése (VGT3)

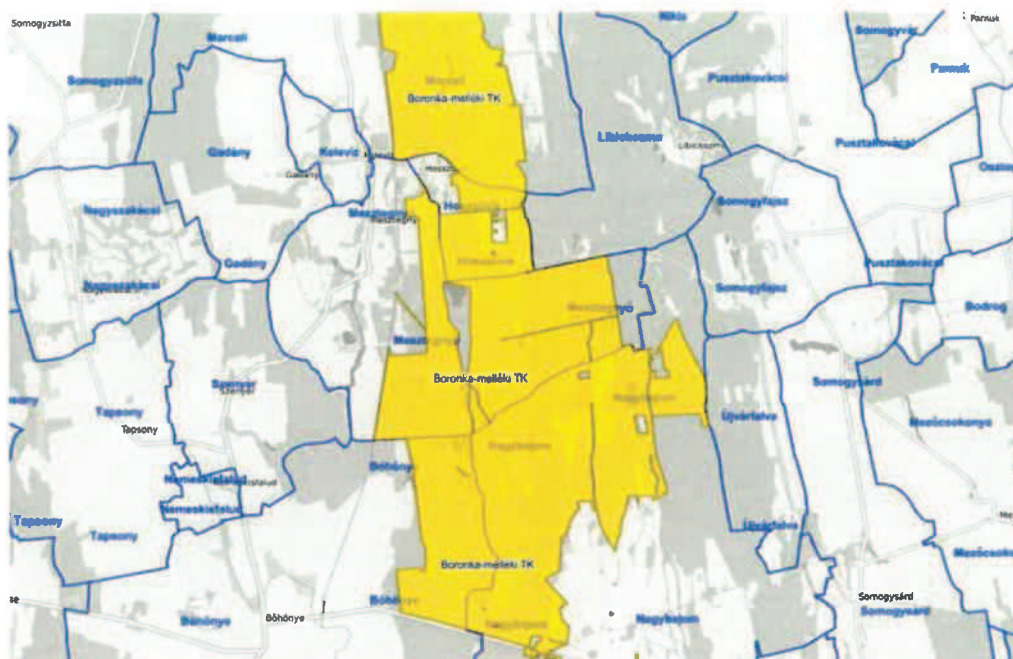
Felszín alatti vizek mennyiségi és minőségi állapota (VGT3 szerint)

Felszín alatti víztest kód	Földtani típusa	Vízadó típusa	Mennyiségi állapot	Kémiai állapot
sp.4.3.1 /Balaton déli vízgyűjtő/	törmelékes	porózus	gyenge (süllyedés)	gyenge (FEV)
p.4.3.1 (Balaton déli vízgyűjtő rétegvíz)	törmelékes	porózus	jó	gyenge (NO ₃ , FEV)
kt.1.7 /Közép-dunántúli termálkarszt/	karbonátos	karszt	jó	jó
pt.3.1. /Délnyugat-Dunántúl porózus és hasadékos termál/	törmelékes	porózus	jó	jó

29. táblázat: felszín alatti vizek mennyiségi és minőségi állapota (VGT3)

Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természeti területek

Mesztegyő település területét érinti a Boronka-melléki Tájvédelmi Körzet.

9. ábra: a Boronka-melléki Tájvédelmi Körzet

Ex lege védett lápok

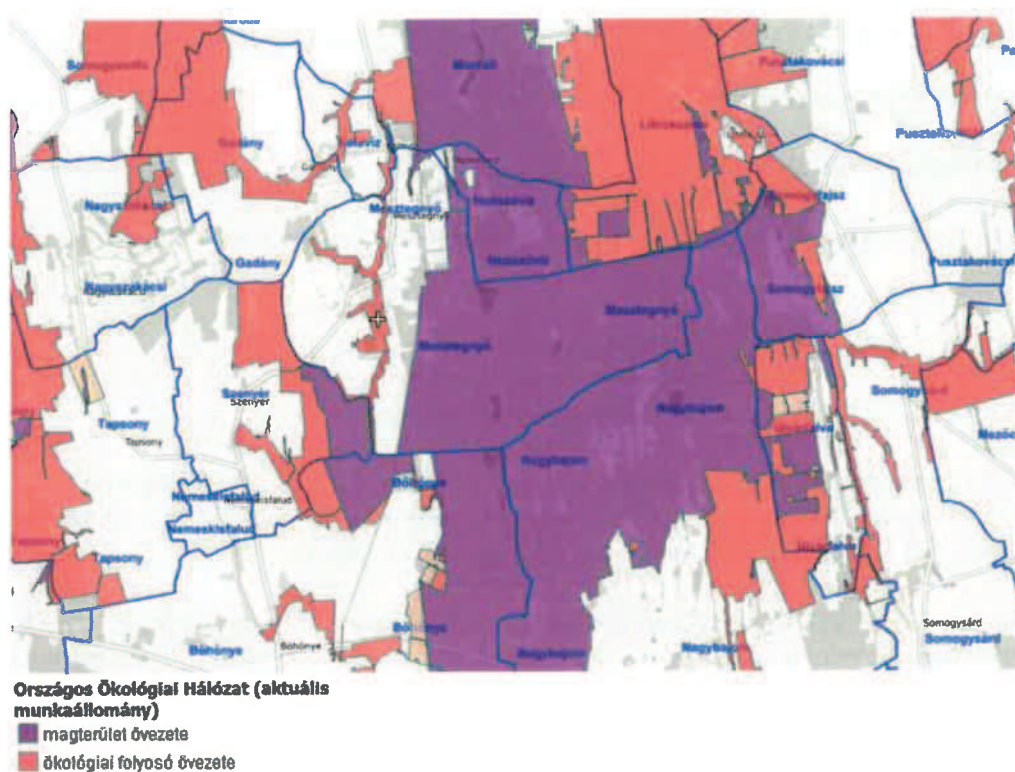
10. ábra: Ex lege védett láp Mesztegnyő területén

Mesztegnyő területén a DD236 Ex lege védett láp (azonosító: 569/EL/14) található.

Mesztegnyő közigazgatási területét érintő Natura 2000 különleges madárvédelmi terület (SPA)

Belső-Somogy SPA, azonosító: HUDD10008.

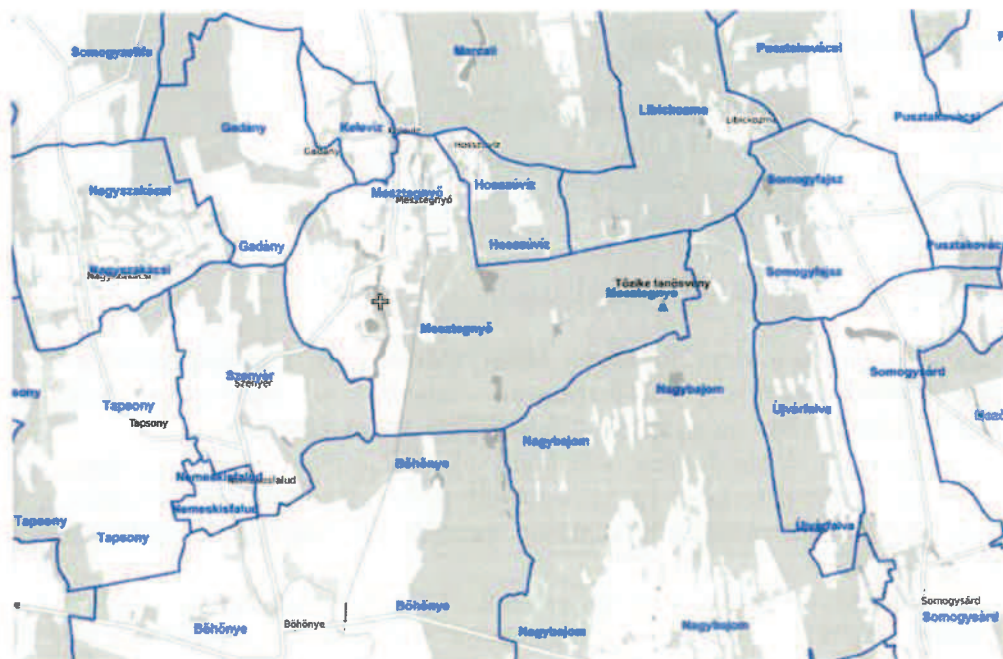
Mesztegyő közigazgatási területét érintő Országos Ökológiai Hálózat

13. ábra: Mésztegyőt érintő Országos Ökológiai Hálózat

Ökoturisztikai létesítmények

Mesztegyő K-i területén található a Tőzike tanösvény.

14. ábra: ökoturisztikai létesítmény Mésztegyő területén

1.3.10. Folyók menti települések és a folyók vízgazdálkodási és rekreációs kapcsolatai

Mesztegyő település közigazgatási területét folyó nem érinti, ezért ezen fejezet nem releváns.

1.4. Intézmények, partnerség

1.4.1. Vízügyi Hatóság

Baranya Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Vízügyi és Vízvédelmi Hatósági jogkör

Cím: 7630 Pécs, Engel János utca 1.
Telefon: +36 72 896 900
E-mail: baranyatvh.titkarsag@katved.gov.hu

A vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 223/2014. (IX. 4.) kormányrendeletben foglaltak szerint a vízügyi hatósági feladatokat 2014. szeptember 10-től a katasztrófavédelem látja el.

Az Országos Vízügyi Főigazgatóság korábbi önálló szervezeti egységének, az Országos Vízügyi Hatóságnak a jogutódja ettől kezdve a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság. Vízvédelmi hatósági és szakhatósági ügyekben az Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főfelügyelőség jogutódja a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság.

A Dél-dunántúli Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség / Dél-dunántúli Vízügyi Hatóság jogutódja a Baranya Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság.

1.4.2. Illetékes Vízügyi Igazgatási Szerv

Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság

Cím: 7623 Pécs, Köztársaság tér 7.
Titkarság: +36 72 506 300
Titkarság e-mail: titkarsag@ddvizig.hu
Kapcsolattartó: műszaki ügyelet
Ügyeleti telefon: +36 30 664 2786
Vízkar e-mail: vizkar.ugyelet@ddvizig.hu

Az Igazgatóság ellátja a vizek kártételei elleni védelemmel, a vízkárelhárítással (árvíz- és belvízvédekezéssel, vízhiány kárelhárítással, valamint a vízminőségi kárelhárítással) összefüggő, jogszabályban meghatározott feladatokat, ennek keretében.

Végzi az elsőrendű árvízvédelmi létesítmények fejlesztését és fenntartását, azokon a védekezést, az árvízmentesítést, ha az kettőnél több települést érint, továbbá a védelmi szakfelszerelés karbantartását és fejlesztését, irányítja és ellátja a vízkárelhárítás műszaki, igazgatási teendőit.

Tervezi, szervezi és szakmailag irányítja a védekezés területi feladatainak ellátását. Irányítja a helyi önkormányzatok, valamint a vízitársulatok vízkárelhárítási tevékenységét, ebben a jogkörében eljárva - elrendelt védekezési készülség esetén - a vízkárelhárítási szakmai feladatok tekintetében utasítási jogkörrel rendelkezik.

Adatokat szolgáltat a helyi önkormányzatok számára a vizek kártételei elleni védelemmel összefüggő, a közigazgatási feladatok ellátásához szükséges tervek elkészítéséhez, vagy törvény felhatalmazása alapján elkészíti, felülvizsgálja a terveket.

Közreműködik a védőművek építésére és fejlesztésére irányuló beruházási tevékenységek végrehajtásában.

Végzi a vízhiány kárelhárítást az állami tulajdonú vízellátási hálózatok tekintetében.

Végzi a vízminőségi kárelhárítást, ideértve a tevékenység műveleti (operatív) irányítását, valamint - szükség és technikai lehetőség esetén - annak végrehajtását.

Üzemelteti és fejleszt a vízrajzi észlelőhálózatot, ennek részeként víztest monitoringot tart fenn, vízrajzi adatokat gyűjt és feldolgoz.

Ellátja a VIZIR területi nyilvántartásának és vízgazdálkodási adatgyűjtésének üzemeltetési és fejlesztési feladatait, a gyűjtött adatokat feldolgozza, értékeli és tárolja, továbbá együttműködik az országos vonatkozású feladatok teljesítésében.

Ellátja a távlati ivóvízbázisok vízkészletének felhasználható állapotban tartásával kapcsolatos feladatokat.

Ellátja a vizeink állapotértékelésével kapcsolatos területi feladatokat.

1.4.3. Víziközmű szolgáltató

Délzalai Víz- és Csatornamű Zrt.

Cím: 8800 Nagykanizsa, Kisfaludy S. u. 15/a.

Telefon: +36 93 509 540

E-mail: dzviz@dzviz.hu

Honlap: <https://dzviz.hu/>

1.4.4. Önkormányzat vízgazdálkodással összefüggő feladatai és hatáskörei

Mesztegyő Község Önkormányzata

Cím: 8716 Mesztegyő, Szabadság tér 6.

Képviselő: Nagy László Péter polgármester

Telefon: +36 85 329 147

E-mail: mesztegyo.onkormanyzat@t-online.hu

Honlap: <https://www.mesztegyo.hu/>

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 4.§ (1) pontjában rögzíti a települési önkormányzat vízgazdálkodással összefüggő feladatait, amely értelmében a település önkormányzatának dolga a helyi vízrendezés, ár- és belvízelvezetés és települési vízkárelhárítás ellátása.

Települési főmérnök intézménye: Nagy László Péter polgármester

Lakossági kapcsolattartás: Nagy László Péter polgármester

Szakmai kapcsolattartás: Nagy László Péter polgármester

2. SZABÁLYOZÁSI KÖRNYEZET, KÖVETELMÉNYEK ÉS KÖTELEZETTSÉGEK

2.1. Területrendezési és fejlesztési tervek

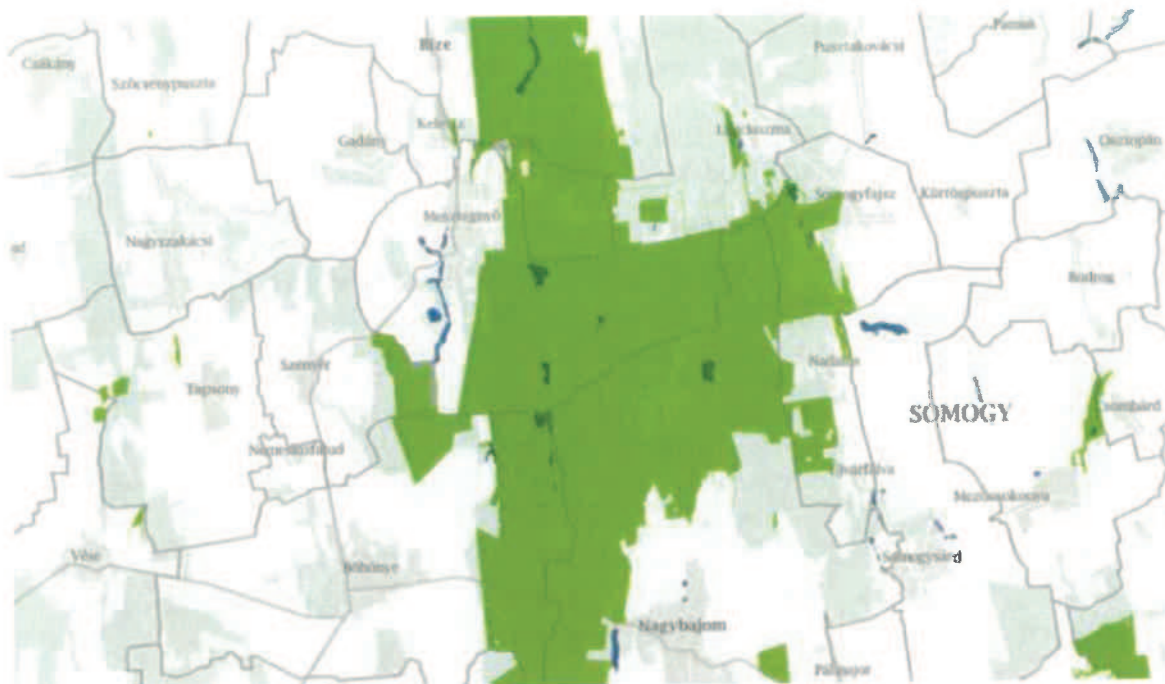
2.1.1. Országos Területrendezési Terv (OTrT)

Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény célja, hogy az ország egészére, valamint egyes kiemelt térségekre meghatározza a térségi területfelhasználás feltételeit, a műszaki infrastruktúra-hálózatok összehangolt térbeli rendjét, a terület- és gazdaságfejlesztés hatékony területi, területhasználati orientálása érdekében, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek, honvédelmi érdekek és a hagyományos tájhasználat megőrzésére, illetve erőforrások védelmére. A hatékony és korszerű területrendezés ennek érdekében folyamatos, rendszeresen megújuló, összehangolt rendszert alkot az ország területi képét megalkotó fejlesztési stratégiákkal.

A törvény Második Részében foglalt Országos Területrendezési Terv (OTrT.) területi hatálya kiterjed az ország teljes közigazgatási területére.

Az OTrT Mésztegyő települést érintő övezetei

OTrT övezetei	Érintettség, előírások
Országos ökológiai hálózat magterületének övezete	Az övezet a közigazgatási jelentős részét érinti. Előírások: kizárólag olyan vármegyei terület felhasználási kategória és vármegyei övezet, valamint a településrendezési tervben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete természetes és természet közeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem károsítja.

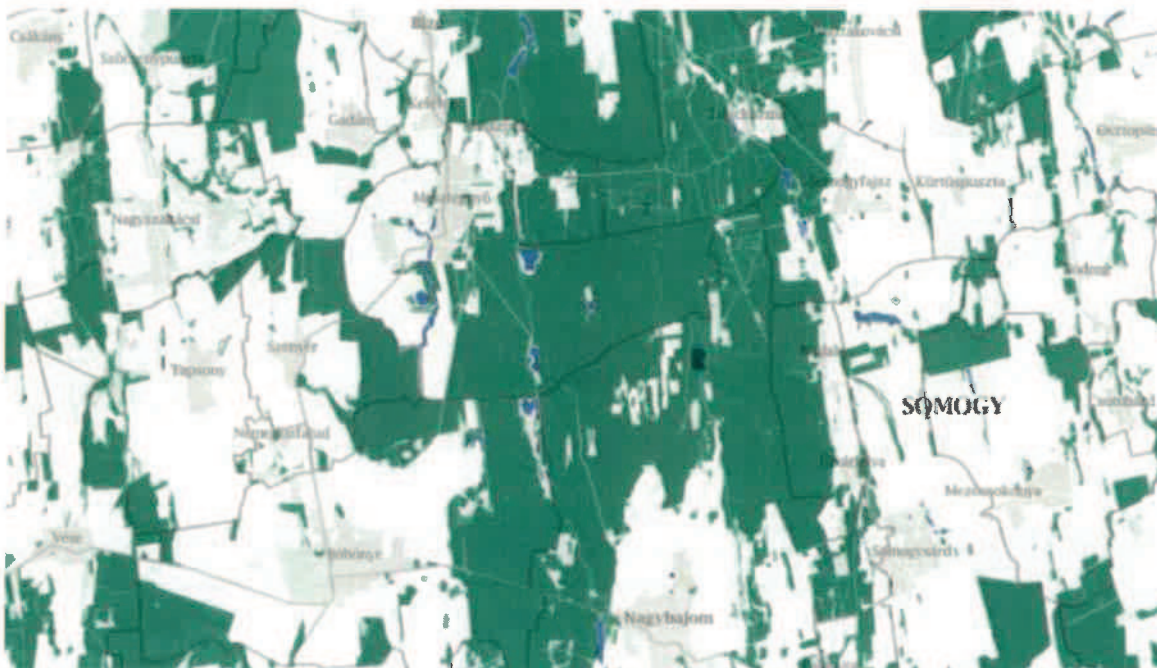
15. ábra: OTTr országos ökológiai hálózat magterületének övezete

OTTr övezetei	Érintettség, előírások
Országos ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete	Az országos jelentőségű ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete a Sári-csatorna és mellékágai menti területeket érinti. <u>Előírások:</u> kizárólag olyan vármegyei terület felhasználási kategória és vármegyei övezet, valamint a településrendezési tervben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat ökológiai folyosója természetes és természet közeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem károsítja.

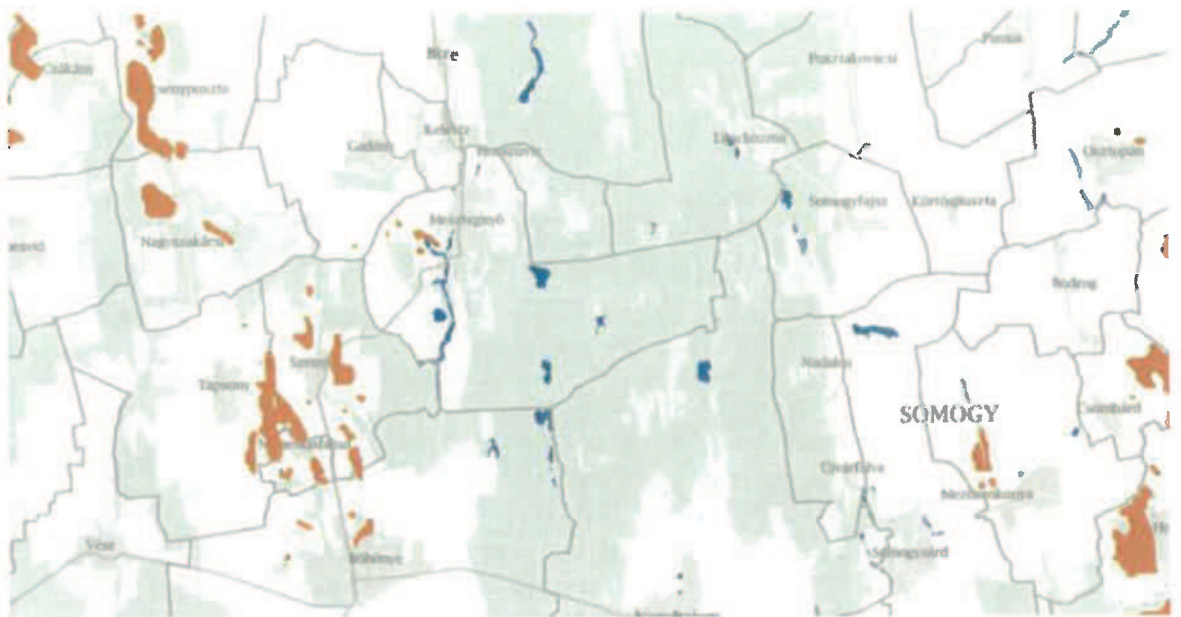
16. ábra: OTTr országos ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete

OTrT övezetei	Érintettség, előírások
Erdők övezete	A közigazgatási terület jelentős részét érinti. <u>Előírások:</u> Az erdők övezetébe tartozó területeket az adott településnek a településrendezési tervében legalább 95%-ban erdőterület övezetbe kell sorolnia.

17. ábra: OTrT erdők övezete

OTrT övezetei	Érintettség, előírások
Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete	A közigazgatási terület ÉNy-i területrészeit érinti az övezet. <u>Előírások:</u> Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetében új beépítésre szánt terület csak az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatalnak a területrendezési hatósági eljárása során kiadott terület felhasználási engedélye alapján jelölhető ki.

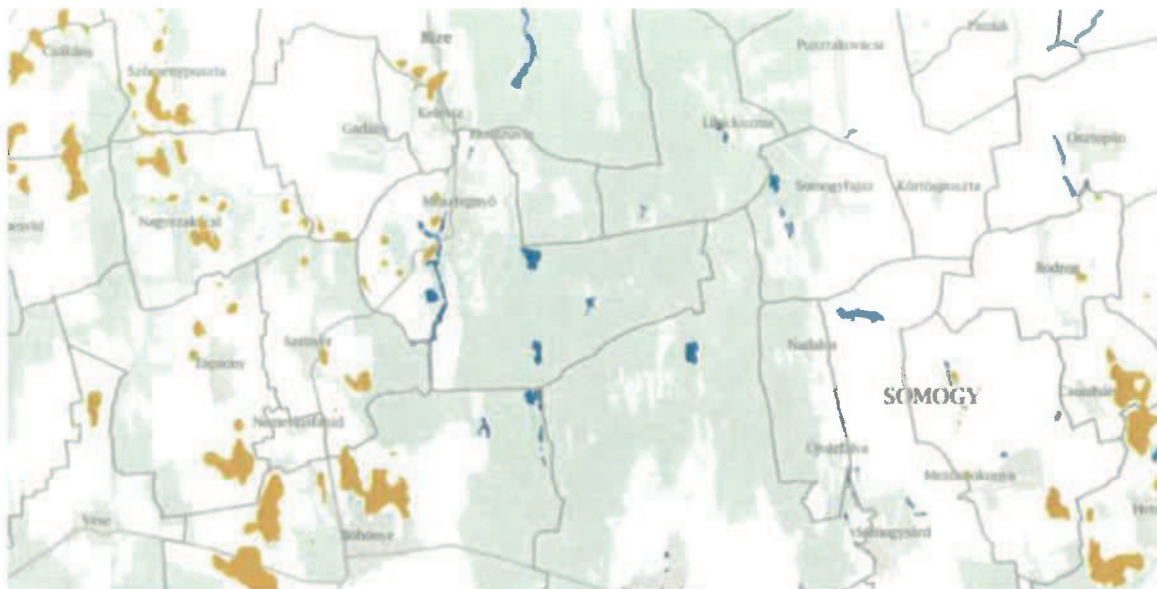
18. ábra: OTrT kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete

OTrT övezetei	Érintettség, előírások
Világörökségi és világörökségi várományos területek övezet	A település közigazgatási területét nem érinti.

OTrT övezetei	Érintettség, előírások
Honvédelmi és katonai célú területek övezet	A település közigazgatási területét nem érinti.

2.1.2. Somogy Vármegye Területrendezési Terve

SMTTrT övezetei	Érintettség
Jó termőhelyi adottságú szántók övezete	A település Ny-i, ÉNy-i területét érinti.

19. ábra: SMTrT ásványi nyersanyagvagyon övezete

SMTrT övezetei	Érintettség, előírások
Erdőtelepítésre javasolt terület övezete	Az SMTrT léptékének köszönhetően tovább pontosítja az erdők övezetét az erdőtelepítésre javasolt területek feltüntetésével.

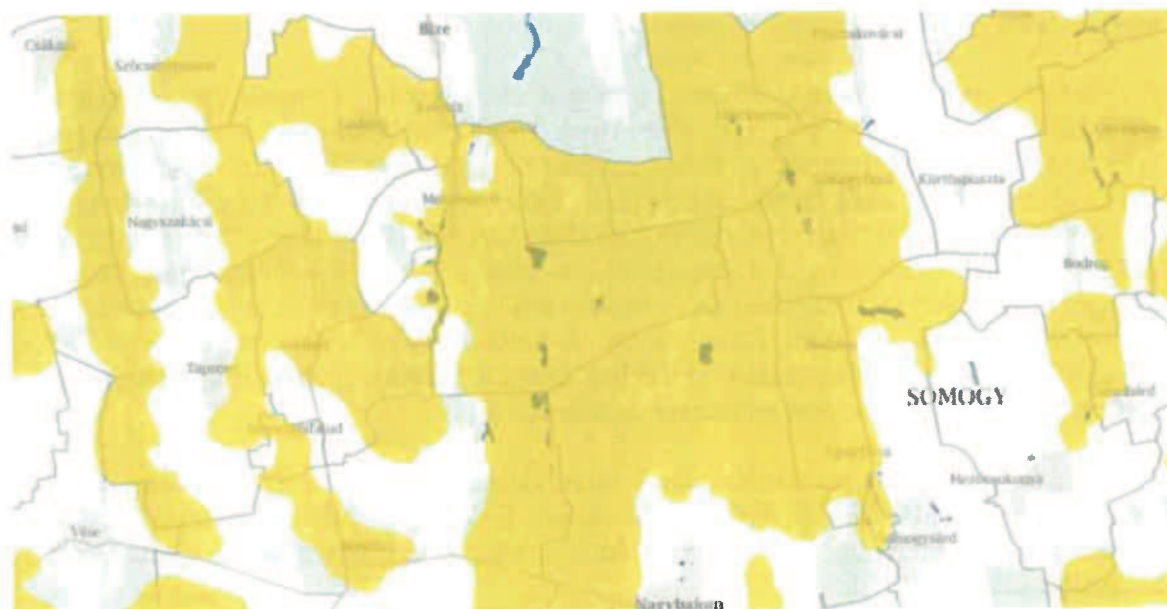
20. ábra: SMTrT erdőtelepítésre javasolt terület övezete

SMTrT övezetei	Érintettség, előírások
Vízminőségvédelmi övezet	A település közigazgatási területének egészét érinti.

21. ábra: SMTrT vízminőségvédelmi övezet

SMTrT övezetei	Érintettség
Tájképvédelmi terület övezete	A település közigazgatási területének jelentős részét érinti.

22. ábra: SMTrT tájképvédelmi terület övezet

SMTrT övezetei	Érintettség
Földtani veszélyforrás terület övezete	A település közigazgatási területét nem érinti.

Mesztegyő település területét érintő csapadékvíz elvezetési fejlesztése illeszkedik a vármegyei fejlesztési programban megfogalmazott célkitűzésekhez. A csapadékvíz elvezető hálózat korszerűsítésének eredményeként nagyobb biztonsággal vezethetők le a klímaváltozás hatására gyakrabban előforduló nagyintenzitású csapadékok során jelentkező vízhozamok.

2.1.3. Település fejlesztési tervek

Mesztegyő Község Önkormányzata Képviselő-testületének 8/2022. (V.12.) önkormányzati rendelete határoz Mesztegyő Építési Szabályzatáról.

Településszerkezeti terv felszíni vízrendezéssel, csapadékvíz elvezetéssel kapcsolatos megállapításai

21. § (1) Vízgazdálkodási területként lejegyzett terület (tavak, árkok, vízfolyások, stb.) közlekedési, vagy egyéb építési célú hasznosítása csak a vízügyi ágazat hozzájárulásával változtatható meg még akkor is, ha korábbi, vízgazdálkodási célú hasznosítás fenntartása már nem indokolt.

(2) Vízfelületek karbantartásának céljára biztosítandó parti sávot a partvonaltól kell kijelölni és azt vízgazdálkodási területként kezelni. A partvonal kijelölése hiányában, annak kijelöléséig a parti sáv méretével azonos sávot a meder telek határától kell kijelölni és szabadon hagyni a mederkezelő számára.

(3) A település területén a csapadékvíz elvezető hálózatot elválasztott rendszerüként kell kiépíteni. A beépítésre nem szánt területen is legalább a nyílt árkos csapadékvíz elvezetési rendszert kell kiépíteni és annak zavarmentes üzemét folyamatos karbantartással kell biztosítani.

(4) Ha a telek beépítése, burkoltság növelése hatására az elvezetendő csapadékvíz mennyisége meghaladja a vízelvezető hálózat befogadó képességét, a csapadékvíz helyi visszatartására telken belül földdel takart méretezett záportározót kell létesíteni, amelyből a csapadékvizet késleltetve – a felszíni vízelvezető-hálózat kezelője által meghatározottak szerint – kell a közterületi felszíni vízelvezető-rendszerbe vezetni.

(5) A nyílt árkos vízelvezető hálózat feletti gépkocsi behajtók az árok vízszállító képességét nem korlátozhatják, ezért az átereszt úgy kell kialakítani, hogy

- a) a gépkocsi behajtó 4 m-nél szélesebb nem lehet,
- b) telkenként legfeljebb két kocsi behajtó létesíthető
- c) a vízszállítás akadálymentes legyen.

(6) A telekhatárra épített épületek ereszcatornáit, valamint a telkekről a csapadékvíz kivezetést csak terepszint alatt szabad az utcai vízelvezető hálózatba vezetni.

Felszíni és felszín alatti vizek védelme

12. § (1) A település felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területen fekszik. A területen talajszennyezést okozó építmény, technológiai berendezés nem helyezhető el és tevékenység nem végezhető.

(2) A település szennyvíztisztítás szempontjából érzékeny felszíni vizek vízgyűjtő területén fekszik. A települési szennyvizek elvezetésével és tisztításával kapcsolatos külön jogszabályok szerinti követelményeket és határértékeket be kell tartani.

(3) Új vízfelületet létesíteni a vonatkozó jogszabály alapján lehet és csak akkor, ha a szükséges vízutánpótlás állandóan biztosítható.

Szennyvízelvezetéssel kapcsolatos megállapítások

20. § (1) A szennyvíz és a tisztított szennyvíz mindennemű szikkasztása (beleértve az időszakos vízfolyásba, földmedrű árokba való bevezetését is) a település teljes közigazgatási területén tilos.

(2) A településen elválasztott rendszerű szennyvízelvezetést kell kiépíteni.

(3) A településen a közcsontra hálózat megvalósításáig a létesítendő építményekben keletkező szennyvíz környezet károsítása nélküli kezeléséhez, ha:

a) a napi keletkező szennyvíz mennyisége nem haladja meg a napi egyszeri szállítással elszállítható mennyiséget (helyi szippantó kocsi szállító kapacitását), a szennyvizet vízzárósági próbával igazoltan, vízzáróan kivitelezett, fedett, zárt medencébe kell összegyűjteni és igazolhatóan a kijelölt ürítő helyre szállíthatni.

b) a napi keletkező szennyvíz mennyisége meghaladja a napi egyszeri szállítással elszállítható mennyiséget (helyi szippantó kocsi szállító kapacitását), akkor közműpótlóként kizárólag szennyvíztisztító kisberendezés alkalmazható:

ba) ha a tisztított vizek megfelelő felszíni befogadóba történő bevezetése kiépíthető kezelői hozzájárulással vagy befogadó nyilatkozattal

bb) ha az egyéb előírások, korlátok nem tiltják, valamint az illetékes szakhatóságok hozzájárulnak,

bc) ha a kisberendezés védőterület igénye nem nyúlik túl a tárgyi telken.

(4) A településen a közcsontra hálózat megvalósítását követően

a) a beépítésre szánt területen a szennyvízcsatorna-hálózatra való rákötés kötelező

b) a beépítésre nem szánt területen létesítendő építményekben keletkező szennyvíz környezet károsítása nélküli kezeléséhez, ha:

ba) a szennyvíz közcsontra hálózat 200 m távolságban rendelkezésre áll, akkor a közhálózati csatlakozást ki kell építeni

bb) a szennyvíz közcsontra hálózat 200 m-nél nagyobb távolságra érhető el, akkor a szennyvíz kezelésére közműpótlóként kizárólag szennyvíztisztító kisberendezés alkalmazható, ha a tisztított víz felszíni vízbe történő bevezetése kiépíthető és a kisberendezés védőterület igénye nem nyúlhat túl a tárgyi telken. Ha bármelyik illetékes szakhatóság nem ad hozzájárulást a helyi szennyvíztisztító kisberendezés létesítésére, ki kell építeni a közcsontra csatlakozást, bármekkora távolságra is van az.

2.1.4. Egyéb a település vízgazdálkodását érintő szakpolitikai kötelezettségek

2.1.4.1. Települési környezetvédelmi program

A község Települési környezetvédelmi programmal nem rendelkezik.

2.1.4.2. Települési klímaakció terv

A község nem rendelkezik Települési klímastratégiával.

2.1.4.3. Közlekedésfejlesztési – Mobilitási terv

A település nem rendelkezik Közlekedésfejlesztési – mobilitási tervvel.

2.1.4.4. Tájképvédelmi terv – tájrendezési terv, tájrendezési program

A település nem rendelkezik Tájvédelmi - tájrendezési tervvel.

2.2. A település érintettsége a vízgazdálkodási tervekben

2.2.1. KJT

A **Kvassay Jenő-terv (KJT)** - a **Nemzeti Vízstratégia** - a magyar vízgazdálkodás 2030-ig terjedő keretstratégiája és 2020-ig terjedő középtávú intézkedési terve. A kormányzati stratégiai irányításról szóló 38/2012. kormányrendelet értelmében (vízügyi) szakpolitikai stratégia. A KJT hatásköre az ország teljes területén minden vízzel kapcsolatba kerülő tevékenységre kiterjed.

A vízgazdálkodási konfliktusok kezelésének és megelőzésének módja a víz természeti egysége és a vízgazdálkodás társadalmi-gazdasági megosztottsága közötti ellentmondást feloldó integrált vízgazdálkodás.

A hazai vízgazdálkodás egyik legkomolyabb kihívása a települési vízgazdálkodás hatékonyságának fejlesztése egységes szemléletű, koherens tevékenységcsoportként, a műszaki, intézményi, szabályozási és finanszírozási, valamint a környezeti és a fenntarthatósági szempontok együttes figyelembevételével.

A belterületi csapadékvíz gazdálkodás a hazai vízgazdálkodás legelmaradottabb területe, legégetőbb problémája. A probléma azonosítható a település közigazgatási területén is, ahol döntő többségben nyílt árkos elvezető hálózat található. A kiépített hálózat csak korlátozott mértékben képes ellátni feladatát, ezért rekonstrukciója és fejlesztése szükséges.

A Nemzeti Vízstratégia általi megállapítások települési térbe való integrálása

Szükséges megteremteni a kül- és belterületi vízgazdálkodás összhangját. Ennek értelmében a vízfolyás-szakaszok belterületi szakaszainak fenntartásán túlmenően a szükséges feladatokat a külterületi szakaszokon is el kell látni. Több vagyongazdálkodó és tulajdonos/üzemeltető (pl. DDVIZIG/Önkormányzat) esetében összehangolt feladatellátására van szükség.

A település területén továbbra is törekedni kell a hagyományos lefolyás-központú csapadékvíz elvezetés mellett a területre érkező vizek helyben tartására, a lefolyás csökkentésére. Ez megvalósulhat a közigazgatási területen létesített tavak üzemeltetése során, valamint a földmedrű árokhalózattal rendelkező utcákban a beszivárgás lehetőségének megteremtésével.

A települési csapadékvíz-gazdálkodás javítása érdekében a földmedrű árkok szelvényeinek rekonstrukcióját el kell végezni, a feliszapolódottság mértékét csökkenteni szükséges, a gyepes medrekkel a vizek beszivárgását elő kell segíteni. Az átereszek, kapubejárók tisztítását el kell végezni, javasoljuk az ingatlantulajdonosok bevonását a feladatok ellátásába.

A települési csapadékvíz-gazdálkodás speciális ágazata a helyi vízkárelhárítás. Az elöntések megakadályozása és a nagyintenzitású csapadékok kártétel nélküli levezetése érdekében az elvezető hálózat elemeinek folyamatos karbantartása szükséges.

2.2.2. Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv (VGT)

A vízgyűjtő-gazdálkodási terv (VGT) az ország egész területére, ezen belül a Duna közvetlen, a Tisza, a Dráva, valamint a Balaton részvízgyűjtőre, továbbá ezeken belül összesen negyvenkét vízgyűjtő-gazdálkodási tervezési alegységre készült el. A VKI végrehajtásának első lépéseként Magyarország első vízgyűjtő-gazdálkodási terve (VGT1) 2010 áprilisában készült el. A VKI

előírásai szerint a vízgyűjtő-gazdálkodási terveket 6 évente felül kell vizsgálni. 2015. év végére készült el a VGT1 első korszerűsített, felülvizsgált változata, a VGT2, majd 2021 végére a VGT3, amely vizeink terheléseit, állapotértékelését, a jó állapot eléréséhez szükséges előrehaladást foglalja össze, a környezeti célkitűzéseket és ezek alapján a 2021-2027 közötti időszakra vonatkozó intézkedési programot határozza meg.

Az ITVT összeállítása során elemzésre kerültek a felszíni és felszín alatti vizekkel kapcsolatos értékelések, megállapítások és intézkedések.

A vízgyűjtőkön felmerülő vízgazdálkodási problémák okainak csökkentésére, vagy megszüntetésére intézkedések kerültek kidolgozásra. Az intézkedések programja tartalmazza a VKI céljainak megfelelően a vízfolyásokra, állóvizekre és felszín alatti vizekre, valamint a védett területekre vonatkozó környezeti célkitűzések eléréséhez szükséges szabályozási, műszaki, finanszírozási, intézményrendszeri feladatokat.

VGT intézkedési cél	Intézkedés	Önkormányzati/tulajdonosi feladatok
2. Mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezések csökkentése	2.2. Mezőgazdasági termelés tápanyagterhelés és veszteség csökkentésére, a tápanyag hasznosulásának növelésére vonatkozó további intézkedések	Helyes mezőgazdasági művelés ösztönzése
	2.3. Egyéb talajjavító és talajvédelmi beavatkozások	Vízerózióval veszélyeztetett területeken a helyes agrotechnika alkalmazása
	2.7. Mezőgazdasági területről származó belvizek szűrése a befogadóba történő bevezetés előtt	Önkormányzati kezelésű árkokon időszakos vízminőség vizsgálat, monitoring
17. Talajerozióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentése	17.1. Szennyezőanyag és hordalék-lemosódás csökkentése növénytermesztési technológiák alkalmazásával	Vízerózióval veszélyeztetett területek megóvása
	17.2. Talajerozió elleni védekezés növényzet telepítésével	Vízerózióval veszélyeztetett területek megóvása

30. táblázat: felszíni vizeket érintő Önkormányzati intézkedések a VGT-vel összhangban

Felszíni alatti vizek állapotértékelése

Az 1242/2022. (IV. 28.) Kormányhatározattal kihirdetett Magyarország 2021. évi vízgyűjtő-gazdálkodási terve alapján:

VGT intézkedési cél	Intézkedés	Önkormányzati/tulajdonosi feladatok
8. A víz hatékony felhasználást elősegítő műszaki intézkedések	8.3. Víziközmű-rekonstrukció, a technológiai és hálózati veszteségek csökkentése, beleértve zöld energia megoldások alkalmazását	Szükséges rekonstrukció együttműködve a Délzalai Víz- és Csatornamű ZRt-vel
	8.4. Víz hatékony felhasználása a háztartásokban	Csapadékvíz-gazdálkodás, víz újrahasznosítás a háztartásokban Házi és háztartási vízigények kielégítése jó gyakorlatok alkalmazásával Képességfejlesztés és szemléletformálás a háztartások vízgazdálkodásával kapcsolatosan

31. táblázat: felszín alatti vizeket érintő Önkormányzati intézkedések a VGT-vel összhangban

A jó állapot elérése és fenntartása érdekében a felszíni, felszín közeli, felszín alatti vizek és ezek víztartó képződményei nem szennyeződhetnek.

2.2.3. Nagyvízi mederkezelési terv

A nagyvízi mederkezelési terv készítésének szabályozását a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet (NMT rendelet) tartalmazza.

Mesztegyő település vonatkozásában nem releváns.

2.2.4. Árvízi kockázatkezelési terv (ÁKK)

Az Európai Parlament és a Tanács 2007/60/EK Irányelve az árvíz-kockázatok értékelésének és kezelésének témakörét az országok számára egységesen és kötelező jelleggel szabályozza. A végrehajtás nemzeti feladatait Magyarországon a 178/2010 Korm. sz. rendelet tartalmazza. A szabályozás előírja, hogy a tagállamoknak előzetes kockázatbecslést, árvízi veszély- és kockázati térképeket, továbbá az árvíz-kockázat kezelésére, csökkentésére hozandó intézkedéseket kell kidolgozni.

Magyarország Árvízi Országos Kockázatkezelési Tervét a közigazgatási egyeztetést követően a Kormány 2016. március 25-én fogadta el. A Terv a 14. sz. Hivatalos Értesítőben (2016. április 7.) jelent meg.

A 2021. évben felülvizsgált tervet a kormány a Magyarország 2021. évi árvízkezelési tervéről kiadott 1480/2022. (X. 13.) Korm. határozattal fogadta el.

Mesztegyő település vonatkozásában nem releváns.

2.2.5. Települési vízkárelhárítási terv

A rendelkezésre bocsátott információk és dokumentumok alapján Mesztegyő település helyi vízkárelhárítási védelmi terve a 2006. évben került összeállításra.

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 4.§ (1) bekezdése alapján a települési önkormányzatok vízgazdálkodással összefüggő feladataként határozza meg a helyi vízrendezés, ár- és belvízelvezetés és a települési vízkárelhárítás ellátását.

A vízkárelhárítási védelmi tervek összeállítását különösen a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról rendelkező 234/2011. (XI.10.) Kormányrendelet 27 § (2), valamint a vizek kártételei elleni védekezés szabályairól szóló 232/1996. Kormányrendelet 8 § (1) b) és d) pontjai szabályozzák.

A védelmi terv összeállítása során figyelemmel kell lenni a Magyar Mérnöki Kamara Vízgazdálkodási és Vízépítési Tagozata által 2015. év áprilisában aktualizált Módszertani segédletében foglaltakra. A vízkárelhárítási terv a település veszély-elhárítási tervének mellékletét képezi. Az egységes szerkezet érdekében hivatkozásokat tartalmazhat a főtervre az átlapolások elkerülése érdekében. A 232/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet a vizek kártételei elleni védekezés szabályairól joganyag 9. § alapján a Vízügyi Igazgatási szerv (VIZIG) a Vgtv. 16. § (4) bekezdés d) pontja szerinti szakmai irányítási feladatkörében hagyja jóvá a települési vízkár-elhárítási terveket.

Mindezek figyelembevételével megállapítható, hogy a település vízkárelhárítási terve nem követi a fentebb hivatkozott Módszertani segédlet tartalmi felépítését, ezért javasoljuk a terv mielőbbi aktualizálását.

Vízkárelhárítással összefüggő megállapítások, feladatok

A település nyugati határában elhelyezkedő, közepes, illetve helyenként magas lejtőtartományba tartozó mezőgazdasági művelt területek komplex meliorációs beruházás keretében rendezésre kerültek. Megfelelő táblaméretük kerültek kialakításra, kiépültek a talajvédelmi létesítmények, földutak, útárkok. A völgyfenéki területek vízrendezésre kerültek.

A mezőgazdaság privatizációja során a talajvédelmi szempontból megfelelő táblásítás egy része megszűnt, több esetben lejtő irányú művelést kívánó területegységek alakultak ki.

A megépült talajvédelmi létesítmények (hordalékfogók, útárkok és műtárgyaik) nagyrészt gazdátlanokká váltak. Ebben a helyzetben nőtt az erózió veszély, fokozódott a völgyfenéki területek vízkár veszélyeztetettsége.

A közlekedési létesítmények - közutak, mezőgazdasági földutak - iszapelöntéssel veszélyeztetettek.

A terület főbefogadó élő vízfolyása a Sári-csatorna. A vízfolyáson magántulajdonban lévő halastavak találhatók. A tavak töltései, leeresztő és árapasztó műtárgyai fokozott figyelmet igényelnek. Esetleges töltésszakadás, műtárgy megrongálódás esetén elöntésre kerülhet a 0205

hrsz.-ú út. A Sári-csatorna 0190 hrsz.-ú szakaszán a völgyfenéki terület elöntése esetén rét, legelő és erdő kultúra károsodhat.

A település közigazgatási területének keleti részén több élővízfolyás található. Általánosságban elmondható, hogy ezek vízelvezetési képessége nem megfelelő, nagyrésztük üzemeltetési engedéllyel sem rendelkezik.

Szélsőségesen csapadékos időjárási viszonyok esetén a keresztező műtárgyak környezetében lévő vízfolyás-szakaszokon az uszadék, hordalék eltávolítása szükséges, amely a kezelők, tulajdonosok feladata. Elöntés esetén gondoskodni kell a mederbe történő víz visszavezetésről.

Az előzőekben ismertetett területrészekben amennyiben az árkok mederben tartása nem lehetséges és ennek következtében elöntési kár keletkezik, a károk mérséklésének legfontosabb tényezője a minél gyorsabb víz visszavezetés, az elöntött területek, területrészek, lakóingatlanok vízborítottságának csökkentése, megszüntetése. Azon meder, árokszakaszokon ahol kiöntés még nem következett be, a védelmi dokumentáció 5.9. számú melléklet szerinti, megfelelő védekezési módot kell alkalmazni. A veszélyeztetett ingatlanokat ki kell üríteni és őriztetni szükséges.

A védekezési fokozatok elrendeléseinek szabályai

A helyi vízkárok elleni védekezés lényegesen sokrétűbb és sok település esetében kiépített záportározók, megfelelő elvezető rendszer hiányában nehezebben tervezhetők, a káresemény bekövetkezése előtt a kiváltó okok összetettsége (domborzat, lehulló nagycsapadék, elvezető rendszer, beépítettség depóniák állapota) miatt a tényleges kárelhárítási/megelőzési munkák elvégzésére kevesebb idő áll rendelkezésre, mint a folyókon levonuló árhullámok esetében.

A gyors lefolyású „árhullámok” jelentkezésekor – az időhiány miatt – nincs klasszikus fokozat szerinti tevékenység ellátás, ezért biztosítani kell az azonnali II. és III. fok elrendelésének lehetőségét.

Ideiglenes védvonalak kiépítésére gyakorlatilag nincs idő vagy csak lokálisan van rá lehetőség, ezért itt a legfontosabb prioritás a prevenció. Eredményes védekezési munkát folytatni idő hiányában csak akkor lehet, ha a kiadott nagycsapadékra való figyelmeztetést követően a védelemvezető (polgármester) azonnal elrendeli a készenléti szolgálatot és a beavatkozásokhoz szükséges legfontosabb védelmi anyagokkal (homokzsák, homok, világító eszközök - elemlámpa, vonalvilágítás, szivattyúk stb.) rendelkezik vagy hozzáfér a település. Segítségnyújtás és beavatkozás jellemzően már csak a kármérsékléshez vehető eredményesen igénybe.

A „helyi vízkár” fogalmán belül veszélyhelyzet alakulhat ki a valamely kis vízgyűjtőjű kisvízfolyáson levonuló árhullámmal összefüggésben, amely jellemzően a helyben lehulló, de megfelelő elvezetés hiányában elöntést okozó csapadékvízzel párosulhat.

A fentieket figyelembe véve a helyi vízkárelhárítás a települések szempontjából nagyobb jelentőséggel bír, hiszen gyakrabban előfordulhat, a védekezés ellene pedig rendkívül nehéz.

Az elrendelés előzményei

Az elrendelési fokozatokat a vonatkozó jogszabályi környezet és a helyi viszonyok alapján kell tervezni. Az elrendelésről a helyi védelemvezető, azaz a polgármester felelősen dönt a rendelkezésre álló információk alapján.

A megfelelő időben történő elrendelés érdekében folyamatosan figyelni kell a meteorológiai előrejelzéseket. Az Országos Meteorológiai Szolgálat honlapján folyamatosan megtekinthetők az időjárási előrejelzések. Feltétlenül fontos megemlíteni, hogy tájékozódni kizárólag hiteles forrásból célszerű, hiszen így hozhatóak meg a védekezés érdekében fontos döntések.

Az Országos Meteorológiai Szolgálat előrejelzéseinek elérhetőségei:

Honlap: <https://www.met.hu/>
Előrejelzések: <https://www.met.hu/idojaras/elorejelzes/>
Veszélyjelzés: <https://www.met.hu/idojaras/veszelyjelzes/>

A sikeres védekezés érdekében folyamatosan kapcsolatot kell tartani a területen illetékes Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatósággal. Az Igazgatóság a védelemvezető kérésére műszaki irányítás elősegítése érdekében szakembert vezényel a település területére, azonban a felelős döntések meghozatalára jogosult továbbra is a polgármester személye.

A Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság központi elérhetőségei:

Honlap: <http://www.ddvizig.hu/>
Központi telefonszám: +36 72 506 300
E-mail cím: titkarsag@ddvizig.hu

A Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság ügyeleti elérhetőségei:

Telefonszám: +36 30 664 2786
E-mail cím: vizkar.ugyelet@ddvizig.hu

Illetékes Szakaszmérnökség: Kaposvári Szakaszmérnökség
Cím: 7400 Kaposvár, Kisgáti utca 21.
Telefonszám: +36 82 528 081
E-mail: titkarsag@ddvizig.hu
Szakaszmérnök: Váradi Nelli
Területi felügyelő: Nikl Katalin

A helyi vízkárelhárítás feladatait - így a védekezési fokozatok elrendelését is - a szomszédos önkormányzatokkal, a területileg illetékes vízügyi igazgatósággal (DDVIZIG), katasztrófavédelem egységeivel rendszeresen kapcsolatot tartva és egyeztetve kell elvégezni. A gyakorlatban az elrendelés fokozata a III. fok, mivel a káresemény bekövetkezésének elhárítása általában gyors/azonnali beavatkozásokat igényel.

A védekezés fokozatai

A védekezési fokozatok kialakítására az érvényben lévő jogszabályok, valamint a települési jellegzetességek és műszaki paraméterek alapján teszünk javaslatot.

Általánosságban a védekezés fokozatai:

I. fok: felkészülés, irányítás szervezése
II. fok: kisebb beavatkozások ellátása
III. fok: intenzív védekezés végrehajtása

Mesztegyő település területére az alábbiak szerint szükséges az egyes fokozatok elrendelése:

I. fok:	Meteorológiai, hidrológiai riasztások, előrejelzések (www.met.hu ; http://www.ddvizig.hu) Előrejelzések nagy mennyiségű, tartós csapadéktevékenységet prognosztizálnak Lokálisan előre jelzett intenzív csapadéktevékenység, amelynek hatására a belterületi vízelvezető rendszeren kapacitáshiány feltételezhető Hirtelen hóolvadás, vagy csapadéktevékenységgel kísért hóolvadás, a talaj fagyott felső rétege nem képes beszívárogtatni a felszíni vizeket DDVIZIG, Katasztrófavédelem riasztása az adott területre
II. fok:	Bekövetkezett meteorológiai, hidrológiai esemény Csapadékvíz elevezető hálózat a veszélyeztetett területeken 80 %-os telítettséggel üzemel Az előrejelzések szerint további vízszintemelkedés prognosztizálható
III. fok:	Mederből kilépő vizek megjelenése, felszíni elöntések jelennek meg, intenzív beavatkozásra, mentésre van szükség Csapadékvíz elevezető hálózat a veszélyeztetett területeken 100 %-os telítettséggel üzemel Vízfolyást keresztező műtárgyak (közúti híd, gyalogos híd) környezetében feltorlódott uszadék jelenik meg Védendő létesítmények közvetlen bevédeése válik szükségessé

A III. fokú vízkárelhárítási védekezés a kárhelyreállítás befejezését követően mérsékelhető vagy szüntethető meg.

2.2.6. Önkormányzati vízkárelhárítás szervezet

Az ITVT összeállítását szabályozó Útmutató alapján a meglévő települési vízkárelhárítási terv szerint ismertetni kell a védelmi szervezet felépítését, nem személyi megnevezéssel, hanem elsődlegesen önkormányzati/Vízügyi Igazgatósági szervezeti megnevezéssel és elérhetőséggel. Ezen túlmenően jelen ITVT dokumentációban az Útmutatóban előírtak alapján kibővítésre került a fejezet az esetleges vízkárelhárítási feladatok pontos végrehajtása érdekében.

Védelemvezető, védelemvezető-helyettes

A védelemvezető az érvényben lévő jogszabályok szerint a település polgármestere, akadályoztatása esetén az általa kijelölt személy, aki személyes felelősséggel tartozik a műszaki beavatkozások végrehajtása során.

A védelemvezetőt munkájában a védelemvezető helyettes és szakcsoportok segítik. Minden a védekezés végrehajtását érintő lényeges intézkedés a védelemvezetőtől indul ki, illetve oda érkezik. A védelemvezető a védekezés operatív irányítója, a döntések, utasítások kiadója, a végrehajtás számon kérője, döntései szakmai megalapozására kérheti a területileg illetékes vízügyi igazgatóságtól műszaki segítségnyújtó kirendelését, és annak szakvéleményét.

Amennyiben a polgármester a védekezési feladatai ellátásában műszaki segítségnyújtásra szorul – megkeresés esetén – a területileg illetékes VIZIG szakmailag támogatja a helyi vízkárelhárítási tevékenységeket.

A vízügyi igazgatóságtól az önkormányzati védekezéshez kirendelt műszaki irányító nem veszi át a Védelemvezető (polgármester) feladatát, felelősségét, de szakmai tudásával segít felelősségteljes, műszakilag megalapozott döntést hozni.

Név:	Nagy László Péter polgármester (védelemvezető)
Cím:	8716 Mesztegyő, Szabadság tér 6.
Tel.:	06 85 329 147; +36 20 941 4002
E-mail:	mesztegyo.onkormanyzat@t-online.hu

Feladatai:

Figyelemmel kíséri a várható rendkívüli meteorológiai helyzetre kiadott riasztásokat, valamint az illetékes VIZIG által készített hidrometeorológiai tájékoztatókat. (www.met.hu; www.vizugy.hu; <http://www.ddvizig.hu>).

A védelmi helyzetnek megfelelően védelmi készültséget rendel el a településen.

A védekezés állandó figyelemmel kísérése, a védekezési tevékenység központi szervezése és irányítása.

A védekezési helyek ellenőrzése. Az ellenőrzés idejének és megállapításainak rögzítése a védelmi naplóban.

Felügyeli a védekezésben résztvevőket.

A védekezéshez szükséges munkaerő mozgósítása, anyag és felszerelés irányítása, utánpótlása.

Tájékoztatja a lakosságot a kialakult helyzetről és a várható intézkedésekről.

Tájékozódik a hidrometeorológiai helyzetről a Vízügyi Igazgatóság kapcsolódó elérhetőségein.

A védekezési költségek elszámolásához szükséges adatok, különösen a védekezésnél dolgozók munkájának, a védekezéshez igénybe vett gépek, felszerelések és anyagok felhasználásának folyamatos nyilvántartása.

Folyamatosan gondoskodik a védekezési napló megfelelő és szakszerű vezetéséről, minden intézkedést, utasítást és esetlegesen keletkező számlát aláírásával és bélyegzőjével hitelesít.

Gondoskodik a védekezésbe bevont állomány munka- és balesetvédelmi felkészítéséről, s azt dokumentálja.

Napi jelentést készít és küld a Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságnak, és a DDVIZIG Vízkárelhárítási Ügyletének.

Fényképfelvételekkel dokumentálja az esetleges károkat és a védekezési mozzanatokot.

Helyi vízkárelhárítás műszaki feladatait a szomszédos önkormányzatokkal, területileg illetékes Vízügyi Igazgatósággal rendszeres kapcsolatot tartva és egyeztetve kell ellátnia. A védekezés felelős vezetőinek kölcsönösen tájékoztatniuk kell egymást.

A vízállások leolvastatása, feljegyzése a meglévő vagy ideiglenes vízmércéken, és ezen adatok igény szerinti továbbítása.

Ha az elvezetendő vízmennyiség meghaladja a levezető csatornahálózat vízelvezető (emésztő) képességét, a vízelvezetés sorrendiségének megállapítása a mentesítendő területek figyelembevételével.

A lakók, továbbá berendezések, felszerelések, vagyontárgyak elszállíttatása veszélyeztetett épületekből és létesítményekből, és az erre a célra kijelölt épületekben való elhelyezése (a mentést, kiürítést, visszatelepítést az arra jogosult személy rendeli el).

Ha a védelemvezető helybeli szakemberrel nem tudja a műszaki irányítást ellátni, kérheti az illetékes Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóságtól műszaki tanácsadó kirendelését a védekezés műszaki irányítására.

A védekezés során a csatlakozó vízfolyás- vagy csatornaszakaszokra, illetőleg területekre és az azokon lévő létesítményekre is kiható nagyobb arányú műszaki beavatkozásokhoz előzetesen meg kell szerezni a VIZIG illetve egyéb hatóság engedélyét.

Az Önkormányzat székhelyén, a védekezés idején műszaki ügyeletet kell tartani. Az ügyeleten naplót kell vezetni, melybe be kell jegyezni a védekezés minden eseményét, a velük kapcsolatos valamennyi adott és kapott utasítást, jelentést.

Szakaszvédelem vezetők

Közvetlenül a védelemvezető irányítása alá tartoznak.

Feladatai:

A védelemvezető által meghatározott szakaszon, vagy területen dolgozik. A védekezés helyi irányítói és felelős vezetője, aki a védekezés műszaki feladatait a védelmi szakasz beosztott és kinevezett dolgozók bevonásával szervezi és vezényli. A szakasz-védelemvezető közvetlenül a védelemvezetőnek van alárendelve. A védekezés alatt minden nap jelentést ad a település műszaki ügyeletének a végzett munkáról, felhasznált anyagokról, létszámról, gépekről, eseményekről.

Szállítási anyag és gépellátó szakaszcsoporth (Logisztikai munkacsoport)

Feladatai:

Megszervezi a gépek, berendezések zavartalan üzemelését és hibaelhárítását. Gondoskodik a védekezéshez igényelt gépek, járművek, szivattyúk, gépkezelők, szerelők biztosításáról. Intézi a védekezéshez szükséges anyagok beszerzését és kiszállítását, nyilvántartja a felhasznált anyagokat, gépek üzemórát. Minden nap jelentést ad a település műszaki ügyeletének a felhasznált anyagokról, gépekről, igénybe vett létszám adatairól.

Segíti a szakaszvédelem vezetők munkáját, kapcsolatot tart a többi szakaszcsoporth vezetőivel.

Elhelyezési és élelmiszer ellátó szakaszcsoporth

Közvetlenül a védelemvezető irányítása alá tartozik.

Feladatai:

Az összesített napi jelentések és az Irodai szakaszcsoporth nyilvántartásai alapján megszervezi a védekezésben résztvevők ellátását, étellemezését, munka és védőruházattal való ellátását. Intézi és szervezi a kitelepített lakosok és az érkező idegen beavatkozó erők elhelyezését, ellátását. Naponta a műszaki ügyeletnek jelentést kell adnia az elhelyezettek és az ellátottak létszámáról, a felhasznált anyagokról.

Iroda szakcsoporth (Logisztikai munkacsoport)

Közvetlenül a védelemvezető alá tartozik.

Feladatai:

A napi jelentések alapján nyilvántartja a védekezésben résztvevő dolgozókat. Ellenőrzi a munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi szabályok betartását. A védekezési elszámolásokat begyűjti, ellenőrzi, és a kifizetésekről gondoskodik. Napi jelentést ad az ügyeletnek a védekezésben résztvevő irodai létszámról.

Település műszaki ügyelete (Műszaki munkacsoport)

Közvetlenül a védelemvezető alá tartozik.

Feladatai:

A szakcsoportoktól napi jelentések összegyűjtése, Védekezési napló vezetése. A védekezéssel kapcsolatos tájékoztatók és helyzetjelentések összeállítása és továbbítása a Katasztrófavédelmi Igazgatóság helyi Polgárvédelmi vezetőjének, valamint a VIZIG Műszaki Ügyletének. Gondoskodik az adattovábbításról.

A területileg illetékes Vízügyi Igazgatási Szerv vízkárelhárítási feladata és elérhetőségei:

A vizek kártételei elleni védekezés szabályairól szóló 232/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet 9. § (3) bekezdés c) pontja szerint a védekezési tevékenység során a területileg illetékes VIZIG műszaki szakirányítást végez a polgármester részére nyújtott segítség keretében.

A Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság központi elérhetőségei:

Honlap: <http://www.ddvizig.hu/>
Központi telefonszám: +36 72 506 300
Illetékes Szakaszmérnökség: Kaposvári Szakaszmérnökség
Cím: 7623 Pécs, Köztársaság tér 7.
Telefonszám: +36 30 664 2786
E-mail: vizkar.ugyelet@ddvizig.hu
Szakaszmérnök: Váradi Nelli

2.2.7. Polgármesteri feladatok a felkészülési időszakban

A vonatkozó szabályozás szerint a védelmi felkészülés adatszolgáltatásban és tervekészítésben nyilvánul meg. A vizek kártételei elleni védekezés szabályairól szóló 232/1996. (XII. 26.) Kormányrendelet a védekezésre való felkészülés során a védekezésre kötelezettek feladatai között említi:

- védekezési tervek és nyilvántartások elkészítése, kiegészítése;
- saját védelmi szervezetek megszervezése és felkészítése,
- az előző pontokban felsoroltak rendszeres, évenkénti felülvizsgálata;
- védekezési gyakorlatok tartása.

A védekezési terveket a védekezésre kötelezettnek minden év december 10-ig - havária esetén haladéktalanul - felül kell vizsgáltatnia és a változásokat a terveken át kell vezetnie.

2.3. Klímaváltozás, klímaalkalmazkodás

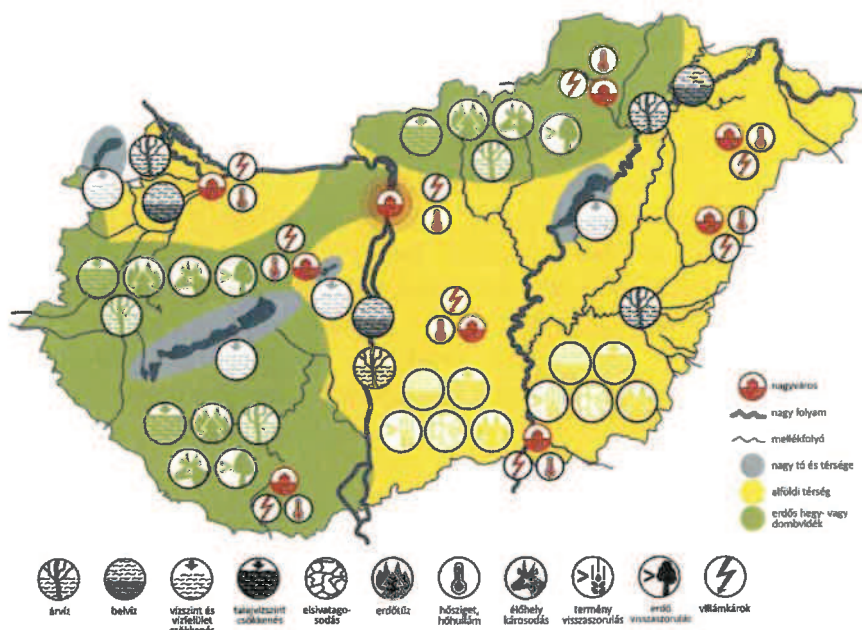
Földünk klímája állandóan változik természetes okokból is, azonban az iparosodás óta a klímaváltozáshoz az emberi tevékenység is jelentősen hozzájárul. Az eltérő földrajzi, társadalmi és gazdasági jellemzők alapján az ország különböző területein az éghajlatváltozás eltérő hatásaival kell számolnunk a jövőben.

A hatások három egymásra épülő formában jelentkezhetnek.

Elsődleges hatás: a klimatikus tényezők megváltozása (hőmérséklet, csapadékeloszlás megváltozása).

Másodlagos hatás: az elsődleges hatásokból származó problémák (pl. aszály).

Harmadlagos hatás: az elsődleges és másodlagos hatások következtében megjelenő természeti, társadalmi és gazdasági jelenségek (pl. aszály okozta termés kiesés).

24. ábra: az éghajlatváltozás várható hatásai Magyarországon (Forrás: Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer /NATér/ kialakítása)

Az OMSZ éghajlati adatbázisa alapján készült, ellenőrzött, homogenizált adatokon végzett tendencia-elemzések szerint a múlt század eleje óta tapasztalt 1,3°C-os országos mértékű emelkedés meghaladja a globális változás 0,9°C-ra becsült mértékét. Az 1901–2017 közötti időszakban Magyarországon a tavaszok és a nyarak melegedtek leginkább, 1,34 °C-kal és 1,25 °C-kal. A legkisebb hőmérsékletnövekedést ősszel jeleznek a sorok (0,86 °C), míg a telek melegedése is jelentős, 0,98 °C. Leginkább a meleg hőmérsékleti szélsőségek gyakoribbá válásában mutatkoznak meg az éghajlatváltozás jelei hazánkban.

A legutóbbi három évtizedet, a legintenzívebb melegedés időszakát jellemző csapadék tendenciák növekedést mutatnak éves és évszakos skálán is, de a változás nem szignifikáns. Az utóbbi években inkább a szélsőséges jelleg dominál. A nyári csapadék intenzívebb, ezáltal kevésbé hasznosul, nagy hányadban az elfolyást növeli csupán. A rendkívül száraz évek fellépésének valószínűsége nőtt.

Az adatok azt jelzik, hogy várhatóan a Kárpát-medence időjárása melegedni fog, különösen a nyarak, de a téli hónapok is. Általában véve gyakoribbak lesznek a szélsőséges időjárási események. A csapadékmennyiségek becslése nehezebb feladat a hőmérsékleti adatok becsléséhez viszonyítva. Várhatóan a nyári időszak csapadéka jelentősen csökkenni, míg a téli félév csapadéka jelentősen nőni fog.

2.3.1. A klímaváltozás várható területi hatásai

Átlaghőmérséklet emelkedése

Minden kétséget kizáróan növekedni fog az átlaghőmérséklet a jövőben. Az évszázad közepéig nyáron 1,4-2,6 illetve ősszel 1,6-2,0°C-os változásra számíthatunk a referencia-időszakhoz

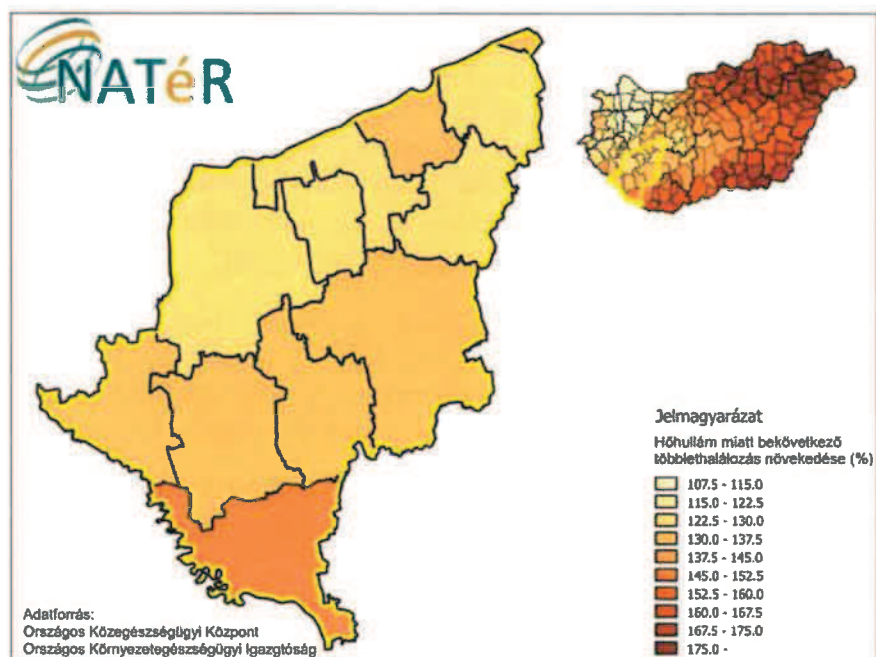
képest, míg az évszázad végére a növekedés ősszel megközelítheti, nyáron pedig meg is haladhatja a 4°C-ot. A fagyos napok száma a jövőben a melegedő tendenciát követve egyértelműen és szignifikáns módon csökkenni fog. A nyári napok száma a jövőben egyértelműen emelkedni fog. A szélsőségesebb hőhullámos napok előfordulásában (amikor hazánkban kiadják a figyelmeztetést vagy a hőségriasztást) szintén szignifikáns növekedés várható.

Csapadékintenzitás növekedése

A hidrológiai és meteorológiai adatok elemzése alapján megállapítható, hogy a nagy intenzitású csapadék tevékenységek hatására kialakuló helyi vízkáresemények, valamint a tartósan vízhiányos időszakok hatására megjelenő aszály bekövetkezése egyre fenyegetőbb a területen. A 20 mm-t elérő csapadékú napok országos átlagos gyakoriságában már a következő évtizedekben egyértelmű növekedés várható minden évszakban. Az átlagos csapadékintenzitásban növekedés várható a nyár kivételével minden évszakban.

Hőhullámok általi veszélyeztetettség

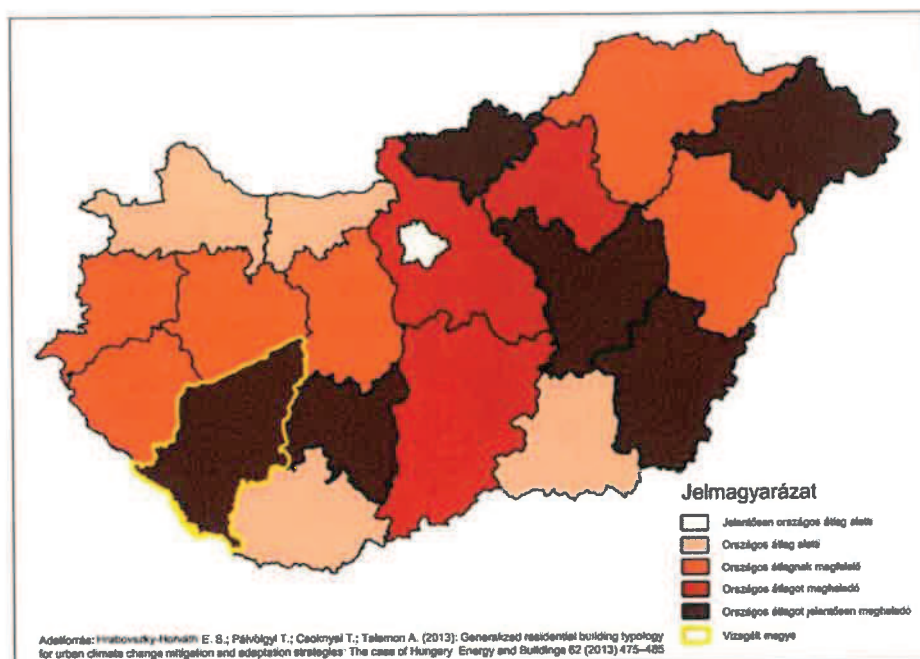
Az éghajlatváltozás nem csupán az átlaghőmérséklet emelkedésével jár, hanem a szélsőséges időjárási események gyakoriságával is. Ezek közül az egyik legismertebb a nyári hőhullámok gyakoriságának és intenzitásának növekedése. A napi 25 °C-os középhőmérsékletet meghaladó hőmérsékleti viszonyok komoly megterhelést jelentenek a szív- és érrendszeri megbetegedésben szenvedők részére.

25. ábra: hőhullámok általi egészségügyi veszélyeztetettség (forrás: Magyar Földtani és Geofizikai Intézet és a Klímabarát Települések Szövetsége megye specifikus segédlete)

Épületek viharok általi veszélyeztetettsége

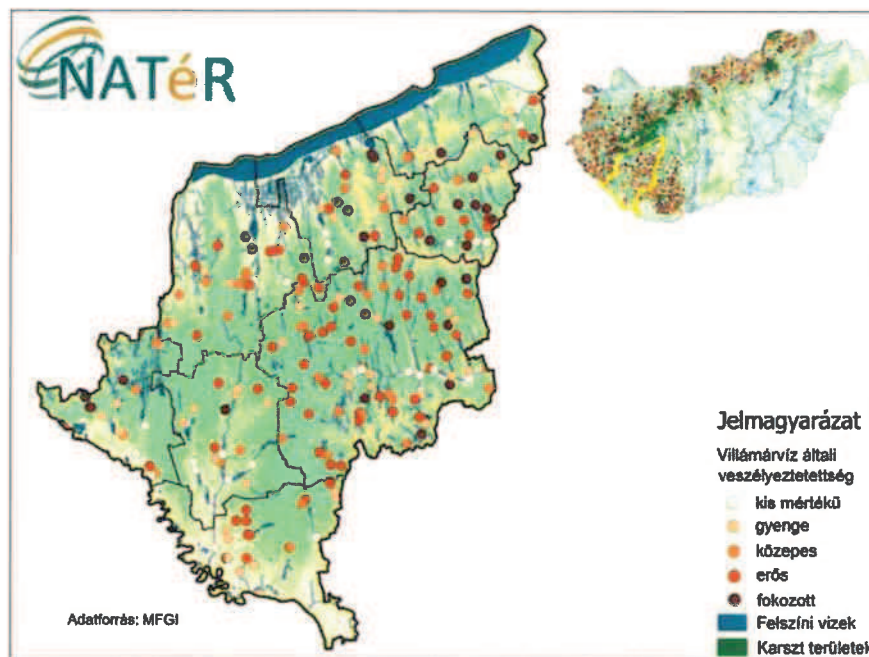
Az extrém csapadékmennyiségek előfordulása mellett szükséges felkészülni az extrém szellőkések megjelenésére is. Az éghajlatváltozás hatására kialakuló heves szellőkések elsősorban az épületek külső határoló szerkezeit érintik.

26. ábra: a lakóépületek viharok általi veszélyeztetettsége Somogy megyében (forrás: Magyar Földtani és Geofizikai Intézet és a Klímabarát Települések Szövetsége megye specifikus segédlete)

Vízgazdálkodással, vízkárelhárítással kapcsolatos veszélyeztetettség

A klímaváltozás hatására egyre gyakoribbá válnak a lokálisan jelentkező, rövid idő alatt érkező nagy mennyiségű csapadéktevékenységek. A nagy intenzitású csapadéktevékenység hatására a vízfolyásokon és csapadékvíz elvezető hálózatokon kialakuló „árhullámokra” szükséges felkészülni. A csapadékvizek biztonságos elvezetése érdekében kiemelt figyelmet kell fordítani a prevencióra. A víziműveket folyamatosan jókarba kell tartani, a szükséges fenntartási és karbantartási munkákat ütemezetten kell elvégezni.

27. ábra: villámárvíz veszélyeztetettség Somogy megyében (forrás: Magyar Földtani és Geofizikai Intézet és a Klímabarát Települések Szövetsége megye specifikus segédlete)

A belterületi ingatlanok kapubejáró áttereseit folyamatosan tisztítani szükséges, a munkálatokba a lakosságot is aktívan be kell vonni. A burkolt árokszakaszok állagmegóvó karbantartását rendszeresen el kell végezni.

A vízkárelhárítási védelmi szervezetet folyamatosan fent kell tartani, a rendelkezésre álló eszköz erőforrásokat szükség szerint folyamatosan pótolni szükséges.

2.3.2. A terület klímaalkalmazkodással összefüggő kötelezettségei

A klímaalkalmazkodás gyakorlatilag a csapadékvízzel való gazdálkodás fejlesztését jelenti a település területén. A helyi vízkárelhárítási feladatokra való felkészülés elősegíti egy, a jövőben esetlegesen szükségszerű vízkárelhárítási beavatkozás sikeres ellátását.

Az Önkormányzatnak kötelezettsége, hogy a fenntartáshoz szükséges pénzügyi, humán és eszköz erőforrásokat biztosítsa. A vízgazdálkodással érintett szakpolitikai tervdokumentációkat – ITVT, helyi vízkárelhárítási terv – folyamatosan aktualizálja, fenntartásukról gondoskodik.

A földmedrű árokhálózattal érintett településrészekben szükséges az elvezető hálózat jövőbeni felújítása oly módon, hogy a biztonságos és kártétel nélküli levezetés mellett a beszivárgást is lehetővé tegye, javítva a település vízháztartási mutatóit.

A domborzati adottságok figyelembevétele is lehetőség a klímaalkalmazkodásban település területén. Lejtőkategorizálás alapján - meredek területek – kedvezőtlen mezőgazdasági művelésű területeken a megjelenő túlzott lefolyás és az azt kísérő eróziós hatások miatt a művelés változtatásával, esetlegesen erdőtelepítéssel a klímacélokban megfogalmazott változások érhetők el.

3. A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSHEZ KAPCSOLÓDÓ VÍZGAZDÁLKODÁSI CÉLOK, STRATÉGIA, FELADATOK MEGHATÁROZÁSA

3.1. A település vízgazdálkodási állapotának értékelése

Jelen fejezetben az egyes vízgazdálkodási elemekre vonatkozóan és összességében szükséges elvégezni SWOT elemzést a település vízgazdálkodási helyzetének, állapotának értékelése céljából. A SWOT analízis egy mozaikszókból összeállított elemzést takar.

- S** – strengths, erősségek,
- W** – weaknesses, gyengeség
- O** – opportunities, lehetőségek, és
- T** – threats, veszélyek.

Erősségek: belső tényezők; pozitív dolgok, amik jól működnek és lehet rá befolyás, hogy még jobban működjenek.

Gyengeségek: belső tényezők; olyan dolgok, amik nem jól működnek, de lehet rá befolyás, hogy jobb legyen.

Lehetőségek: külső tényezők; olyan adottságok, amelyeket nem tudunk befolyásolni, de kedvezőek, és rájuk építve kihasználhatjuk az erősségeinket.

Veszélyek: külső tényezők; olyan korlátok, negatív tényezők, amelyeket nem tudunk befolyásolni, és csökkentik a siker esélyeit, kockázatot is jelentenek.

Erősség	Gyengeség
Vízgazdálkodás: – település területén további jelentős burkolt felületek növelése nem cél – alacsony burkolt felületek aránya segíti a víz beszivárgását csapadék esetén, csökkentve az áradást, elöntést – belvíz szempontjából alacsony kockázatú terület – főbefogadó vízfolyások üzemeltetését az üzemeltetők/vagyonkezelők ellátják – A belterületi elvezető hálózat felújítása a pályázati forrásoknak köszönhetően megvalósul (TOP pályázat) – A közigazgatási területen létesített tavak által megvalósul a vízvisszatartás Szemléletformálás: – a lakosság szemléletformálása fórumok, szakmai előadók segítségével a klímaváltozás és vízgazdálkodás terén.	Vízgazdálkodás: – árvíznek és villámárvíz veszélynek kitett terület – a település és környéke erózióveszélyes terület – belterületi csapadékvíz elvezető hálózat jogszerűsítésének hiánya (egységes vízjogi engedély megléte); – a belterületi csapadékvíz elvezető hálózat geodéziai felmérésének hiánya (lefolyási viszonyok, befogadói állapotok tisztázása; kapubejárók fektetési szintjeinek megállapítása) – belterületi csapadékvíz elvezető hálózat további felújításra szorul, különösen a vízelvezetéssel nem rendelkező településrészek és a földmedrű árokhálózat fejlesztése tekintetében; – víziművek nem megfelelő üzemeltetése következtében állagromlás; – magáningatlanokon a csapadékvíz helyben tartása nem gyakorlat, a kiáramló csapadék miatt nagyobb közterületi terhelések jelentkeznek; – Vízkárelhárítási terv és ITVT aktualizálása nem történik meg.
Lehetőség	Veszély
– nemzetközi és hazai jó gyakorlatok adaptálása – településközi együttműködések lehetőségeinek kiaknázása a klímaváltozás és vízgazdálkodás területén – térinformatikai rendszerekkel a csapadékvíz elvezető rendszerek modellezése – vízmegtartó életmód ösztönzése.	– a csapadékeloszlás hektikussá válása miatt a helyi vízkáresemények kialakulásának esélye növekszik – aszályos időszakok növekedése – belterületi csapadékvíz elvezető rendszer további fejlesztése elmarad; – klímaproblémák észlelése és a válaszlépések meghozatala elmarad; – kapcsolódó uniós támogatások hozzáférése nehezedik; – csapadékvíz kezelés helyzetének pénzügyi háttere csak részben biztosított; – rossz jogszabályi környezet (HÉSZ szabályok betartása).

32. táblázat: Mesztegnyő település vízgazdálkodási állapotának értékelése - SWOT elemzés

Ivóvízellátás

Mesztegyő település ivóvíz közműhálózatának üzemeltetője a Délzalai Víz- és Csatornamű ZRt. (székhely: 8800 Nagykánizsa, Kisfaludy utca 15/A., tel.: +36 93 509 540, e-mail: dzviz@dzviz.hu).

A vízellátó rendszerhez egy üzemelő kút tartozik. Tartalék kút fúrása szükséges. A termelt víz technológiai kezelésen az utófertőtlenítést leszámítva nem esik át, mert a kitermelt víz minősége megfelel a jelenleg hatályos rendeletben előírt vízminőségi paramétereknek, így az egyből a hálózatba bocsátható.

A vízellátó rendszer jellemző vezeték anyagminősége az AC fő és elosztóvezetékek acél bekötő vezetékekkel, amelyek a hálózaton található szerelvényekkel (tolózárak, tűzcsapok) együtt felújítást igényelnek.

Az ivóvízhálózat korszerűsítését az üzemeltetővel együttműködve a források rendelkezésre állásától függően szükséges elvégezni.

Szennyvízelvezetés és tisztítás

A település közigazgatási területén közműves szennyvízelvezetés nem épült ki. Szükséges a megfelelő források felkutatása a közműves szennyvízelvezetés és tisztítás kiépítése érdekében.

Belterületi csapadékvíz gazdálkodás

A település egyes részein a nyílt árkos csapadékvíz elvezetés felületének növelésére, valamint újabb beszivárgó felületek létrehozására, víz visszatartásra szolgáló létesítmények további elhelyezésére nincs lehetőség. A kialakult településszerkezet miatt a település közterületein a vizek helyben tartására nincs mindenütt lehetőség, de a magáningatlanokon megvalósítható bizonyos mértékű csapadékvíz gazdálkodás.

A területen, ahol erre lehetőség van, a meglévő nyílt árkos csapadékvíz elvezetés fenntartására kell továbbra is törekedni. Kerülni szükséges a vízelvezetők burkolattal való ellátását, amennyiben az műszakilag nem feltétlenül indokolt.

A családi házas beépítettsége miatt az adott területre hulló csapadékvizek egy része képes elszikkadni a kiskertekben és udvarokban. A háztetőkről összegyűjtött tiszta csapadékvizek tárolása, helyben történő hasznosítása, száraz időben öntözővízként történő felhasználása jelenleg is működő gyakorlat a kistelepülésen élők számára, további lehetőségeiről szemléletformáló akciók keretében az Önkormányzat tájékoztatja a lakosságot. A szemléletformálás közvetlen célcsoportja a településen élő ingatlantulajdonosok.

A szemléletformálás fő célja a vizek helyben tartásának fontosságára való figyelemfelhívás, és ennek lehetséges gyakorlati megoldásainak bemutatása, valamint a létrehozott infrastruktúra fenntartására való figyelemfelhívás.

Az Önkormányzat lakossági fórum keretein belül, szemléletformáló szakmai anyagokkal és előadókkal, a beruházásról szóló tájékoztatással hívja fel a lakosság figyelmét a csapadékvíz gazdálkodás fontosságára, valamint a megvalósítandó beruházás jelentőségére.

3.2. A település vízgazdálkodásának jövője

3.2.1. A település vízgazdálkodási céljainak meghatározása

Mesztegyő település közigazgatási területén is fel kell készülni, hogy az éghajlatváltozás hatásai közvetlenül is érezhetőek lesznek: gyakoribbá és pusztítóbbá válnak a viharok, az extrém intenzív esőzések és az így kialakuló „árhullámok”, de a nyári hőhullámok és aszályos időszakok sem fogják elkerülni a községet. A település az időben megkezdett fejlesztéseknek köszönhetően képes lesz a kihívások sikeres kezelésére.

Mindezen kedvezőtlen hatások kezelésére szükséges egy átfogó, vízgazdálkodási célokat is meghatározó koncepció kidolgozása és megvalósítása.

Átfogó, vízgazdálkodási célokat meghatározó koncepció	
A program célja a csapadékvíz gazdálkodás megteremtése, a csapadékvizek biztonságos összegyűjtése és elvezetése, a lakosság szemléletformáló programjának megteremtése és végrehajtása.	
Vízgazdálkodási célok:	
▪ A helyi vízkárelhárítási védelmi terv folyamatos, évenkénti aktualizálása. ▪ Az Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv összeállítása és aktualizálása. ▪ A belterületi csapadékvíz elvezető hálózat fejlesztése TOP pályázat útján. ▪ A közterületi csapadékvizek csökkentése érdekében az ingatlantulajdonosokat ösztönözni kell, hogy az ingatlanok területein történjen a csapadékvizek tárolása, felhasználása. ▪ Belterületi elvezető rendszer folyamatos karbantartása, további fejlesztése. ▪ Vízgazdálkodási létesítmények szakszerű üzemeltetése. ▪ Belterületi elvezető hálózat geodéziai felmérése.	
Határidő, időtáv:	2023-2027
Felelős:	Mesztegyő Község Önkormányzata, ingatlantulajdonosok, vízgazdálkodási szereplők (VIZIG, szakértők, tervezők)
Célcsoport:	helyi lakosok, víziművek üzemeltetői
Lehetséges forrás:	saját forrás + pályázati finanszírozás
Intézkedések célja:	vízkáresemények megelőzése, települési vízgazdálkodás fejlesztése, klímaalkalmazkodás, szemléletformálás

33. táblázat: Mesztegyő település vízgazdálkodási koncepciója

3.2.2. Fejlesztési, fejlesztendő területek, ehhez kapcsolódó feladatok beazonosítása

Vízkárelhárítási feladatok ellátása, prevenció

A település területén a vízkáresemények megelőzése érdekében egyrészt a prevenció fontosságát kell előtérbe helyezni. Ennek értelmében indokolt a megfelelően kiépített vízelvezető hálózatok szakszerű üzemeltetése.

A település vízfolyásain az üzemeltetőknek el kell végezni a szükséges fenntartási (növényzetirtási, iszapolási) feladatokat.

A kapubejáró átvezetéseket folyamatosan tisztítani szükséges, a lakosság aktív bevonásával. Hosszú távú fejlesztési javaslatként szükséges egy átfogó, belterületi vízelvezető árkokat érintő geodéziai felmérés, majd egy erre épülő ingatlan nyilvántartás összeállítása.

Burkolt felületek csökkentése

Kerülendő a burkolt felületek további, jelentős mértékű növelése. Alternatív megoldást jelent a már meglévő burkolt felületekről a csapadékvizek zöldfelületre való vezetése, valamint a betonburkolatok helyett vízáteresztő, vagy zöldfelületek alkalmazása.

Csapadékvíz lefolyási idejének növelése, víz helyben tartása, beszivárgás elősegítése

A település egyes részein a nyílt árkos csapadékvíz elvezetés felületének növelésére, valamint újabb beszivárgó felületek létrehozására, víz visszatartásra szolgáló létesítmények további elhelyezésére nincs lehetőség. A településszerkezet miatt a község közterületein a vizek helyben tartására nincs mindenütt lehetőség. Az ingatlan tulajdonosokat ösztönözni kell, hogy az ingatlanok területein történjen a csapadékvizek tárolása, felhasználása.

Lakosság szemléletváltása

Szükséges a település lakosságának ösztönzése a saját tulajdonú ingatlan területére érkező csapadékvizek gyűjtésére és helyben való hasznosítására, valamint a rendelkezésre álló ivóvíz takarékos és gazdaságos felhasználására.

Építési korlátozások

Új építési területek kijelölésénél szükséges kerülni a mély, illetve a vízfolyással közvetlen szomszédos vízjárta területek beépítését.

Csapadékvíz elvezető hálózat további fejlesztése

Mesztegyő Község Önkormányzata TOP beruházás keretében tervezi megvalósítani az É-i és DNy-i településrészen elhelyezkedő utcák vízelvezetésének korszerűsítését.

Meglévő állapot bemutatása

A fejlesztéssel érintett településrészek vízelvezetése jelenleg nem kielégítően megoldott. A nyílt árkok szelvénymérete nem megfelelő a csapadékvizek kártétel nélküli levezetéséhez, felújításuk indokolt.

Tervezett műszaki megoldások ismertetése

Szabadság utca

Nyílt árok rendezése 350 fm hosszban, ebből zárt csatorna építése 123 fm hosszban.

Jókai utca

Nyílt árok rendezése 450 fm hosszban, ebből burkolt árok építése 289 fm hosszban. Tisztítani szükséges az útburkolat alatt kialakított átereszt, hogy a csapadékvizek rendezetten kerüljenek levezetésre a 770/2 hrsz.-ú árkon keresztül a Papréti vízfolyásba.

Ady Endre utca

Útárok rendezése 320 fm hosszban.

Hunyadi János utca

830 fm hosszban árok rendezés, kialakítás.

Béke utca

Árok rendezése 720 fm hosszban.

A fejlesztések tervezése folyamatban van.

3.2.3. A település előkészítés alatt lévő programjai

Jelenleg TOP pályázat keretében zajlik a település belterületi vízelvezető hálózat korszerűsítésének tervezése, az Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv összeállítása.

3.3. A település integrált vízgazdálkodásával összefüggő feladatok

Közmű üzemeltetés

A vízellátó rendszerhez egy üzemelő kút tartozik. Tartalék kút fúrása szükséges.

A vízellátó rendszer jellemző vezeték anyagminősége az AC fő és elosztóvezetékek acél bekötő vezetékekkel, amelyek a hálózaton található szerelvényekkel (tolózárak, tűzcsapok) együtt felújítást igényelnek.

Települési környezet, infrastruktúra fejlesztés

Belterületi csapadékvíz elevezető hálózat folyamatos korszerűsítése és fenntartása.

Meglévő útárkok, vízelvezető hálózatok karbantartása, kapubejáró átereszek iszapolása.

Zöldterületek fejlesztése, karbantartása

Burkolt felületek növelése helyett zöldfelületek fejlesztése, burkolt területekre érkező csapadékvizek zöldterületre történő vezetése, betonburkolatok helyett beszivárgást elősegítő burkolatok alkalmazása.

Lakossági szemléletváltás ösztönzése

A település lakóinak ösztönzése a lakóingatlanok területére érkező vizek összegyűjtésére és helyben hasznosítására.

3.3.1. A közös vízgyűjtő területen elhelyezkedő települések koordinációja

A vízgyűjtő tágabb területrészei felől és felé érkező vizek mind mennyiségi, mind minőségi hatással vannak az ott levő víztestekre, ezért szükséges a vízgyűjtő területen található települések Önkormányzataival együttműködni, a közös koordinációt megteremteni.

Hosszúvíz Község Önkormányzata

Cím: 8716 Hosszúvíz, Fő utca 45.
Képviselő: Máté-Botos Ivett polgármester
Telefon: +36 85 329 147
E-mail: hosszuviz.mate@gmail.com
Honlap: <https://www.hosszuviz.hu/>

Kelevíz Község Önkormányzata

Cím: 8714 Kelevíz, Vörösmarty M. utca 45.
Képviselő: Vargáné Balatincz Krisztina polgármester
Telefon: +36 85 510 213
E-mail: keleviz@t-online.hu
Honlap: <https://www.keleviz.hu/>

3.3.2. Az ITVT megvalósításának nyomon követése, módosítás, felülvizsgálat

Az integrált települési vízgazdálkodási terv a település környezeti, társadalmi és szociális, a vízzel és vízállapotokkal kapcsolatos igényeit kielégítő olyan (digitális alapon is működőképes) vízgazdálkodási (szakpolitikai) alapidokumentum, amely a hosszú távú, gazdaság- és környezettámogató, fenntartható vízgazdálkodási feladatokat és azok alapjait rögzíti úgy, hogy az működtethető, tartalékkal rendelkező rendszerben formálódjék meg.

Az ITVT-t a település Önkormányzatának Képviselő Testülete fogadja el. Az ITVT közzétételének felelőse az Önkormányzat.

Ahogy az ITVT összeállítására, úgy a folyamatos, időszakos felülvizsgálatára is forrást kell biztosítani az Önkormányzat részéről. A szakszerű felülvizsgálat érdekében a település vezetésének, illetékes műszaki szakembereinek is szükséges dokumentálni a megvalósult fejlesztések pozitív hatásait, a település közigazgatási területén jelentkező negatív hatásokat, az új fejlesztési igényeket, a jövőbeni esetleges vízkáreseményeket, vízgazdálkodással kapcsolatos anomáliákat. Nem elegendő csupán az országos rendezési tervekben, megyei rendezési tervekben leírtakra hagyatkozni.

Tekintettel, hogy a kötelező mellékletként csatolandó vízkárelhárítási alapidokumentumot legalább évente – havária esetén pedig soron kívül – kell felülvizsgálni, javasoljuk az ITVT felülvizsgálatát is ezen időhorizontra helyezni, ezáltal szem előtt tarthatók a vízgazdálkodási célú fejlesztések, igények megvalósítása.

KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETEK

1. számú melléklet – ELLENŐRZŐ LISTA A VÉDELEMVEZETŐ (POLGÁRMESTER) RÉSZÉRE

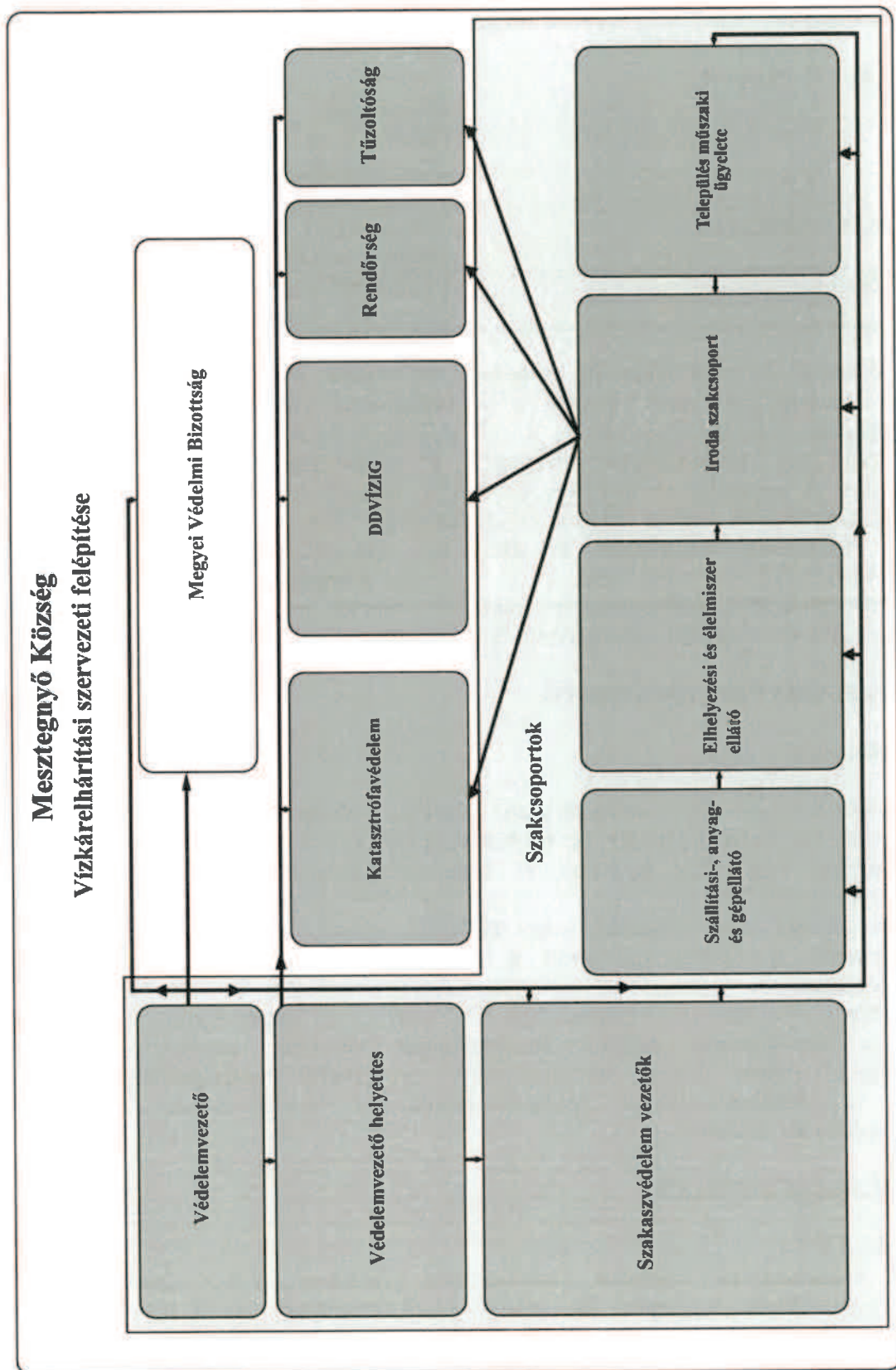
A védelemvezető feladatai a védekezésre való felkészülés időszakában	√
Figyelemmel kíséri a várható rendkívüli meteorológiai helyzetre kiadott riasztásokat, valamint a VIZIG által készített hidrometeorológiai tájékoztatókat.	
A vízviszatarító depóniák és beavatkozási helyek kaszálása a jelenségek megfigyelhetősége és a beavatkozások végrehajthatósága érdekében.	
A beavatkozási helyeket, depóniákat megközelítő utak járhatóságának felülvizsgálata.	
Műtárgyak felülvizsgálata.	
Védelmi eszközök, anyagok, gépek felülvizsgálata.	
A kommunikáció módjának megszervezése.	
A védelmi szervezet értesítése, felkészülés az esetleges védekezésre.	
Vízkar-elhárítási terv, annak, éves felülvizsgálatainak és más felkészülési tervek áttekintése.	

A védelemvezető feladata a védekezési időszakban	√
Tájékozik az előre jelzett tetőző vízszintekről, a várható vízkár eseményekről, és a várható előntésekről (VIZIG Vízkár-elhárítási Ügyelete, Katasztrófavédelmi Igazgatóság).	
Elrendeli a védekezési készültséget, értesítést küld a releváns intézményeknek, valamint tájékoztatja a lakosságot.	
A készültség elrendelését követően azonnal intézkedik a védelmi napló vezetéséről.	
Gondoskodik a védekezéshez szükséges munkaerő mozgósításáról, beosztás készítéséről. Az település vízkár-elhárítási szervezetét mozgósítja.	
Gondoskodik a védekezésben résztvevők foglalkoztatásáról, munkájának irányításáról. A munka megkezdése előtt gondoskodik a védekezésben résztvevők tűz-, munka- és balesetvédelmi oktatása megtartásáról, és dokumentálja azt.	
Kapcsolatfelvétel környező szomszédos Önkormányzatokkal, szerződött partnerekkel.	
Kommunikációs csatornák üzembe helyezése, ellenőrzése.	
Helyi vízállás észlelés megszervezése, esetleg ideiglenes mércék kihelyezése.	
Felvonulási területek kijelölése és biztosítása.	
A védelmi helyzet, az előrejelzés alapján módosítja a védekezési készültség fokozatát.	
Azonnali beavatkozást igénylő problémák elhárításáról intézkedés, például: • töltéskoronák és megközelítő utak kátyúzása, utak és rakodóterek hómentesítése • műtárgyak elzárószerkezeteinek hó- és jégmentesítése,	

működtetéshez szükséges eszközök kiszállítása (pl. lakatkulcsok) • eltömődött, feliszapolódott mederszakaszok soron kívüli tisztítása • töltések és műtárgyak környezetének kaszálása szükség szerint jelenségek megfigyelése érdekében	
Gondoskodik a lakosság folyamatos tájékoztatásáról.	
Gondoskodik a védekezés irányító- és őrszemélyzetének megkülönböztető jellel (karszalag, jelvény, kitűző), a járművek, és a földmunkagépek „VÍZKÁRELHÁRÍTÁS” feliratú táblával való ellátásáról.	
Gondoskodik a védekezéshez szükséges anyag, eszköz, felszerelés és gép szükség szerinti utánpótlásáról.	
Gondoskodik a védekezési költségek elszámolásához szükséges adatok, elsősorban a védekezésnél dolgozók munkájának, a védekezéshez igénybe vett gépek, felszerelések és anyagok felhasználásának folyamatos nyilvántartásáról.	
Gondoskodik a vizek lehetséges legkisebb kártétellel történő levezetéséhez szükséges műszaki intézkedés elrendeléséről, végrehajtásáról és ellenőrzéséről.	
Gondoskodik a mentesített területre betört vizek elszigeteléséről, a víznek a mederbe történő visszavezetéséről és az ezzel összefüggő munkák elvégzéséről.	
Gondoskodik a védőművek állapotának állandó megfigyeléséről, káros jelenségek esetén a szükséges beavatkozások megtételéről, a műtárgyak jegesedésének megakadályozásáról.	
Az elrendelt védekezési fokozatban reggel 07.00 óráig napi jelentést készít és küld a VIZIG Vízkár-elhárítási Ügyletének.	
Fényképfelvételekkel (lehetőség szerint az időpont rögzítésével) dokumentálja az esetleges károkat és a védekezési mozzanatokat a beavatkozások helyszínein.	
A védekezéshez a védelemvezető részére nyújtott segítség igénylése a VIZIG-től (szakértője műszaki szakirányítást végez).	
Tartós védekezés esetén gondoskodik legalább tíz naponkénti költségbecslés elkészítéséről és a védekezési költségfedezetének igényléséről.	
Szükség esetén kezdeményezheti a polgári védelmi szervezet mozgósítását.	
A vízkárelhárítás feladatait a szomszédos önkormányzatokkal, a VIZIG-el és a Katasztrófavédelmi Kirendeltséggel rendszeres kapcsolatot tartva kell ellátnia.	
A vízállások leolvastatása, feljegyzése a meglévő vagy ideiglenes vízmércéken, és ezen adatok igény szerinti továbbítása.	
Ha az elvezetendő vízmennyiség meghaladja a levezető csatornahálózat vízelvezető (emésztő) képességét, a vízelvezetés sorrendiségének megállapítása a mentesítendő területek figyelembevételével.	
A védekezés befejezésekor a védekezési készültséget megszünteti, a védekezés alatt keletkezett dokumentumokat összegyűjti.	

A védelemvezető feladata a védekezés megszüntetését követő időszakban	✓
Ha kitelepítés történt a védekezés során, megszervezi a visszatelepítést.	
Gondoskodik az ideiglenes védművek elbontásáról.	
Gondoskodik a védekezés után elbontott, és hulladékká váló anyagok besorolás szerinti ártalmatlanításáról. Ennek megítéléséhez – szükség szerint – igénybe veszi a Környezetvédelmi Természetvédelmi Felügyelőség és az ÁNTSZ segítségét.	
Szükség szerint megszervezi a kármentesítést.	
Intézkedik a védelmi költségek elszámolásáról.	
Gondoskodik a védvonalak eredeti állapot szerinti helyreállításáról.	
Intézkedik a beavatkozási helyek, tetőző vízszintek, elöntési határvonalak rögzítéséről (geodézia, fényképfelvétel), valamint dokumentálásáról.	
Intézkedik a védekezésnél használt eszközök, gépek karbantartásáról.	
Intézkedik az elhasználódott védelmi anyagoknak az előírt mennyiségre kiegészítéséről.	
A települési védelmi szervezettel kiértékeli a védekezést, a tapasztalatokat összefoglaló jelentésben összegzi és megküldi a felülvizsgálatra jogosult szerv részére	
Gondoskodik a vízkár-elhárítási terv aktualizálásáról (fényképfelvételek, védekezési tapasztalatok, stb.)	
Összefoglaló jelentés készítése képviselőtestület felé készülség lezárása után 15 napon belül.	
Összefoglaló jelentés elfogadtatása képviselőtestülettel és megküldése a VIZIG részére készülség lezárása után 30 napon belül.	
Összefoglaló jelentés csatolása a védelmi tervcsomaghoz, védekezés dokumentumainak archiválása	

2. számú melléklet – TELEPÜLÉSI VÍZKÁRELHÁRÍTÁSI SZERVEZET FELÉPÍTÉSE
(FOLYAMATÁBRA) – saját szerkesztés

3. számú melléklet – AZ ÖNKORMÁNYZATI VÉDELMI SZERVEZETBEN RÉSZTVEVŐK ÉS FELADATAIK – javasolt felépítés

1. VÉDELEM VEZETŐ, VÉDELEMVEZETŐ-HELYETTES

I. fokú készülségnél	Telefonon, vagy személyesen riasztja a helyettesét, illetve a szakcsoportok vezetőit. Gondoskodik a 12 órás nappali őrszolgálat megszervezéséről.
II. fokú készülségnél	Megszervezi a 24 órás éjjel-nappali figyelőszolgálatot.
III. fokú készülségnél	Intézkedik a beavatkozási szakaszokra meghatározott feladatok végrehajtására.

A védekezés műszaki feladatai: az árvizek, a belvizek és a vízhiány időszakában - a védőműveken vagy azok mentén - a védőművek védő- és működőképességének megőrzése.

A védekezés államigazgatási feladatai: a védekezéssel összefüggő rendvédelmi, szociális és egészségügyi hatósági, továbbá a műszaki feladatok ellátásához szükséges munkaerő, eszköz, anyag, felszerelés rendelkezésre állása, valamint a vizek kártételei által fenyegetett területeken az élet- és vagyonbiztonság érdekében végzendő megelőző és operatív feladatok.

A védelemvezetőt akadályoztatása (pihenőidő töltése, betegség, távollét, stb.) esetén az általa kijelölt védelemvezető-helyettes helyettesíti.

2. SZAKASZVÉDELEM-VEZETŐ

Feladata:

A védelemvezető által meghatározott védelmi szakaszon, vagy területen dolgozik. A védekezés helyi irányítója és felelős vezetője, aki a védekezés műszaki feladatait a védelmi szakaszhoz beosztott és kinevezett dolgozói bevonásával szervezi és vezényli.

A védekezés alatt minden nap 06.00-ig jelentést ad a település műszaki ügyeletének a végzett munkáról, a felhasznált anyagokról, létszámról, gépekről, eseményekről.

Irányítja és megszervezi az őrsemélyzet munkáját. Ha a vízviszatarató depónia átszakadásának veszélye fenyeget, vagy ha az elöntések emberi életet, létesítményeket és javakat veszélyeztetnek, javaslatot tesz a védelemvezetőnek (polgármesternek) a veszélyeztetett területekről a kitelepítés elrendelésére.

3. MŰSZAKI ÜGYELET

Feladata:

Az önkormányzati védelmi szervezetben résztvevőktől a napi jelentéshez szükséges adatok begyűjtése. A védelemvezető utasítására vezeti a védelmi naplót. A védekezéssel kapcsolatos tájékoztatók és helyzetjelentések összeállítása és továbbítása a VÍZIG Vízkár-elhárítási Ügyeletének.

Katasztrófa-riasztás jelzésének vétele, folyamatos továbbítása a védelemvezetőnek, Meteorológiai adatok vétele, nyilvántartása, Kapcsolattartás a védekezésben résztvevő szervezetekkel, sajtóval Feladata a lakosság tájékoztatása, szükség esetén riasztása, a polgári védelmi szervezet állományának riasztása, a riasztásra szolgáló technikai eszközök és berendezések működtetése, a hivatásos katasztrófavédelmi szervek, polgárvédelmi szervezet, az irányító és együttműködő szervek, szervezetek közötti kommunikáció biztosítása, az informatikai és kommunikációs eszközök üzemeltetése, a vezetés infokommunikációs feltételeinek biztosítása, a katasztrófa-elhárítási feladatok során igénybe vett kormányzati célú hálózatok üzemeltetőjével való kapcsolattartás.

4. IRODA SZAKCSOPORT

Feladatai:

Célszerűségi szempontok szerint a jegyző látja el. A napi jelentések alapján nyilvántartja a védekezésben résztvevő dolgozókat. Ellenőrzi a munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi szabályok betartását. A védekezési elszámolásokat begyűjti, ellenőrzi, és a kifizetésekről gondoskodik. Napi jelentést ad 18 óráig az ügyeletnek a védekezésben résztvevő irodai létszámról.

5. LOGISZTIKAI SZAKCSOPORT

Feladatai:

Gondoskodik a védekezéshez igényelt gépek, járművek, szivattyúk gépkezelők, szerelők biztosításáról. Megszervezi a gépek, berendezések zavartalan üzemelését és hibaelhárítását. Intézi a védekezéshez szükséges anyagok beszerzését és kiszállítását, nyilvántartja a felhasznált anyagokat, gépek üzemórát. Minden nap jelentést ad 06.00-kor a település műszaki ügyeletének a felhasznált anyagokról, gépekről, igénybe vett létszám adatairól. Segíti a szakaszvédelem vezető munkáját, kapcsolatot tart az önkormányzati védelmi szervezetben résztvevőkkel és a Katasztrófavédelmi Kirendeltséggel.

6. ELHELYEZÉSI ÉS ÉLELMISZER ELLÁTÓ SZAKCSOPORT

Feladatai:

Az összesített napi jelentések és az Irodai szakaszcsoporthoz nyilvántartásai alapján megszervezi a védekezésben résztvevők ellátását, étellemezését, munka és védőruházattal való ellátását. Intézi és szervezi a kitelepített lakosok és az érkező idegen beavatkozó erők elhelyezését, ellátását. Naponta 18 óráig a műszaki ügyeletnek jelentést kell adnia az elhelyezettek és az ellátottak létszámáról, a felhasznált anyagokról.

4. számú melléklet – A VÉDELMI NAPLÓ VEZETÉSÉNEK ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

A védelmi napló a helyi vízkárelhárítási tevékenységről készült egyetlen olyan okmány, amely az ellenőrzés, a műszaki-gazdasági elszámolás alapja, ezért feltétlen gondos vezetést kíván.

1. Védelmi naplót a helyi vízkárelhárítási tevékenységről folyamatosan kell vezetni, a megtett intézkedéseket azonnal be kell jegyezni.

2. A naplóbejegyzéseket időrendben, a dátum és az idő percnyi pontosságú megjelölésével, a bejegyző aláírásával kell megtenni.

3. Többek közt naponta bejegyzendő:

- az elvégzett védekezési munka,
- a felhasznált anyagok, eszközök mennyisége,
- a védekezésben résztvevők létszáma,
- alkalmazott technika,
- keletkezett károk,
- az ügyelet átadás-átvétel,
- a társszervektől kapott, illetve a részükre adott tájékoztatások, intézkedések.

4. A védelmi naplóba csak a védelmi törzs és az ügyeleti szolgálat tagjai tehetnek bejegyzést.

5. A védelmi naplót a helyi védelmi törzs központi irodájában kell tartani úgy, hogy a védekezés ideje alatt betekintés és bejegyzés céljából bármikor hozzáférhető legyen.

6. Célszerű fénykép dokumentációt készíteni.

7. Legyen összhangban a vis maior bejelentésekhez kapcsolódó irat dokumentációval.

FELHASZNÁLT FORRÁSOK

- Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv (VGT2)
- Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv második felülvizsgálata és korszerűsítése (VGT3)
- Nemzeti Vízstratégia
- Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS-2)
- Országos Területrendezési Terv (OTrT)
- Somogy Vármegye Területrendezési Terve (SMTrT)
- Somogy Vármegye Területfejlesztési Programja
- Mesztegyő Község Helyi Vízkárelhárítási Védelmi Terve
- OVF adatszolgáltatása Mesztegyő település vonatkozásában
- Délzalai Víz- és Csatornamű ZRt. adatszolgáltatása – ivóvíz ágazat
- Mesztegyő Község Önkormányzatának adatszolgáltatása
- Mesztegyő Község Helyi Építési Szabályzata
- OVF aszály monitoring hálózat adatai
- OMSZ adatszolgáltatása, www.met.hu
- OKIR – Természetvédelmi Információs Rendszer
- E-TÉR – Elektronikus Térségi Tervezést Támogató Rendszer

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra: Mesztegyő település ortofotója	7
2. ábra: a település közigazgatási területe és környező települések	9
3. ábra: a Kelet-Belső-Somogy kistáj elhelyezkedése.....	10
4. ábra: Mesztegyő település vármegyén belüli elhelyezkedése	13
5. ábra: a Balaton részvízgyűjtő áttekintő térképe	16
6. ábra: a tervezési alegység elhelyezkedése.....	16
7. ábra: Mesztegyő ivóvíz ellátó hálózata - átnézeti térkép	30
8. ábra: ivóvízbázis védőövezet	31
9. ábra: a Boronka-melléki Tájvédelmi Körzet	45
10. ábra: Ex lege védett láp Mesztegyő területén.....	45
11. ábra: Natura 2000 különleges madárvédelmi terület (SPA).....	46
12. ábra: Natura 2000 különleges természetmegőrzési terület (SAC)	46
13. ábra: Mesztegyőt érintő Országos Ökológiai Hálózat.....	47
14. ábra: ökoturisztikai létesítmény Mesztegyő területén	47
15. ábra: OTTrT országos ökológiai hálózat magterületének övezete	51
16. ábra: OTTrT országos ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete	51
17. ábra: OTTrT erdők övezete.....	52
18. ábra: OTTrT kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete.....	53
19. ábra: SMTrT ásványi nyersanyagvagyon övezete	54
20. ábra: SMTrT erdőtelepítésre javasolt terület övezete.....	54
21. ábra: SMTrT vízminőségvédelmi övezet	55
22. ábra: SMTrT tájképvédelmi terület övezet.....	55
23. ábra: SMTrT vízerózióval veszélyeztetett terület övezete	56
24. ábra: az éghajlatváltozás várható hatásai Magyarországon (Forrás: Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer /NATÉR/ kialakítása)	69
25. ábra: hőhullámok általi egészségügyi veszélyeztetettség (forrás: Magyar Földtani és Geofizikai Intézet és a Klímabarát Települések Szövetsége megye specifikus segédlete).....	70
26. ábra: a lakóépületek viharok általi veszélyeztetettsége Somogy megyében (forrás: Magyar Földtani és Geofizikai Intézet és a Klímabarát Települések Szövetsége megye specifikus segédlete).....	71
27. ábra: villámárvíz veszélyeztetettség Somogy megyében (forrás: Magyar Földtani és Geofizikai Intézet és a Klímabarát Települések Szövetsége megye specifikus segédlete).....	72

TÁBLÁZATJEGYZÉK

1. táblázat: Mesztegnyő település intézményi környezete	11
2. táblázat: Mesztegnyő település főbb statisztikai adatai.....	12
3. táblázat: művelési ágak Mesztegnyő település területén.....	12
4. táblázat: Sári-csatorna felső szakaszának VGT3 szerinti értékelése	19
5. táblázat: Sári-csatorna középső szakaszának VGT3 szerinti értékelése	19
6. táblázat: Boronkai vízfolyás felső és mellékvízfolyásai VGT3 szerinti értékelése	20
7. táblázat: Aranyos-patak és Csákánytói-árok VGT3 szerinti értékelése	21
8. táblázat: a település vízfolyásai	21
9. táblázat: a település állóvizei.....	23
10. táblázat: csapadékintenzitási adatok - Kaposvár meteorológiai állomás (forrás: OMSZ) ..	24
11. táblázat: Mesztegnyő településen üzemelő meteorológiai állomás.....	24
12. táblázat: Mesztegnyő településhez legközelebb eső felszíni mérőállomás	25
13. táblázat: felszín közeli állomás	25
14. táblázat: felszín alatti mérőállomás	25
15. táblázat: Mesztegnyő településhez legközelebb eső aszály monitoring állomás (Nagybajom)	26
16. táblázat: A település ivóvízellátására vonatkozó főbb adatok (1)	29
17. táblázat: a település ivóvízellátására vonatkozó főbb adatok (2)	29
18. táblázat: a település ivóvízellátására vonatkozó főbb adatok (3)	29
19. táblázat: ipari fogyasztókra vonatkozó adatok	30
20. táblázat: helyi vízkáreseménynek kitett területek	33
21. táblázat: a település dombvidéki vízrendezésére vonatkozó főbb adatok	37
22. táblázat: Mesztegnyői halastavak jellemző adatai (forrás: Üzemeltetési Szabályzat, 2022.)	38
23. táblázat: a település tógazdálkodására vonatkozó főbb adatok	40
24. táblázat: a Sári-csatorna felső szakaszának vízminőségi szempontú értékelése (VGT3) ..	42
25. táblázat: a Sári-csatorna középső szakaszának vízminőségi szempontú értékelése (VGT3)	42
26. táblázat: a Boronkai vízfolyás felső és mellékvízfolyásainak vízminőségi szempontú értékelése (VGT3)	43
27. táblázat: Aranyos-patak és Csákánytói-árok vízminőségi szempontú értékelése (VGT3)	43
28. táblázat: Mesztegnyői-halastórendszer vízminőségi szempontú értékelése (VGT3).....	44
29. táblázat: felszín alatti vizek mennyiségi és minőségi állapota (VGT3)	44
30. táblázat: felszíni vizeket érintő Önkormányzati intézkedések a VGT-vel összhangban ...	60
31. táblázat: felszín alatti vizeket érintő Önkormányzati intézkedések a VGT-vel összhangban	61
32. táblázat: Mesztegnyő település vízgazdálkodási állapotának értékelése - SWOT elemzés	74
33. táblázat: Mesztegnyő település vízgazdálkodási koncepciója	76

MŰSZAKI MELLÉKLETEK

1. tervlap:	Áttekintő helyszínrajz	M=1:100.000
2-1. tervlap:	Topográfiai térkép - ÉNy	M=1:10.000
2-2. tervlap:	Topográfiai térkép - ÉK	M=1:10.000
2-3. tervlap:	Topográfiai térkép - DK	M=1:10.000
2-4. tervlap:	Topográfiai térkép - DNy	M=1:10.000
3-1. tervlap:	A település közigazgatási területét bemutató helyszínrajz – Nyugat	M=1:25.000
3-2. tervlap:	A település közigazgatási területét bemutató helyszínrajz – Kelet	M=1:25.000
4. tervlap:	A település víziközmű rendszerét bemutató helyszínrajz	M=1:5.000

Mesztegyő Község Önkormányzat
Polgármesterétől
8716 Mesztegyő, Szabadság tér 6.
Tel.: 85/329-147

Előterjesztés

Mesztegyő Község Önkormányzat Képviselő-testületének

2023. december 4. napján tartandó nyílt, soros képviselő-testületi ülésére
a Délzalai Víz- és Csatornamű Zrt. által elkészített, módosított 15 éves gördülő fejlesztési
terv megtárgyalásához

Tisztelt Képviselő-testület!

Mesztegyő Község Önkormányzat Képviselő-testülete, mint a 11-16106-1-004-01-05 MEKH kóddal rendelkező, MES-IV azonosító számú, Mesztegyő és térsége közműves ivóvíz ellátását szolgáló víziközmű Ellátásért Felelőse a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény 11. § szerinti, a Délzalai Víz- és Csatornamű Zrt. által 2023-2037. időszakra elkészített Gördülő Fejlesztési Terv beruházási és felújítási-pótlási tervrészét a tavalyi év során elfogadta, és felhatalmazta az ellátásért felelősök képviseletében eljáró Mesztegyő Község Önkormányzat Polgármesterét arra, hogy a Délzalai Víz- és Csatornamű Zrt. elnök-vezérigazgatójával közösen nyilatkozzon, mely szerint a Délzalai Víz- és Csatornamű Zrt. által üzemeltetett víziközmű rendszerre vonatkozó Gördülő Fejlesztési Tervben foglaltakkal egyetértenek, azt a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal részére benyújtásra javasolják.

A víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 58/2013. (II.27.) Kormányrendelet 90/C. § (4)-(6) bekezdése értelmében az I. ütemben jóváhagyott feladatok átütemezése és az azokhoz rendelt források átcsoportosítása, vagy előre nem tervezett feladat megvalósítása az ütemben rendelkezésre álló forrás 20 százalékáig, vagy 5 millió Ft eltérésig a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) tájékoztatásával, 20 százalékát meghaladó mértékben, illetve 5 millió Ft feletti eltérés esetén a Hivatal hozzájárulásával végezhető el.

A Délzalai Víz- és Csatornamű Zrt. 2023. november 30. napján tájékoztatta az önkormányzatot, hogy elkészítette az önkormányzat tulajdonában lévő víziközműveket érintő, 2023. évre vonatkozó Gördülő Fejlesztési Terv módosításokat.

A módosított terv az előterjesztés mellékletét képezi.

Ahhoz, hogy a Délzalai Víz- és Csatornamű Zrt. az általa elkészített, módosított gördülő fejlesztési tervet a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalhoz határidőre meg tudja küldeni, egy képviselő-testületi határozat meghozatala szükséges, melyben a képviselő-testületnek jóvá kell hagynia a módosított gördülő fejlesztési tervet az ivóvíz ágazat tekintetében. A képviselő-testületnek továbbá fel kell hatalmaznia az ellátásért felelősök képviseletében eljáró Mesztegyő Község Önkormányzat Polgármesterét arra, hogy a Délzalai Víz- és Csatornamű Zrt. elnök-vezérigazgatójával közösen nyilatkozzon, mely szerint a Délzalai Víz- és Csatornamű Zrt. által üzemeltetett víziközmű rendszerre vonatkozó Gördülő Fejlesztési Terv Felújítások és pótlások tervrész módosítása 2023-2037. időszakra foglaltakkal egyetértenek, azt a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal részére benyújtásra javasolják.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztés megtárgyalására és a határozati javaslat elfogadására.

Határozati javaslat:

Mesztegyő Község Önkormányzat Képviselő-testülete, mint a 11-16106-1-004-01-05 MEKH kóddal rendelkező, MES-IV azonosító számú, Mesztegyő és térsége közműves ivóvíz ellátását szolgáló víziközmű Ellátásért Felelőse a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény 11. § szerinti, a Délzalai Víz- és Csatornamű Zrt. által 2023-2037. időszakra elkészített, módosított Gördülő Fejlesztési Terv felújítások és pótlások tervrészét elfogadja.

A képviselő-testület felhatalmazza az ellátásért felelősök képviseletében eljáró Mesztegyő Község Önkormányzat Polgármesterét arra, hogy a Délzalai Víz- és Csatornamű Zrt. elnöke-vezérigazgatójával közösen nyilatkozzon, mely szerint a Délzalai Víz- és Csatornamű Zrt. által üzemeltetett víziközmű rendszerre vonatkozó Gördülő Fejlesztési Terv Felújítások és pótlások tervrész módosítása 2023-2037. időszakra foglaltakkal egyetértenek, azt a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal részére benyújtásra javasolják.

Felelős: Nagy László Péter polgármester

Határidő: azonnal

Mesztegyő, 2023. december 1.

Nagy László Péter
polgármester

Gödöllő fejlesztési terv a 2023 - 2037 időszakra											
FELÜLTÁSOK ÉS PÓTLÁSOK ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZATA											
A tervet benyújtó szervezet megnevezése:				Délraiai Vt- és Csatornamű Zrt.				ellátásért			
Vízkezelő-szolgáltató megnevezése:				Délraiai Vt- és Csatornamű Zrt.							
Vízkezelő-szolgáltatási ágazat megnevezése:				Vízkezelés							
Véleményelvezést megfogalmazó érintett fél megnevezése:											
Vízkezelő-rendszer kódja: **				12-18106-1-004-01-05							

Fontossági sorrend	Felújítás és pótlás megnevezése	Vízkezelő engedély köteles-e a felújítás, pótlás	Az érintett ellátásért felelős(ek) megnevezése	Tervezett nettó költség (eFt)	Forrás megnevezése	Megvalósítás várható időtartama		Tervezett időtartam (rövid / közép / hosszú)	A felújítás és pótlás ü						
						Készítés	Befejezés		1	2	3	4	5	6	7
1.	Hosszúvz, rövid szakaszú hálózatrekonstrukciók, hálózati szerelvények pótlása		Hosszúvz Község Önkormányzata	1 289	egyéb önkormányzati forrás			rövid	x						
2.	Nyomástervező egység, pótlása		Gádány Község Önkormányzata	449	használati díj			rövid	x						
3.	1. sz. kút szivattyú pótlása		Mesztegyeny Község Önkormányzata, Kelenfűz Község Önkormányzata, Hosszúvz Község Önkormányzata, Gádány Község Önkormányzata	2 523	használati díj + egyéb önkormányzati forrás			rövid	x						

	Tervezett feladatok nettó költsége a teljes ütem tekintetében (eFt)	Beandokozásra álló források számszerűsített értéke a teljes ütem tekintetében (eFt)	
I. ütem	4 361	19 114	használati díj + egyéb önkormányzati forrás
II. ütem			
III. ütem			

* a megfelelő szövegrészt aláhúzással kell jelölni
** a hivatal által a működési engedélyben megállapított VKR-kód

Mesztegyeny Község és térsége vízellátó rendszere